

'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

DR. GANPATRAO DESHMUKH MAHAVIDVALAVA SANGOLA (Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.)

Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra) (Affiliated to P.A. H. Solapur University) ☎ Off. (02187) 220508 Mob. No. 9850792244 Email : vidnyanms@yahoo.co.in Website : www.vmssangola.org

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

(Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

Date :

1

Annual report planned and unplanned committee-2022-23

Various programs of national festivals, great and noble persons of the country, national men, great thinkers, and social awareness programs were conducted as per the Government Circular and University Circular. Such programs will inspire the present generation of college youth and society due to the thoughts of national heroes and the social reforms they have done. Today's youth will be ready for nation-building. Such programs help in guiding nationalism, idealism, and personality development through the programs of national festivals. birth anniversaries and death anniversaries of national men. The following programs were conducted by the planed and unplsned committee from June 1, 2022, to July 31, 2023

Sr. No.	Date	Name of the activity
01	17 June	Rajmata Jijau Memorial Day
02	21 June	International Yoga Day
03	26 June	Chhatrapti Shri Shahu Maharaj Birth Anniversary
04	18 July	Lokshahir Annabhau Sathe Memorial Day
05	26 July	Kargil Vijay Diwas
06	01 August	Lokshalur Annabhau Sathe Birth Anniversary
07	03 August	Krantisinh Nana Patil Birth Anniversary
08	10 August	Dr. Ganpatruoji Deshmukh Birth Anniversary
09	12 August	Dr. S. R. Ranganathan Birth Anniversary Dr. Sarvapalli
10	05 September	Radhakrishnan Birth Anniversary! Teacher day
11	22 September	Karmaveer Bhaurao Patil Birth Anniversary
12	02 October	Mahatma Gandhi Birth Anniversary
13	31 October	Sardar Vallab Bhai Patel Birth Anniversary & Indira Gandhi
		Death Anniversary
14	04 November	Krantiveer Vasudev Balvant Fadake Birth Anniversary
15	11 November	Maulana Abdul Kalam Azad Memorial Day
16	17 November	Lala Lajupatray Death Anniversary
17	21 November	Dr. CV Raman Memorial Day

Dr. S.S. Dhasade Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Scanned with OKEN Scanner

outh Mah

'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

DR. GANPATRAO DESHMUKH MAHAVIDYALAYA SANGOLA

(Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.) Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra)

(Affiliated to P.A. H. Solapur University)

A.) Constants Parashtra) Constants Mob. No. 9850792244 Email : vidnyanms@yahoo.co.in Website : www.vmssangola.org

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

(Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

Date :

1

/20

Mahatma Jotiba Fule Death Anniversary 18 28 November 19 06 December Bharatratra Dr. BR Ambedkar Mahaparinirvan Din 20 20 December Saint Gadage Baba Memorial Day 21 24 December Sane Guruji Birth Anniversary 22 03 January Savitribai Fule Birth Anniversary 23 12 January Swami Vivekananda Birth Anniversary Netaji Subhash Chandra Bose Birth Anniversary Republic Day 24 23 January Mahatma Gandhi Death Anniversary 25 30 January 13 February Saint Gadage Babu Birth Anniversary 26 Shri Saint Shiromani Rohidas Maharaj Birth Anniversary 27 15 February Krantiveer Vasudev Balvant Fadake Memorial Day **17** February 28 Chhatrapati Shivaji Maharaj Birth Anniversary 29 **19** February International Women's Day 08 March 30 Yashwantrao Chavan Birth Anniversary 12 March 31 Subhedar Malhattan Holkar Birth Anniversary 32 16 March 18 March World Disability Assistance Day 33 Shahid Diwas or Martyrs' Day 23 March 34 Mahatma Fule Birth Anniversary 35 11 April Bharatratra Dr. B. R. Ambedkar Birth Anniversary 14 April 36 Shri Parshuram Birth Anniversary Anniversary& Shri 18 April 37 Basaveshewer Jayanti Rajarshi Shahu Maharaj Memorial Day 06 May 38 Subhedar Malbarrao Holkar Death Anniversary 39 20 May Rajaram Mohan Roy Birth Anniversary 40 22 May Pandit Jawaharlala Nehru Memorial Day 27 May 41 Swatantra Veer Sawarkar Birth Anniversary 28 May 42

Dr. S.S. Dhasado Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal.Sangola Dist. Solapur

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

chmukh Ms

डॉ. ए .पी .जे .अब्दुल कलाम यांची जयंती साजरी करताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य रघुनाथ फुले, ज्येष्ठ प्रा किसन माने ,ज्येष्ठ प्रा किसन पवार, शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना. 7:26 pm

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43266604°

Local 12:07:38 PM GMT 06:37:38 AM Longitude 75.18725547°

Altitude 418.07 meters Saturday, 15-10-2022

Shivaji Nagar - Datta Nagar Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43264864°

Local 12:11:40 PM GMT 06:41:40 AM Longitude 75.1872195°

Altitude 433.78 meters Saturday, 15-10-2022

Latitude 17.4326119°

Local 12:09:32 PM GMT 06:39:32 AM Longitude 75.18723264°

Altitude 440.32 meters Saturday, 15-10-2022

Latitude 17.43262102°

Local 12:10:09 PM GMT 06:40:09 AM Longitude 75.18722307°

Altitude 439.92 meters Saturday, 15-10-2022

विज्ञान महाविद्यालयामध्ये पंडित नेहरू यांची जयंती "बालदिन "म्हणून साजरी करताना महाविद्यालयातील ज्येष्ठ प्रा. पांडुरंग रुपनर .प्रा. अशोक कांबळे. प्रा. अशोक वाकडे शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना _{7:45 am}

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला ,येथे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा "महापरिनिर्वाण "दिन या निमित्ताने महापुरुषाला अभिवादन करताना महाविद्यालयाचे प्रा रघुनाथराव फुले, शिक्षक ,शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना

8:13 am

Latitude 17.43232239°

Local 08:12:40 AM GMT 02:42:40 AM Longitude 75.18719214°

Altitude 431.25 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

Local 08:14:00 AM GMT 02:44:00 AM 75.18721275° Altitude 439.58 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude Longitude 17.43268921° 75.18722329° Local 08:14:42 AM Altitude 436.63 meters GMT 02:44:42 AM Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

Local 08:13:43 AM GMT 02:43:43 AM	Altitude 439.38 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am
Latitude 17.43262027°	Longitude 75.18720847°	

SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326209°	Longitude 75.18720596°	
Local 08:13:39 AM GMT 02:43:39 AM	Altitude 436.8 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am

Tuesday, 06-12-2022

GMT 02:43:40 AM

8:11 am

Shivaji Nagar - Datta Nagar Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326234°

Local 08:13:52 AM GMT 02:43:52 AM Longitude 75.18720867° Altitude 440.05 meters Tuesday, 06-12-2022

8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

75.18720931°

Latitude 17.43262182°

Local 08:13:45 AM GMT 02:43:45 AM

Altitude 440.08 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

कर्मवीर भाऊराव पाटील यांची 131 जयंती व विज्ञान महाविद्यालयाचा एकतीसावा वर्धापन दिन साजरा करताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य रघुनाथ फुले. प्रमुख पाहुणे प्राचार्य साळुंखे सर,संस्था सचिव विठ्ठल राव शिंदे, संस्था सदस्य अशोकराव शिंदे, संस्था सदस्य दीपक राव खटकाळे, आदरणीय चंद्रकांत दादा देशमुख, सांस्कृतिक चेअरमन प्रा कदम, व्यासपीठावर उपस्थित असणारे इतर मान्यवर विद्यार्थी विद्यार्थी विद्यार्थिनींनी उपस्थित असताना 4:47 pm

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43203077°

Local 11:41:58 AM GMT 06:11:58 AM Longitude 75.18744407°

Altitude 533.21 meters Thursday, 22-09-2022 4:39 pm

4:40 pm

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

Latitude 17.43283225°

Local 10:43:25 AM GMT 05:13:25 AM

Altitude 491.85 meters Friday, 23-09-2022

75.18700276°

4:40 pm

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

Latitude 17.43280996°

Local 10:43:19 AM GMT 05:13:19 AM Altitude 503.61 meters Friday, 23-09-2022

75.18700528°

4:40 pm

Local 10:52:27 AM Altitude 435.78 meters GMT 05:22:27 AM Friday, 23-09-2022 4:40 pm

C5MQ+388, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

Latitude 17.43273076°

Local 10:53:50 AM GMT 05:23:50 AM 75.1881892° Altitude 434.38 meters Friday, 23-09-2022

4:40 pm

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

 Latitude
 Longitude

 17.43282411°
 75.18711531°

 Local 11:47:36 AM
 Altitude 437.1 meters

 GMT 06:17:36 AM
 Friday, 23-09-2022
 4:40 pm

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

Latitude 17.4328112° Local 11:48:44 AM GMT 06:18:44 AM

75.1871325° Altitude 432.6 meters Friday, 23-09-2022

4:40 pm

Latitude 17.43250224°

Local 09:14:16 AM GMT 03:44:16 AM Longitude 75.18717497°

Altitude 477.4 meters Monday, 05-09-2022 4:40 pm

Latitude 17.43250548°

Local 09:14:10 AM GMT 03:44:10 AM Longitude 75.18717467°

Altitude 476.9 meters Monday, 05-09-2022 4:40 pm

Latitude 17.43246961° Local 09:13:57 AM GMT 03:43:57 AM Longitude 75.18716647° Altitude 477.4 meters Monday, 05-09-2022 4:40 pm

C5MQ+388, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43274297° Longitude 75.18821219°

Local 10:53:23 AM GMT 05:23:23 AM Altitude 435.06 meters Friday, 23-09-2022 4:40 pm

विज्ञान महाविद्यालय येथे महात्मा गांधी यांची जयंती साजरी करताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य रघुनाथराव फुले ,ज्येष्ठ प्राध्यापक प्राध्यापक किसन पवार, इतर प्रतिमा पूजन करीत असताना

4:52 pm

Latitude 17.43257116°

Local 09:06:59 AM GMT 03:36:59 AM Longitude 75.18725585°

Altitude 479.25 meters Sunday, 02-10-2022 4:51 pm

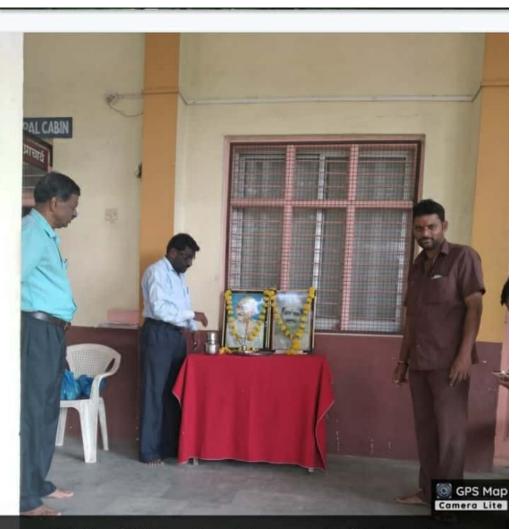
C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43265349°

Local 09:08:43 AM GMT 03:38:43 AM Longitude 75.18724238°

Altitude 442.7 meters

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43264076°	Longitude 75.1872463°	
Local 09:09:38 AM	Altitude 436.88 meters	
GMT 03:39:38 AM	Sunday, 02-10-2022 4:51	

l pm

17.43271115°

Local 09:11:01 AM GMT 03:41:01 AM

75.18725303°

Altitude 434.46 meters Sunday, 02-10-2022

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला ,येथे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा "महापरिनिर्वाण "दिन या निमित्ताने महापुरुषाला अभिवादन करताना महाविद्यालयाचे प्रा रघुनाथराव फुले, शिक्षक ,शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना

8:13 am

Latitude 17.43232239°

Local 08:12:40 AM GMT 02:42:40 AM Longitude 75.18719214°

Altitude 431.25 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

Local 08:14:00 AM GMT 02:44:00 AM 75.18721275° Altitude 439.58 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude Longitude 17.43268921° 75.18722329° Local 08:14:42 AM Altitude 436.63 meters GMT 02:44:42 AM Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Local 08:13:43 AM GMT 02:43:43 AM	Altitude 439.38 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am
Latitude 17.43262027°	Longitude 75.18720847°	

SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326209°	Longitude 75.18720596°	
Local 08:13:39 AM GMT 02:43:39 AM	Altitude 436.8 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am

Tuesday, 06-12-2022

GMT 02:43:40 AM

8:11 am

Shivaji Nagar - Datta Nagar Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326234°

Local 08:13:52 AM GMT 02:43:52 AM Longitude 75.18720867° Altitude 440.05 meters Tuesday, 06-12-2022

8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

75.18720931°

Latitude 17.43262182°

Local 08:13:45 AM GMT 02:43:45 AM

Altitude 440.08 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना समिती तर्फे गुरूवार दिनांक 22/12/22 रोजी सकाळी प्रमुख पाहुणे प्रा चंद्रकांत इंगळे सर यांच्या उपस्थितीत संत गाडगेबाबा स्मृती दिन कार्यक्रम संपन्न.

Long 75.187085° 22/12/22 09:14 AM GMT +05:30 3:03 pm

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432835° Long 75.18711° 22/12/22 09:04 AM GMT +05:30 3:03 pm

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला येथे इंदिरा गांधी. यांचा जन्मदिवस व सरदार वल्लभभाई पटेल. यांचा स्मृतिदिन साजरा करीत असताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य रघुनाथ फुले. प्रा संभाजी शिंदे. ज्येष्ठ प्रा राजेंद्र गायकवाड. विद्यार्थी विद्यार्थिनी उपस्थित असताना 7:41 am

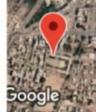

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432721° Long 75.187242° 31/10/22 10:29 AM GMT +05:30 7:37 am

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432716° Long 75.187231° 31/10/22 10:35 AM GMT +05:30 7:37 am

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432751° Long 75.187244° 31/10/22 10:29 AM GMT +05:30 7:37 am

यशवंतराव चव्हाण यांचा स्मृतिदिन साजरा करीत असताना महाविद्यालयातील विद्यार्थी विद्यार्थिनी शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना 7:47 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4323611°

Local 10:58:38 AM GMT 05:28:38 AM Longitude 75.1872563°

Altitude 432.7 meters Friday, 25-11-2022 7:46 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43250162°

Local 10:57:40 AM GMT 05:27:40 AM Longitude 75.18728952°

Altitude 426.12 meters Friday, 25-11-2022 7:46 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43262239°

Local 10:58:19 AM GMT 05:28:19 AM Longitude 75.18722875°

Altitude 440.84 meters Friday, 25-11-2022 7:46 am

'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

(Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.) Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra) (Affiliated to P.A. H. Solapur University)

Off. (02187) 220508 Mob. No. 9850792244 Email : vidnyanms@yahoo.co.in Website : www.vmssangola.org

neshmules

angol

/20

I

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

Date :

(Third Cycle Accredited by NAAC

with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

7.1.9: Details of activities that inculcate values; necessary to render students in to responsible citizens-2022-23

Activities that inculcate values; necessary to render students in to responsible citizens

Sr.	Name of the activity	Date
No.		
01	Mahaparinirvan Din	06/12/2022
02	Constitution day celebration/Savidhan Din	26/11/2022
03	Dr. B. R. Ambedkar birth anniversary celebration	14/04/2023
04	Awareness program on Indian Constitution	09/11/2022
05	Jagtik manavi hakka din	10/12/2022
06	Jagtik vasundhara din	22/04/2023
07	International women's day/Jagtik mahila din	08/03/2023
08	Jagtik yog divas	21/06/2022
09	Lal Bahadur Shastri death anniversary	02/10/2022
10	National Science Day -2023	04/03/2023
11	Voters day	25/01/2023
12	Republic day	26/01/2023
13	Voter registration camp	22/12/2022
15	Independence day	15/08/2022

Dr. S.S. Dhasade Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangela Tal. Sangola Dist. Solapur

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

16	Alpsankhyank din	18/12/2022
17	Divyang din	
18	Maharashtra Din	01/05/2023
19	Har Ghar Tiranga	12/08/2022
20	Mass National Anthem	17/08/2022
21	Constitution Day	26/11/2022
22	Voter Awareness Campaign	16/12/2022
23	Workshop on Human Rights	15/12/2022
24	Run For Unity	31/10/2022

Dr. S.S. Dhasa Coordinator, IQAC Br. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Selapur

Principal

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solaputr

Sangola 41330

''सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला'' संचलित

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला

(कला, विज्ञान, इ.सी.एस. व बी.सी.ए.) ता. सांगोला, जि. सोलापूर, पिन. ४१३ ३०७ (महाराष्ट्र) ऑ.: (०२१८७) २२०५०८ मोवा. नं. ९४२१०४५९८७
 e-mail: vidnyanms@yahoo.co.in Website: www.vmssangola.org

प्रभारी प्राचार्य : डॉ. आर. ए. फुले एम्.ए.पीएच.डी.

(पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाशी संलग्नीत) (Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

जावक क. 609 22-23

दिनांक: 25/11 /२०२२

निमंत्रण पत्र

प्रति,

प्रा. डॉ.काळेल डी. एम, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख, कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालय, पंढरपूर ता. पंढरपुर, जि.सोलापुर

विषय :-"२६ नोव्हेबर संविधान दिन" या कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित रहाणेबाबत...

महोदय,

विज्ञान महाविद्यालयामध्ये शनिवार दि. २६/११/२०२२ रोजी सकाळी १०.०० वाजता राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने " २६ नोव्हेबर संविधान दिन " कार्यक्रमास आपण प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहून विद्यार्थी-विद्यार्थीर्नीना मार्गदर्शन करावे ही विनंती.

कळावे,

आपला विश्वासू,

Ruce-

प्रभारी प्राचार्य विज्ञान गडाविद्यालय, सांगोला ता. सांगोला जि. सोलापूर सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला संचलित,

विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला.

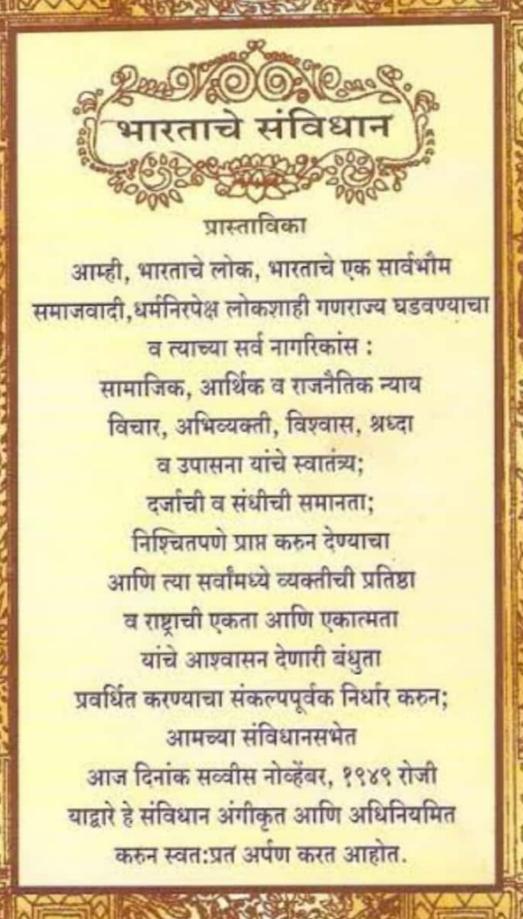
राज्यशास्त्र विभाग आणि राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने.

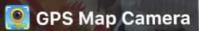
> " संविधान दिन " साजरा करण्यात येत आहे

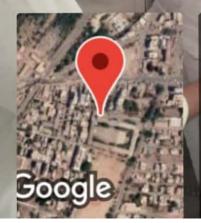
*दि –26 नोव्हेंबर 2022 रोजी सकाळी 10 वाजता आयोजित करण्यात येत आहेत.

* प्रमुख पाहुणे *–* प्रा.काळेल डी. एम. (सहयोगी प्राध्यापक, KBP महाविद्यालय पंढरपूर) * अध्यक्षा – डॉ सीमा गायकवाड

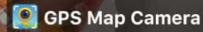
*सूत्रसंचालन – डॉ.काकासाहेब घाडगे * प्रास्ताविक – प्रा. अशोक वाकडे * मनोगत व आभार – प्रा.अतुल बाबर

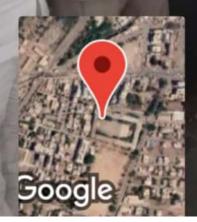

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432867° Long 75.187135° 26/11/22 10:24 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432659° Long 75.187091° 26/11/22 10:26 AM GMT +05:30

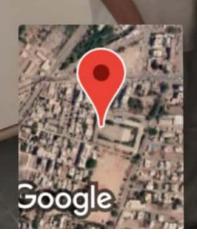

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432805° Long 75.187035° 26/11/22 10:25 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187023° 26/11/22 10:29 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5JP+RPR, Shivaji Nagar - Datta Nagar Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432572° Long 75.187041° 26/11/22 10:25 AM GMT +05:30

Scanned with CamScanner

GPS Map Camera

💽 GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, भारत C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, भारत Lat 17.43285° Long 75.187046° 26/11/22 10:21 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43285° Long 75.18722° 26/11/22 10:42 AM GMT +05:30

Scanned with CamScanner

💽 GPS Map Camera

ोवेशान मराविशालय सांघोला 🛠

न्यशास्त्र विभाग व राष्ट्राय स्वां योत्तना थांच्या खंयुका विधमाने '' २६ नोव्हेंबर :- संविधान हिना '' प्रमुख वक्ते '- डॉ. काळेल डी रम्म (ker, कॉलेज पंबर अध्याप्त - डॉ. सिमा भायकताड. राष्ट्राप्त - डॉ. सिमा भायकताड. जा क्या कालासोहेब धाडने , प्रा. आशोज वाफडे सर

💽 GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432796° Long 75.18703° 26/11/22 11:01 AM GMT +05:30

40 VDNM5 (15/2018-19(NO)

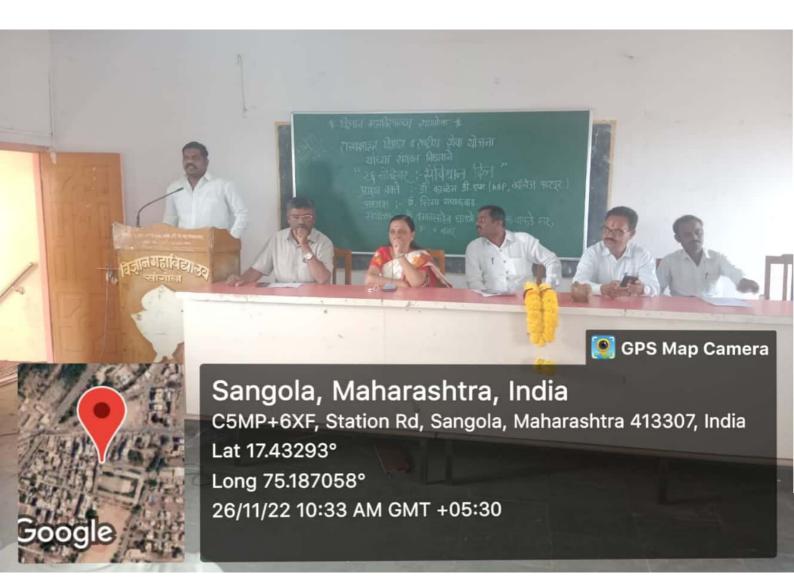
P. Sel

Organization Organization

💽 GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432854° Long 75.187003° 26/11/22 10:42 AM GMT +05:30

FD

Scanned with CamScanner

💽 GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432855° Long 75.187018° 26/11/22 11:04 AM GMT +05:30

नानधतावेहा

10.

Scanned with CamScanner

💽 GPS Map Camera

Scanned with CamScanner

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187087° 26/11/22 11:06 AM GMT +05:30

नसतावह

Scanned with CamScanner

💽 GPS Map Camera

सोमवार दि.२८ नोव्हेंबर २०२२

बनाळी येथील अजय चव्हाण यांचे भव्य मॅरेथॉन रनिंग स्पर्धेत प्रथम

जत (वार्ताहर):- बार्शी येथे झालेल्या भव्य पारितोषिक पटकावले मरैथॉन रनिंग स्पर्धेमध्ये बनाळी ता.जत येथील अवच्या १५.२० मिनिटात पूर्ण करून प्रथम परिसरातून अभिनंदन व कौतुक होत आहे.

धावपट् अजय चव्हाण याला श्री नामदेव मंडले अजय हनुमान चव्हाण याने पाच किलोमीटर अंतर यांचे मार्गदर्शन लाभले. अजय चव्हाण याचे बनाळी

शिवाजी पॉलिटेक्निक कॉलेजमध्ये महाराष्ट्राचे शिल्पकार यशवंतराव चव्हाण यांची पुण्यतिथी उत्साहात साजरी

सांगोला (प्रतिनिधी):-येथील शिवाजी कॉलेजमध्ये महाराष्ट्राचे शिल्पकार यशवंतराव चव्हाण यांची पुण्यतिथी उत्साहात साजरी करण्यात आली. यशवंतराव चव्हाण हे महाराष्ट्राचे

पहिले मुख्यमंत्री व महाराष्ट्राचे शिल्पकार म्हणून ते ओळखले जातात

यावेळी संस्थेचे विश्वम्त डॉ यशोदिप गायकवाड, कॉलेजचे प्राचार्य आर. ए. देशमख,सर्व विभागप्रमुख शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते. सर्व विभागातील विद्यार्थ्यांनी महाराष्ट्राचे शिल्पकार यशवंतराव चव्हाण प्रतिमेचे दर्शन घेऊन कार्यक्रमाची मांगता खाली.

विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला मध्ये संविधान दिन उत्साहात साजरा

सांगोला(प्रतिनिधी):- विज्ञान महाविद्यालयामध्ये २६ नोव्लॅबर रोजी संविधान दिन मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. हा दिन साजरा करण्यामागे संविधानाबद्दल जनजागृती करणे हा मख्य उद्देश होता. कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहणे म्हणून कर्मवीर भाऊराव पाटील महाविद्यालय, पंढरपुर येथील सहयोगी प्राप्यापक काळेल लाभले तर कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान डॉ. सीमा गायकवाड यांनी भूषवले.

याबेळी प्रा. काळेल सर यांनी विद्यार्थ्यांना संविधानाबद्दल बहमोल असे मार्गदर्शन केले. संविधानाचे ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, मूलभूत अधिकार व मूलभूत कर्तव्य आणि राज्यधोरणाची

मार्गदर्शक तत्वे त्याचबरोबर घटनेच सरनामा याबद्दल विद्यार्थ्यांना परिपूर्ण माहिती देताना त्यांनी संविधानाविषयी भारतातील नागरिकाने जागृत राहिले पाहिजे त्याचबरोबर त्यांनी संविधान संपूर्ण बाचण्याचे आवाहन केले .

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षा डॉ. सीमा गायकवाड यांनी संविधानाच्या माध्यमातून सियांना कशाप्रकारे अधिकार व तक देण्यात आले आहेत व त्या महिला किती प्रमाणात वापरतात हे समजावन सांगन

सूत्रसंचालन राष्टीय सेवा योजनेचे प्रकल्प अधिकारी डाँ. काकासाहेब घाडगे यांनी केले, प्रस्तावना प्रा. अशोक वाकडे यांनी केली तर मनोगत प्रा. अतूल बाबर यांनी सौ.विमल माने यांनी मदत केली.

भोसले सर, प्रा. लवटे सर, अमोल गाडे सर उपस्थित होते.कार्यक्रम सुव्यवस्था करण्यासाठी बाळू कोळी .

आयुष्यभर अत्तर विकणारा माणूस अत्तर विकृत दसन्यांना सुगंध देतो . आज जगात चंदनाची झाडे कमी झालीत पण आयुष्यभर चंदनाचे झाड बन्न इतरांना सुगंध देणारे माणसे मात्र आजही शोधावी लागतात. असेच एक चंदनाचे झाड जे आयुष्यभर दुसऱ्यांसाठी झिजले व सगंध देत आले व आपल्या प्रामाणिक व पारदर्शक कार्यकर्तत्वाचा ठसा प्रत्येकाच्या मनावर उमटबून आज आपल्वातून निधून गेले ते म्हणजे धायटी गावचे भूषण आदरणीय श्री. रामदास सदाशिव भोसले उर्फ रा.स. भोसले गुरुजी

पद्धतीने

णी दावे

জালি

गवधीत

प्रंबंधित

MAR

टोन बहिणी कसाबसा उदरनिर्वाह चालायचा. प्राथमिक शिक्षण धायटी येथे पुढील हायस्कृलचे शिक्षण एखतपर व विद्यामंदिर सांगोला येथे पूर्ण करून प्राथमिक शिक्षकाची नोकरी केली

नोकरीमध्ये ही पगार कमी असतानाही दोन मुलांपैकी एक म्हणजे डाँ. शिवराज भोसले यांचे बीए, एम, एस, पूर्ण केले, दुसरा मुलगा हायस्कुलमध्ये शिक्षक, दोन मुली पैकी एक मुलगी ही शिक्षिका. हे सर्व करत असताना वडिलांच्या दच्छेखातर धायटीमध्ये श्रीराम क्रीडा व जिल्ला प्रसारक मंडल्लाची स्थापना करून श्री. छत्रपती शिवाजी विद्यामंदिर धावटी प्रशाला सुरू करून शिक्षणाची महतमिढ रोवली. पुढे दूसरी शाखा बलवडी कन्या प्रशाला बलवडी ता. सांगोला ब शिरगाथ विद्यालय शिरगाव ता. पंढरपूर चालू केली. धायटी गाबामध्येच श्री हनुमान सार्वजनिक तालकाध्यक्ष पदेही त्यांनी भूषवली. सांगोला तालुका ग्रंथालय संघाच्या ही ते अध्यक्ष होते. इवलेसे रोप लावियेले द्वारे तयाचा चेल् गेला गगनावरी याप्रमाणे अण्णांच्या कार्याचा वेल् आज गगनावर पोहोचला आहे. एवढे सारे मिळवून हे अण्णांच्याकडे कमालीचा साधेपणा होता. परिस्थितीचा अहंभाव किंवा गर्व कधी वाटलाच नाही. साथी राहाणी, उच्च विचारसरणी, अंगामध्ये धोतर, नेहरू शर्ट, डोक्याला टोपी पाहिली की मला तरी अण्णा म्हणजे प्रति साने गरुजीच बाटत होते. प्रथमदर्शनी मी ज्यावेळी अण्णांना पाहिले त्यावेळी नकलन प्राद्या डोल्याममोर माने गुरुजींची प्रतिमा तरव्दन गेली. तेव्हापासून अण्णांना मी गुरुस्थानी मानले. प्रत्येक गोष्ट मी त्यांच्याकडून जिकलो.

भाषण स्पर्धेत मी जिथे जिथे आमच्या प्रशालेचे विद्यार्थी घेऊन

आपना सर्वांना आधार कोसळला ही भावना मनाला सहन न होणारे आहे. मरावे परी कीर्तिरूपी उरावे अशायकारे अण्णा जरी आज आमच्यातून निघुन गेले असले तरी त्यांच्या कार्याने, कीर्तीने ते नेहमी अजरामर राहतील. त्यांचे कार्य नेहमीच आमच्या छत्रपती शिवाजी परिवाराला प्रेरणादायी व मार्गदर्शक राहील. तुमचे सर्वांचे मिळून मिसळून वागणे, सर्वांना आपलेसे करणे, परिस्थितीचा गर्व कधीही न धरणे हे आमच्या जीवाला चटका लाबून जाणारे आहे. परंतु तुमचे हे कार्य सदैव पढ़े चालु ठेवणे. तुमच्या विचारांचा वारसा, आचाराची ठेवण, सर्वांप्रती असलेला जिव्हाळा. प्रेम, आपुलकी अशीच जपणे व त्या कार्यांचा वसा चालू ठेवणे हीच खऱ्या अर्थाने छत्रपती शिवाजी परिवासकडून तुम्हास आदरांजली ठरेल. अशी ईखरचरणी प्रार्थना करतो व तुमच्या चरणावरती सदैव

कोळा येथे संविधान दिनानिमित्त

कोळा (चार्ताहर):- सांगोला तालुक्यातील कोळा येथे सांगोला तालुका विधी सेवा समिती व विधीज्ञ सांगोला यांच्या विद्यमाने दौपक आबा साळुंखे पाटील सायन्स कॉलेज व महाविद्यालयात संविधान दिनानिमित्त कायदेविषयक शिबिर संपन्न झाले. डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून शिबिराला सुरुवात करण्यात आली. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी सांगोल्याच्या प्रथम वर्ग न्याय दंडाधिकारी श्रीमती एस.के.देशमुख, प्रमुख पाहणे प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी श्री.यु.एम.पाटील व प्रथम वर्ग न्याय दंडाधिकारी सांगोला श्रीमती बी. एम. पोतदार, सांगोला न्याय दंडाधिकारी प्रथम वर्ग श्रीमती के बी. सोनवणे तसेच पुणे एस एस सी बोर्डाचे राजेश जावीर व संस्थेचे संस्थापक दीपकराव माने वांच्या उपस्थितीत कायदेविषयक शिबिर संपन्न झाले. बाबेळी न्यायदंडाधिकारी श्रीमती एस.के. देशमुख, न्यायदंडाधिकारी श्री.व्.एम.पाटील यांनी संविधान दिनाबद्दल सविस्तर माहौती सांगीतली.

वा कार्यक्रमास माजी सरपंच सिताराम सरगर, पंचायत समितीचे नागणे, ग्रामविकास अधिकारी जयवंत लवटे, उपसरपंच डॉ सादिक पटेल, बाळासाहेब

Scanned with CamScanner

स्वटले ग कार्य किंतज चंद्रचुड भागाल हे त्याचे सर्वोच्च । राज्य , जनेक ला खो तस्टीस र घेउन) होती ठी ज्ञाम सूचना ाने सर्व काय पर्याची माजिक वरिष न गरीब ह न्याय ळीवरच आली सचे, या न केला ालयात गावात स्थापन ल्पनान र केली श्रेणी री दिन्दे মানার य किंवा कायद तवापि कार्यरत योग्य । प्रमुख गरकारी त्यांच्या ः किंवा त संधी गाळात लवाची तल्झाल । संलग्न पिकारी : आणि कारींची मललत करन ालयाचे णत्याही वयाच्या आणि ोजदारी पंचपित ाकारले 1, 200 आयटम योग्य कायदा लागेल. सारांश तिच्या पायलचे

सांगोला महाविद्यालयात राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दलाचे आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण कार्यक्रम संपन्न

सांगोला (प्रतिनिधी):- सांगोला तालुका उच्च शिक्षण मंडळाचे, सांगोला महाविद्यालय, सांगोला भगोल विभाग, एन.सी.सी व एन.एस.एस विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २३ नोव्हेंबर, २०२२ रोजी राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद दलाचे एन.डी.आर.एफ. आपत्ती व्यवस्थापन प्रशिक्षण महाविद्यालयात आयोजित करण्यात आले होते. या प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी संस्थेचे सचिव म.सि. झिरपे सर होते. तर कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहणे ५ बटालियन एन.डी.आर.एफ. पुणे, पोलीस सब इन्स्पेक्टर श्री.महेश शिंदे हे होते. या प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी प्रभारी प्राचार्य डॉक्टर सरेश भोसले सर, एन.सी.सी. व भूगोल विभागप्रमुख कॅप्टन संतोष कांबळे. एन.एस.एस.कार्यक्रम अधिकारी डॉक्टर बबन गायकवाड, प्रा.सचिन सुरवसे उपस्थित होते.

आपल्या अध्यक्षीय मनोगतात संस्थेचे सचिव मा. म.सि. झिरपे सर यांनी विद्यार्थ्यांना आपत्ती व्यवस्थापनाचे महत्त्व सांगताना विद्यार्थ्यांनी प्रसंगावधानता दाखवून स्वतःचे व समाजाचे संरक्षण करण्याचे आवाहन केले. प्रभारी प्राचार्य डॉक्टर सरेश भोसले यांनी एन.डी.आर.एफ. यांनी केलेल्या कार्याचा गौरवोदार करत महाविद्यालयात त्यांचे स्वागत केले.

या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहणे ५ बी.एन. एन.डी.आर.एफ. पुणे, पोलीस सब इन्स्येक्टर श्री.महेश शिंदे यांनी विद्यार्थ्यांना प्रथमोपचार करण्याच्या पद्धती, तसेच निसर्गनिर्मित व मानवनिर्मित आपत्तीत स्वसंरक्षण कसे करावे वाबदल सविस्तर प्रात्यक्षिकासह मार्गदर्शन केले. विद्यार्थ्यांनी आपत्तीत धाबरून न जाता प्रसंगावधान राखन व्यक्तिगत पातळीवर या आपत्तीचा सामना केला पाहिजे असे आवाहन केले

हा प्रशिक्षण कार्यक्रम एन.डी.आर.एफ. च्या एकूण ८ जवानांनी विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले. या प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या आयोजनासाठी ५ बटालियन एन.डी.आर.एफ., पुणे प्रमुख कमांडंट श्री. संतोष बहादर सिंह, डेप्युटी कमांडेट अनंता बाभुळकर, इन्स्पेक्टर सुशांत कुमार सेठी यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले. या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रशिक्षण समन्वयक प्रा. अनिस बागवान यांनी केले. स्वागत डाँ. अमोल पंबार, आभार प्रा.शंकर पाटील, तर सूत्र संचलन प्रा. विकास उबाळे सर यांनी केले. या प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी महाविद्यालवातील सर्व प्राध्यापक, प्रशासकीय अधिकारी, कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

गुरूवार दि.१५ डिसेंबर २०२२

विज्ञान महाविद्यालय येथे ॲड.समाधान खांडेकर यांचे व्याख्यान संपन्न

सांगोला(प्रतिनिधी):-विज्ञान महाविद्यालय. सांगोला येथे मंगळवार दि.१३ डिसेंबर रोजी मानवी हक या विषयावर ॲड. समाधान खांडेकर यांचे मार्गदर्शनपर व्याख्यान संपन्न झाले. सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहणे म्हणून ॲड. समाधान खांडेकर व कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. रघुनाथ फुले हे उपस्थित होते.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. शेख एन. एस. यांनी केले. त्यानंतर कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहणे ॲड. समाधान खांडेकर यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले त्यात त्यांनी सांगितले कि मानवाला संपत्तीचे हक, भाषण स्वातंत्र्याचे हक, नागरिकत्वाचे हक आणि

विविध मानवी हक्कांवर त्यांनी विद्यार्थ्यांना सविस्तर मार्गदर्शन केले.

त्यानंतर महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. रघुनाथ फुले यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले त्यामध्ये त्यांनी विद्यार्थ्यांना सांगितले कि मानवी हक्क किंवा मानवी अधिकार हे मानवाचे मूलभूत हक आहेत. मानवी हक हे जागतिक असून सर्वांना समान असतात. त्यानंतर कार्यक्रमाचे आभार प्रदर्शन प्रा. पांडुरंग लवटे यांनी केले. कार्यक्रमास प्रमुख उपस्थिती म्हणून प्रा. बाळासाहेब सरगर, प्रा. धर्मराज कोळवले हे उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमास शिक्षक, शिक्षिका व विद्यार्थी, विद्यार्थींनी मोठया संख्येने उपस्थित होते.

फॅ

दैनिक तेज महाराष्ट्र

दिनांक 15 डिसेंबर 2022 (सांगोला

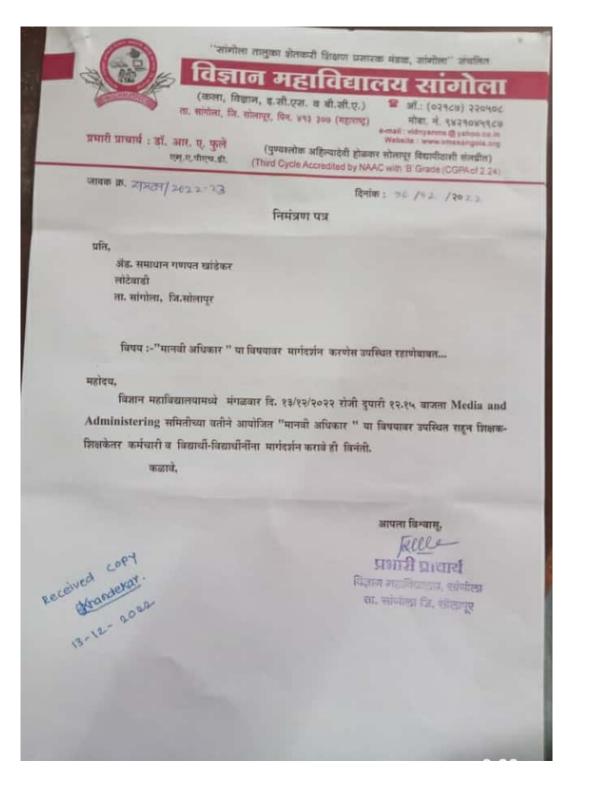
विज्ञान महाविद्यालय येथे "मानवी हक्क" या विषयावर ॲड. समाधान खांडेकर यांचे व्याख्यान संपन्न.

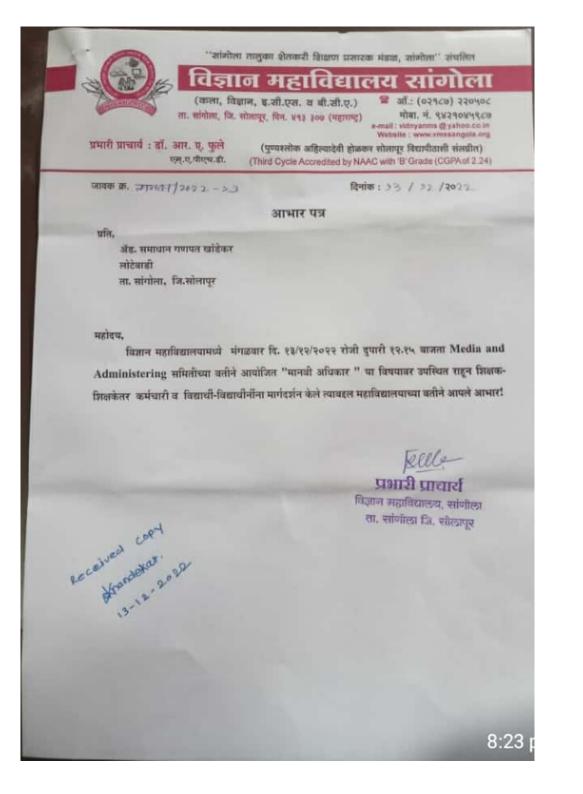
संपत्तीचा हक्क , भाषण स्वातंत्र्याचा हक्क , नागरिकत्वाचा हक्क आणि विविध मानवी हक्कांवर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन.

कार्यक्रमास उपस्थित शिक्षक,शिक्षिक विद्यार्थी व विद्यार्थीनी. (तेज महाराष्ट्र न्यूज नेटवर्क) सांगोला प्रतिनिधी (दि.15 डिसेंबर 2022):-मंगळवार दिनांक १३ डिसेंबर रोजी विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला येथे मानवी हक्क या विषयावर ॲड. समाधान खांडेकर यांचे मार्गदर्शनपर व्याख्यान संपन्न झाले. सदर कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून ॲड. समाधान खांडेकर व कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ.

रघुनाथ फुले हे उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. शेख एन. एस. यांनी केले. त्यानंतर कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे ॲड. समाधान खांडेकर यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले त्यात त्यांनी सांगितले कि मानवाला संपत्तीचे हक्क, भाषण स्वातंत्र्याचे हक्क, नागरिकत्वाचे हक्क आणि विविध मानवी हक्कांवर त्यांनी विद्यार्थ्यांना सविस्तर मार्गदर्शन केले.त्यानंतर महाविद्यालया चे प्र. प्राचार्य डॉ. रघुनाथ फुले यांनी आपले अध्यक्षीय मनोगत व्यक्त केले त्यामध्ये त्यांनी विद्यार्थ्यांना सांगितले कि मानवी हक्क किंवा मानवी अधिकार हे मानवाचे मूलभूत हक्क आहेत. मानवी हक्क हे जागतिक असून सर्वांना समान असतात. त्यानंतर कार्यक्रमाचे आभार प्रदर्शन प्रा. पांडुरंग लवटे यांनी केले. कार्यक्रमास प्रमुख उपस्थिती म्हणून प्रा. बाळासाहेब सरगर, प्रा. धर्मराज कोळवले हे उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमास शिक्षक, शिक्षिका, विद्यार्थीं व विद्यार्थींनी मोठया संख्येने उपस्थित होते.

enation: 003 OT YO9a आंतर राष्ट्रीय योगा डे 21 जून 2023 जिमखाना विभाग विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला पतंजली योग समिती C सांगोला अर्बन बँक यांच्या विद्यमाने सब्बाब्धे 5:30 वा. शिविर सुरू

💽 GPS Map Camera

DTANY-LAB

ন্টাকদশনন

ऑप बॅंक लि.

Sangola, Maharashtra, भारत 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, भारत Lat 17.432369° Long 75.187806° 21/06/23 06:01 AM GMT +05:30

1 10

करे योग

योग म

HEEL CLUB OF SANGOLA

Google

💽 GPS Map Camera

BOTRNY-LRB.

लकमगल

लेकमगढ को - ऑप

रोट्स

Google

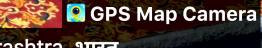
Sangola, Maharashtra, भारत 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, भारत Lat 17.432377° Long 75.187808° 21/06/23 06:01 AM GMT +05:30

करे योग

योग मह

SEL CLUB OF SANGOLA

NNEP '

करे योग

योग महोत्सव

Tett

INNER WHEEL CLUB OF SANGOLA

Google

Sangola, Maharashtra, भारत 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, भारत Lat 17.432444° Long 75.187833° 21/06/23 06:00 AM GMT +05:30

GPS Map Camera

CLUB OF SANGOLA

Sangola, Maharashtra, India 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432436° Long 75.187785° 21/06/23 06:08 AM GMT +05:30

😰 GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43241° Long 75.18779° 21/06/23 06:10 AM GMT +05:30

योग महोत्सव

INNER WHEEL CLUB OF SANGOLA

डा. गणपहन राष्ट्रीय र

সায

Google

😫 GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, भारत 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, भारत Lat 17.432487° Long 75.187767° 21/06/23 06:09 AM GMT +05:30

Cake I

000

💽 GPS Map Camera

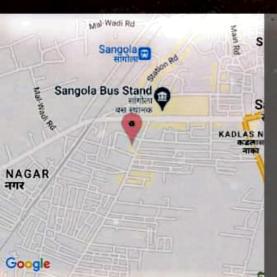
Sangola, Maharashtra, India 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432439° Long 75.187774° 21/06/23 06:04 AM GMT +05:30

Google

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432349° Long 75.187863° 21/06/23 06:09 AM GMT +05:30

2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Sangola Maharashtra India 2023-06-21(Wed) 06:10(AM)

27°C 81°F

Mal Wadi Rd

Sangola

Main Rd

KADLAS N कडलास नाका

Sangola Bus Stand

NAGAR नगर

Google

S 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Sangola Maharashtra India 2023-06-21(Wed) 06:10(AM)

27°C 81°F

Mal-Wadi Rd

Sangola 🖼

Main Rd

S

KADLAS N

Sangola Bus Stand Hairing Hindows

NAGAR नगर

Google

2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Sangola Maharashtra India 2023-06-21(Wed) <u>06:12(AM)</u>

27°C 81°F

Happpy 15 August Independence Day ____ th जिमखाना विभाग विज्ञान महाविद्यालय संगोला सामुहिक राष्ट्रगीत गायन 17 आगस्ट 2022

"स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" निमित्त "स्वराज्य सप्ताह" अंतर्गत समूह राष्ट्रगीत गायनाबाबत.

महाराष्ट्र शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण ८२२२ /प्र.क्र.२४४/सां.का.४

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक : १० ऑगस्ट, २०२२

वाचा :- 9) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र.१६१/सां.का.४, दिनांक ३० जून, २०२२ २) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. सां.का.सं./मानधन/२०२१-२२/२१२१, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२२

शासन परिपत्रक :--

भारतीय स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण होण्याच्या पार्श्वभूमीवर देशात सर्वत्र "आजादी का अमृत महोत्सव" अर्थात "स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात येत आहे. दिनांक १५ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंत सुरु राहणाऱ्या उपक्रमांतर्गत विविध कार्यक्रम विविध पातळीवर आयोजित करणे अपेक्षित आहे. राज्यातही या उपक्रमांतर्गत विविध पातळीवर कार्यक्रमाचे आयोजन सुरु आहे. स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सवांतर्गत उपर्निर्दिष्ट क्र. १ अन्वये दिनांक ९ ऑगस्ट ते १७ ऑगस्ट, २०२२ या कालावधीमध्ये राज्यात "स्वराज्य महोत्सव" चे आयोजन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. "स्वराज्य महोत्सव" अंतर्गत राज्यस्तर / जिल्हास्तर / तालुकास्तर व ग्रामस्तरावर आयोजित करावयाच्या कार्यक्रम / उपक्रम यांचे स्वरुप निश्चित केले आहे.

२. "स्वराज्य महोत्सव" अंतर्गत परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केल्यानुसार राज्यस्तरावरील कार्यक्रमांच्या नियोजनामधील "समूह राष्ट्रगीत गायन" हा उपक्रम आता दिनांक १७ ऑगस्ट, २०२२ रोजी सकाळी ११.०० वाजता राबवावयाचा आहे.

३. "स्वराज्य महोत्सव" अंतर्गत "समुह राष्ट्रगीत गायन" या उपक्रमाच्या यशस्वी अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सर्व मंत्रालयीन विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रिय

- दिनांक १७ ऑगस्ट रोजी सकाळी ११:०० वाजता एकाच वेळी राज्यात सर्वत्र समूह राष्ट्रगीत गायन होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- या राष्ट्रगीत गायनासाठी राज्यातील खाजगी, शासकीय तसेच इतर सर्व प्रकारच्या शाळा/ महाविद्यालये /शैक्षणिक संस्था/ विद्यापीठे यामधील विद्यार्थी, शिक्षक यांचा सहभाग अनिवार्य असेल.
- ३. सकाळी ठीक १९:०० वाजता समूह राष्ट्रगीताला सुरुवात होईल व सकाळी १९:०० ते १९:०१ या एका मिनिटांमध्ये राष्ट्रगीत गायन करणे अपेक्षित आहे, याची सर्व संबधितांनी दक्षता घ्यावी.

🧕 GPS Map Camera

lish School

Sangola, Maharashtra, India DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432275° Long 75.187232° 17/08/22 11:00 AM

TTY

GPS Map Camera

D.--

lish School ¹¹Google¹¹

Sangola, Maharashtra, India

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432274° Long 75.187238° 17/08/22 11:01 AM

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432275° Long 75.187239° 17/08/22 11:01 AM

विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेना अंतर्गत आजादी का अमृत महोत्सव (हर घर तिरंगा) निमित्त दिनांक 12/08/22 रोजी रॅली संपन्न . 9:07 pm

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 09:59 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:14 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:26 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:47 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:15 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:14 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:01 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:13 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:21 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:23 AM

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला ,येथे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा "महापरिनिर्वाण "दिन या निमित्ताने महापुरुषाला अभिवादन करताना महाविद्यालयाचे प्रा रघुनाथराव फुले, शिक्षक ,शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना

8:13 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43232239°

Local 08:12:40 AM GMT 02:42:40 AM Longitude 75.18719214°

Altitude 431.25 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

Local 08:14:00 AM GMT 02:44:00 AM 75.18721275° Altitude 439.58 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude Longitude 17.43268921° 75.18722329° Local 08:14:42 AM Altitude 436.63 meters GMT 02:44:42 AM Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Local 08:13:43 AM GMT 02:43:43 AM	Altitude 439.38 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am
Latitude 17.43262027°	Longitude 75.18720847°	

SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326209° Local 08:13:39 AM GMT 02:43:39 AM	Longitude 75.18720596°	
	Altitude 436.8 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am

Tuesday, 06-12-2022

GMT 02:43:40 AM

8:11 am

Shivaji Nagar - Datta Nagar Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326234°

Local 08:13:52 AM GMT 02:43:52 AM Longitude 75.18720867° Altitude 440.05 meters Tuesday, 06-12-2022

8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

75.18720931°

Latitude 17.43262182°

Local 08:13:45 AM GMT 02:43:45 AM

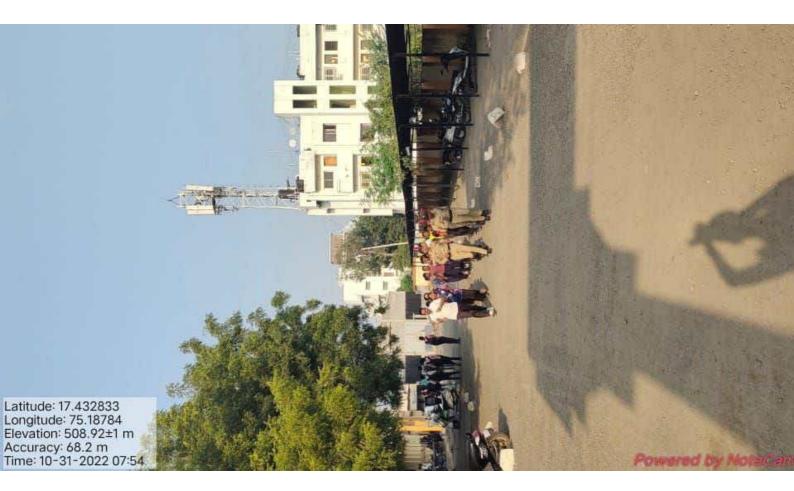
Altitude 440.08 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

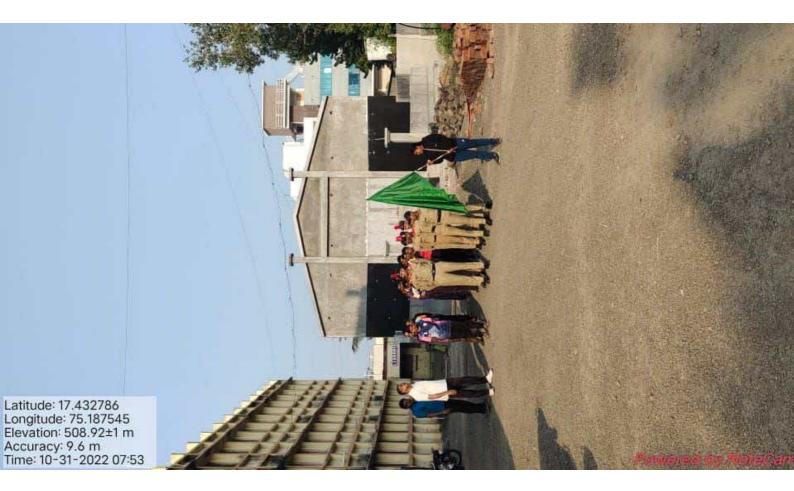
Run for unity On the occasion of National Unity Day Organized by NCC Unit Vidnyan Mahavidyalaya Sangola. Date:31-10-2022

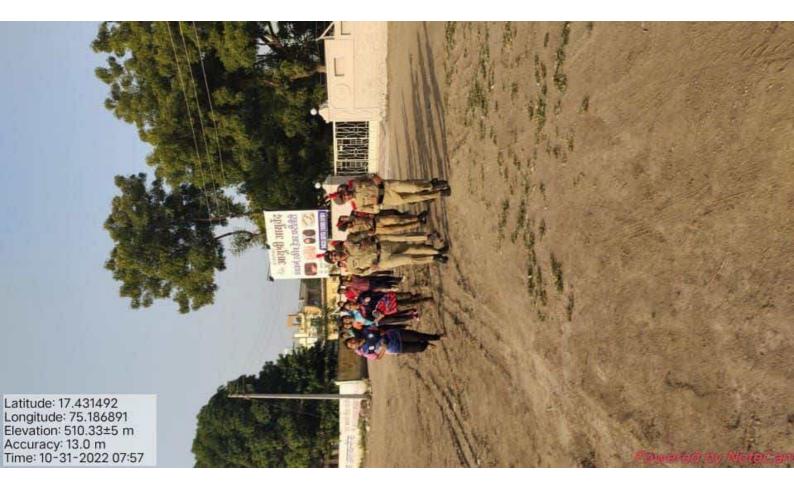

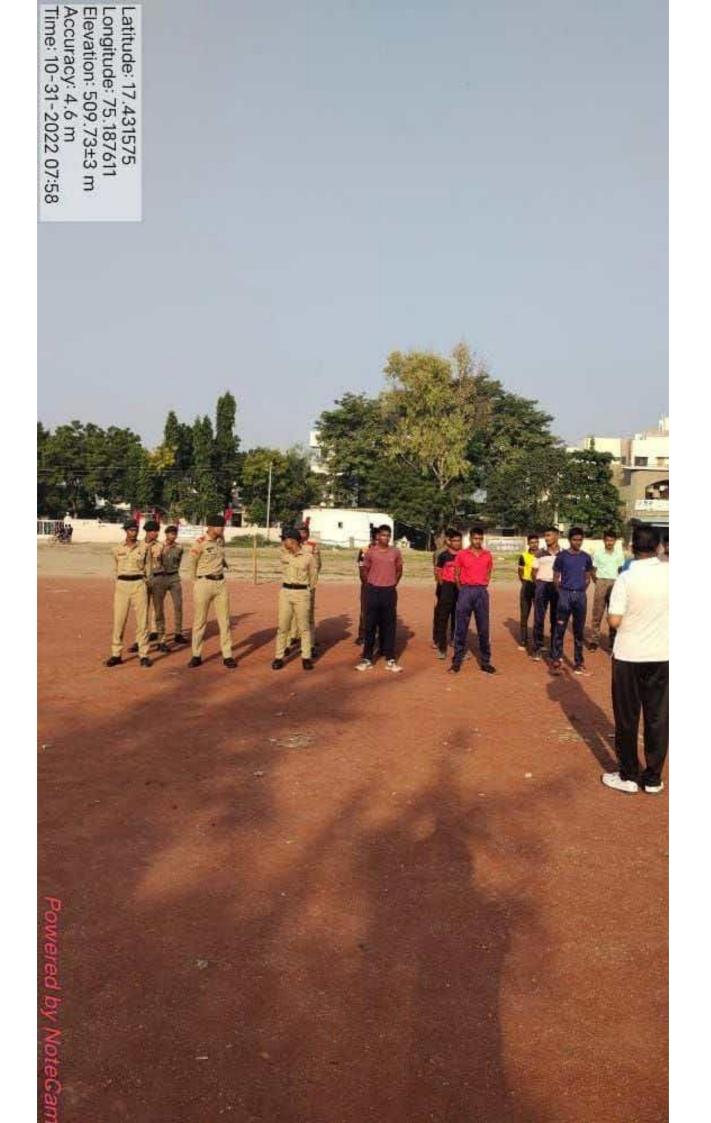

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला ,येथे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा "महापरिनिर्वाण "दिन या निमित्ताने महापुरुषाला अभिवादन करताना महाविद्यालयाचे प्रा रघुनाथराव फुले, शिक्षक ,शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित असताना

8:13 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.43232239°

Local 08:12:40 AM GMT 02:42:40 AM Longitude 75.18719214°

Altitude 431.25 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

Local 08:14:00 AM GMT 02:44:00 AM 75.18721275° Altitude 439.58 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude Longitude 17.43268921° 75.18722329° Local 08:14:42 AM Altitude 436.63 meters GMT 02:44:42 AM Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Local 08:13:43 AM GMT 02:43:43 AM	Altitude 439.38 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am
Latitude 17.43262027°	Longitude 75.18720847°	

SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude	Longitude	
17.4326209°	75.18720596°	
Local 08:13:39 AM GMT 02:43:39 AM	Altitude 436.8 meters Tuesday, 06-12-2022	8:11 am

Tuesday, 06-12-2022

GMT 02:43:40 AM

8:11 am

Shivaji Nagar - Datta Nagar Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4326234°

Local 08:13:52 AM GMT 02:43:52 AM Longitude 75.18720867° Altitude 440.05 meters Tuesday, 06-12-2022

8:11 am

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India

Longitude

75.18720931°

Latitude 17.43262182°

Local 08:13:45 AM GMT 02:43:45 AM

Altitude 440.08 meters Tuesday, 06-12-2022 8:11 am

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला येथे इंदिरा गांधी. यांचा जन्मदिवस व सरदार वल्लभभाई पटेल. यांचा स्मृतिदिन साजरा करीत असताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य रघुनाथ फुले. प्रा संभाजी शिंदे. ज्येष्ठ प्रा राजेंद्र गायकवाड. विद्यार्थी विद्यार्थिनी उपस्थित असताना 7:41 am

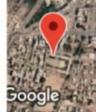

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432721° Long 75.187242° 31/10/22 10:29 AM GMT +05:30 7:37 am

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432716° Long 75.187231° 31/10/22 10:35 AM GMT +05:30 7:37 am

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432751° Long 75.187244° 31/10/22 10:29 AM GMT +05:30 7:37 am

Scanned by CamScanner

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना व राज्यशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने शुक्रवार दिनांक 16/12/22 रोजी मतदार जागृती कार्यक्रम संपन्न.(प्रमुख पाहुणे प्रा. अशोक वाकडे सर व अध्यक्ष प्रा डॉ काकासाहेब घाडगे यांच्या हस्ते.) 7:09 pm

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432838° Long 75.187085° 16/12/22 09:37 AM GMT +05:30 7:09 pm

Long 75.187061° 16/12/22 09:20 AM GMT +05:30

7:09 pm

सूचना

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना कळविण्यात येते की ज्या विद्यार्थ्यांचे मतदार यादी मध्ये नाव नाही किंवा ज्याचे वय दिनांक 1/1/2023 रोजी 18 वर्षे पूर्ण होणार आहे.अशा विद्यार्थ्यांनी प्रा.अशोक वाकडे यांच्याकडून फॉर्म घेऊन व्यवस्थित भरून दिनांक 20/12/2022 पर्यन्त दयावेत.

अ. न	वर्ग	प्राध्यापक नाव	प्राध्यापक सही
1)	B.SCI	Kasture GD	GOKAS +
2)	B.SC-1	A.R. Ingawale	- July
3	B. A -TI Him	d or Chadage "	s et
4	B.AI	Dr. K.A. Fule	RUE
5	BA-TE	Shnole S73	Ga
6-	BAI	pr. Rupnar. PJ	unege
7.	ECS-I	Dhyre M.D	As.
8	B.A.II	burrind	SMB
	E. C. S. T	Prof. Kasabesv.	Skotch
2	B.Sc. III	Rog-Forgele V.C.	Engale.
>	B.SC-H-Bol.	Halle M.A	The

प्रभारी प्राचार्य विज्ञान महाविद्यालय, सांजोला ता. सांग्लेस्त्र जि. सोलापूर

Scanned with CamScanner

	मगदान नोंदगी फ	TH
ন্ধান .	विष्णायी गय अगिनेक विजन्म मेलकरी	q
y 3)	सोलाली भारत सरठार वंशाली विलास जाल्हाने	86
4) 5]	उाजले दत्ताप्त्रय हजारे आक्रिकी दादा वैज्ञार	בד רר
6) 7]	हन्द्रमेत स्टेर्श जाहाते। आकाश लव्हू आहात	76
もう	अगवतोड कीसल बाळारगी र्वसाली विलास व्यक्ती	740
Ð	प्रवर्धा जोगानी गिराभ	

CI

0

17 9

1015m 7 1015m 7 085010280

9.7498952853 8623027049 7219642343 7798033087

762000212

8767689092

7447586991

24

S.B. sargar. Palang

Bandyar A.D. Bandyar A.D. H.S. Gashane A.L. Jadhav

andt Burg

Do	नमुना-६	
110	[नियम १३(९) आणि २६ यहा]	नमुन कमोक
	भारत निवडण्क आयोग	(कार्यालयाने भरावयाचे)
	नवीन मतवारांसाठीचा अर्जाचा नमुना	
ite,		
मलदार नॉवणी जॉधकारी,		
विधानसभा मतदारसंघाचे नाव आणि क्रमां	क क. माब	
किंवा लोकसभा मतदारसंघाचे नाव आणि		
@ केवळ विधानसभा नसलेल्या केंद्रशासित		
	दीत समाबिष्ट करण्यासाठी मां अनं दाखल करत आहे	
(१)(अ) नाव (राज्याच्या अधिकृत भाषेत)		
आधी नाव मग मधले नाव	मोजासी	
आब त		
आडनाथ (असल्यास)		
(१)(ब) नाव (इंग्रजीत, मोठ्या लिपोत)	शरगरा	
आधी नाव मग मधले नाव		TTTT SZ
BHARAT	SONALI	
आडनाव (असल्यास)		
	ल तर प्रणाली हारे असेच्या तसे भाषांतर केले जाईल	
*२(अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका नातेव	हिकाचे नाव आणि आडनाथ (राज्याच्या, अधिकृत भाषेत)	
		पत्नी किंग्या
and the second s	गलक/ तृतीय पंयो असल्यास गुरु	पत्ना (काय)
भारत वजीरंग		111111111
*२(ब) वर उल्लेखलेल्या नातेवाईकाचे नाव	। आणि आडनाव (इंग्रजीत, सोठच्या लिपोत)	
		GAR
(३) स्वताचा मोबाईल क्रमांक (असल्यास)		
किंवा वर २ मधे उल्लेखलेल्या नातेवाई	काचा 7498952853	
(४) स्वताचा ई मेल पत्ता (असल्यास)	Engli Erland A all	
किंवा वर २ मधे उल्लेखलेल्या नातेवाई		13 gamli com.
(५) आधार तपशील (कृपया योग्य चौकांना		
(अ) 🗸 आधार क्रमांक 6 9	3891211906	किंवा
(ब) 🔄 मी आधार क्रमांक देऊ श	कत नाही कारण माझ्याकडे आधार क्रमांक नाही	
(६) हिंगग— 🦳 पुरुष 🔽	🖍 स्वो 📃 तृतीय पंची	
(७) (अ) जन्मतारीख (दिनांक/महिना/वर्ष)	2210812003	
	स्व प्रमाणित प्रत (खालीलपैकी कोणतेही एक)	
() नन्माचा राखला : पुरावा (खालोलपेको		
	र प्राधिकरण/निबंधक जन्म य मृत्यू यांनी जारी केलेले जन्म	CT COMPANY
२. 🔽 आधार कार्ड	 पंन कार्ड 	
benchmark and	 पन काड अायसीएससी सीबीएसडं राज्यशिक्षण मंडळाने निर्गमित बे 	] वाहन चालक परवाना
ह. पारपत्र	विविधिति स्टियान् स्ट्रियां महत्व्यान् निर्यामत् व	ल्लाल दरावा वरूपा वारावाद प्रमाणपत्र
	णनाही पुरावा नमल्याम)(कृण्या निर्दिष्ट कला) ————	
 (अ) सच्याचा सर्वसाथारण संविद्यास (प् 		
८) (अ) सञ्चल्या सर्वसायानण सहवास (प् यर/इमारन/संदालका क्रमांक)		
		" सर्गर वस्ती , साते
Prima VIId	टपाल कल्यालय	स्ति
Per mis 418317	तहसील/तालुका/मंडळ	सामाला
निल्हा स्पोलाप्रद	राज्य/संघ राज्यक्षंप्र	

1h
वमुना-६ 6
Bran th(r) write on earl and and and
भारत निवडणूक आयोग (कार्वालयाने भाराकयाये)
, True
TOTAL AREA A
विधानसभा मतरारसंघाचे नाव आणि क्रमांक किंवा लोकसभा मतरारसंघाचे
किंवा लोकसभा मतदारसंघाचे नाव आणि क्रमांक क. नाव (@ केवळ विधानसभा नसलेल्या केंग्रन्थ क. माय
(@ केवळ विधानसभा नसलेल्या केंद्रशासित प्रदेशांसाठी)
बरोल मतदारसंघासाठो माझं नाव मतदार यादीत समाविष्ट करण्यासाठी भो अर्ज दाखल करत आहे (१)(अ) नाव (राज्याच्या अधिकृत भाषेत) आधी नाव मय म्यप्ने
(१)(अ) नाव (राज्याच्या अधिकृत भाषेत) आधी नाव मग मधले नाव
आडनाव (असल्यास)
(१)(ब) नाव (इंग्रजीत, मोठ्या लिपीत) आधी नाब मग मधले नाव
ывала (эксалк) на NAMANT SURESH
सुचना : जर नाव इंग्रजी मध्ये लिहिले तरोन कर प्रति भित्र मित्र ह
सुचना : जर नाव इंग्रजी मध्ये लिहिले नसेल तर प्रणालों हारे जसेच्या तसे भाषांतर केले जाईल *२(अ) खालीलपंको कोणत्याहो एका नातेवाईकांग्रे त्यार प्रण
विडोल किया जिला आण आडनाव (राज्याच्या, अधिकत भाषेत्र)
अनाय असल्यास कायदेशीर पालक/ तृतीय पंथो असल्यास गुरु
र(ब) वर उल्लेखलेल्या नातेवाईकाचे नाव आणि आहताव (कार्येन)
(3) Reaction that is a state of the state of
किंबा बर २ मधे उल्तेखलेल्या नातेवाईकाचा $+620000212$
(४) स्वतःचा ई मेल पत्ता (असल्यास) किंवा वर २ मघे उल्लेखलेल्या नातेवाईकाचा Shinde - Yavhane Vasti AKOla
(५) आधार तपशोल (कृपया योग्य चौकांनात खूण करा)
(अ) अधार क्रमांक ने २ ८ १ ८ व ना ग
(अ) अधार क्रमांक ने 3 6 4 6 7 5 2 9 1 7 6 किया (ब) मी आधार क्रमांक देऊ शकत नाही कारण माझ्याकडे आधार क्रमांक नाही
(७) (अ) जन्मतारीख (दिनांक/महिना/वर्ध) 22
 (ब) वयाचा दाखला देणाऱ्या कागदपत्राची स्व प्रमाणित प्रत (खालीलपैकी कोणतेही एक)
(0 जन्माचा दाग्धला : पुरावा (खालोलपेकी कोणताही एक)
१
 जम्मदिमांक ममूद असलले आयसीएसमी सौबीएमई । राजांग्विया के प्रारं प्रारं प्रारंक प्रा कार्क प्रारंक प्रारंक ने प्रारंक क्र प्रारंक प्रारंक प्रायक प्रारंक क्र क्र क्र क्र क्र क्र क्र क्र क्र क्
 जन्मदिनांक नमूद असलले आयसीएसमी सौंबीएसई । राज्यशिक्षण मंडळाने निगोमत केलेले पहायी किंग्वा खाराबीचे प्रमाणपत्र ६. पारणञ्
(A) इतर कोणताही पुराखा (धरोलपैकी कोणताबी पुराधा वसल्यास)(कृण्णा विहिष्ट करा)
(८) (अ) सण्याचा सर्वसाध्यमण संहवास (पूर्ण पत्ता)
पर्/इमारत/सर्वानेका क्रमांका इम्मांका क्रमांका
शहर/गाम AKOIA रणान कार्यानक
पिन कोड
নিল্রা

Scanned with CamScanner

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:12 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:05 AM GMT +05:30

तगीला तालका, शेतकरी विभाग प्रसारक मंडळ, सांगोला संघलित

Google

ा र्याजना

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:05 AM GMT +05:30

गोला तालका शेतकरी विक्रण प्रसारक महळ, सागोना संचलित

GPS Map Camera Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284°

Long 75.187078° 08/03/23 09:01 AM GMT +05:30

राष्ट्रीय रे

Google

महाविद्यालय संच

Chairpedromer delt for

राष्ट्रीय सेवा योजन

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:13 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:12 AM GMT +05:30

Google

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:14 AM GMT +05:30

A REFICE VIDIO

राष्ट्रीय सेवा सोजन

राष्ट्रीय सेवा योजना

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:13 AM GMT +05:30

गानका शेलकरी शिक्षण प्रसारक माइक सागोला सचालित

वा यॉजन

नेक पुनर्मत्याकन क्षेणी

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:12 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:17 AM GMT +05:30

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:16 AM GMT +05:30

FILEDIGE TIDIE

राष्ट्रीय सेवा सोजना

राज्य

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India. Vidnyan Mahavidhyalaya Sangola Lat 17.432847° Long 75.187078° 08/03/23 09:49 AM GMT +05:30

सागोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, स

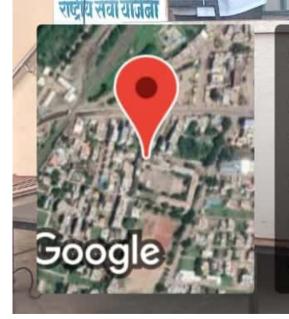
EDIC

oodle

<u>स्ताटघालर</u>

सेवा र्योजना

(ता-सांगोला, जि-सोलापूर) (क किलोको किला कि जानी (जन्मना), हरावित पर्न (नॅक पनर्मुल्यांकन केणी 'ब')

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India. Vidnyan Mahavidhyalaya Sangola Lat 17.432847° Long 75.187078° 08/03/23 09:49 AM GMT +05:30

सामोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सांगोला संचलित

GRIDE

सेवा राजि

(ता-सांगोला, जि-सोलापूर) अन् विगरेणवेतित विवेर सन्व (ल्यानन) स्थाविक क (नॅक पनर्पल्यांकन श्रेणी 'ब')

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43284° Long 75.187078° 08/03/23 09:27 AM GMT +05:30

राष्ट्रीय रोग योज

Scanned by CamScanner

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना व राज्यशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने शुक्रवार दिनांक 16/12/22 रोजी मतदार जागृती कार्यक्रम संपन्न.(प्रमुख पाहुणे प्रा. अशोक वाकडे सर व अध्यक्ष प्रा डॉ काकासाहेब घाडगे यांच्या हस्ते.) 7:09 pm

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432838° Long 75.187085° 16/12/22 09:37 AM GMT +05:30 7:09 pm

Long 75.187061° 16/12/22 09:20 AM GMT +05:30

7:09 pm

7.1.8 - Describe the Institutional efforts/initiatives in providing an inclusive environment i.e., tolerance and harmony towards cultural, regional, linguistic, communal socioeconomic and other diversities (within 200 words).-2022-23

DOCUMENTS:

our country is made up of diversity, cohesion may be visible in it. Additionally, college students coming to learn our college come from distinctive talukas like Mangalvedha, Pandharpur, Atpadi, and Sangola. To create team spirit some of the range of these types of students' various sports are delivered via the committees. Functioning in the college is a way to create an important environment. For tolerance and harmony among them for cultural, nearby, Linguistic, communal, socio-financial, and other ranges. Our University is doing diverse activities in the form of parties on Memorial days, loss of life and birth anniversaries of eminent personalities, national fairs, NSS, and NCC. Additionally, our university is organizing a few interests for surroundings via bringing college students and teachers with numerous historical pasts on unmarried platforms for developing inclusive environments. These programs support developing Tolerance concord closer to lifestyle, region, and linguistics and also communal social economics and other diversities. The college Organizes cultural packages for the scholars, and organization discussions on distinctive subjects; special intellectual competitions are prepared for linguistic variety so that there is an alternate of expertise amongst them. Records associated with sociofinancial and so forth. among college students is displayed on the notice board like

notifications concerning filling out college exam forms, notifications about scholarships available via govt. Etc.

Sr. No.	Name of the programs tolerance and harmony towards cultural, regional, linguistic, communal socioeconomic and other diversities
01	Run for unity
02	Har Ghar Tiranga
03	Forest Conservation Day
04	Nature Conservation Day
05	Tiger Conservation Day
06	Sardar Patel Birth and Death anniversary
07	Collective Anthem
08	1 May Maharashtra Day
09	15 August, 1 May Maharashtra Day

Happpy 15 August Independence Day ____ th जिमखाना विभाग विज्ञान महाविद्यालय संगोला सामुहिक राष्ट्रगीत गायन 17 आगस्ट 2022

"स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" निमित्त "स्वराज्य सप्ताह" अंतर्गत समूह राष्ट्रगीत गायनाबाबत.

महाराष्ट्र शासन पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण ८२२२ /प्र.क्र.२४४/सां.का.४

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ दिनांक : १० ऑगस्ट, २०२२

वाचा :- 9) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग क्र. संकीर्ण ८२२२/प्र.क्र.१६१/सां.का.४, दिनांक ३० जून, २०२२ २) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. सां.का.सं./मानधन/२०२१-२२/२१२१, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२२

शासन परिपत्रक :--

भारतीय स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण होण्याच्या पार्श्वभूमीवर देशात सर्वत्र "आजादी का अमृत महोत्सव" अर्थात "स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव" या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात येत आहे. दिनांक १५ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंत सुरु राहणाऱ्या उपक्रमांतर्गत विविध कार्यक्रम विविध पातळीवर आयोजित करणे अपेक्षित आहे. राज्यातही या उपक्रमांतर्गत विविध पातळीवर कार्यक्रमाचे आयोजन सुरु आहे. स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सवांतर्गत उपर्निर्दिष्ट क्र. १ अन्वये दिनांक ९ ऑगस्ट ते १७ ऑगस्ट, २०२२ या कालावधीमध्ये राज्यात "स्वराज्य महोत्सव" चे आयोजन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. "स्वराज्य महोत्सव" अंतर्गत राज्यस्तर / जिल्हास्तर / तालुकास्तर व ग्रामस्तरावर आयोजित करावयाच्या कार्यक्रम / उपक्रम यांचे स्वरुप निश्चित केले आहे.

२. "स्वराज्य महोत्सव" अंतर्गत परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केल्यानुसार राज्यस्तरावरील कार्यक्रमांच्या नियोजनामधील "समूह राष्ट्रगीत गायन" हा उपक्रम आता दिनांक १७ ऑगस्ट, २०२२ रोजी सकाळी ११.०० वाजता राबवावयाचा आहे.

३. "स्वराज्य महोत्सव" अंतर्गत "समुह राष्ट्रगीत गायन" या उपक्रमाच्या यशस्वी अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने सर्व मंत्रालयीन विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रिय

- दिनांक १७ ऑगस्ट रोजी सकाळी ११:०० वाजता एकाच वेळी राज्यात सर्वत्र समूह राष्ट्रगीत गायन होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- या राष्ट्रगीत गायनासाठी राज्यातील खाजगी, शासकीय तसेच इतर सर्व प्रकारच्या शाळा/ महाविद्यालये /शैक्षणिक संस्था/ विद्यापीठे यामधील विद्यार्थी, शिक्षक यांचा सहभाग अनिवार्य असेल.
- ३. सकाळी ठीक १९:०० वाजता समूह राष्ट्रगीताला सुरुवात होईल व सकाळी १९:०० ते १९:०१ या एका मिनिटांमध्ये राष्ट्रगीत गायन करणे अपेक्षित आहे, याची सर्व संबधितांनी दक्षता घ्यावी.

🧕 GPS Map Camera

lish School

Sangola, Maharashtra, India DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432275° Long 75.187232° 17/08/22 11:00 AM

TTY

GPS Map Camera

D.--

lish School ¹ⁱGoogle^e

Sangola, Maharashtra, India

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432274° Long 75.187238° 17/08/22 11:01 AM

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India

DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432275° Long 75.187239° 17/08/22 11:01 AM विज्ञान महाविद्यालय, सांगोला राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेना अंतर्गत आजादी का अमृत महोत्सव (हर घर तिरंगा) निमित्त दिनांक 12/08/22 रोजी रॅली संपन्न . 9:07 pm

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 09:59 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:14 AM

Scanned by CamScanner

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:26 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:47 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:15 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:14 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:01 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:13 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:21 AM

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432411° Long 75.187749° 12/08/22 10:23 AM

Scanned by CamScanner

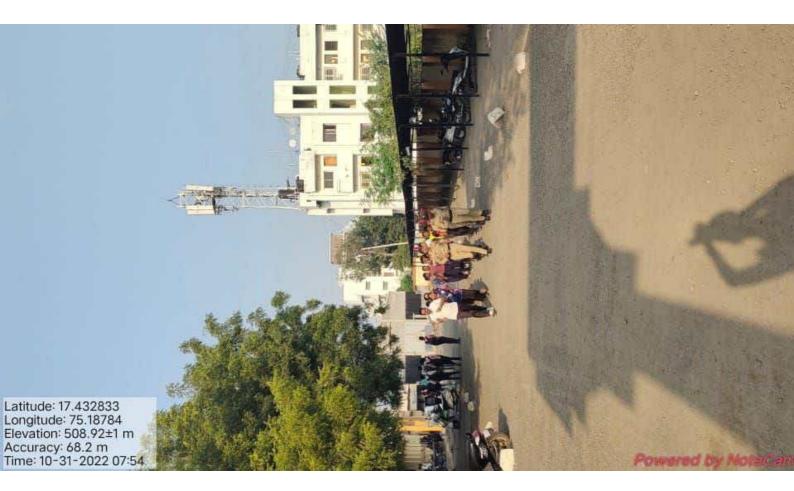
Scanned by CamScanner

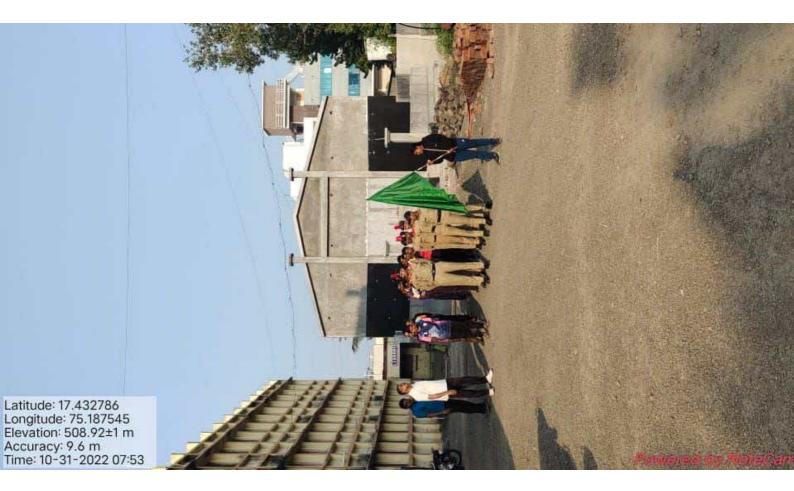
Run for unity On the occasion of National Unity Day Organized by NCC Unit Vidnyan Mahavidyalaya Sangola. Date:31-10-2022

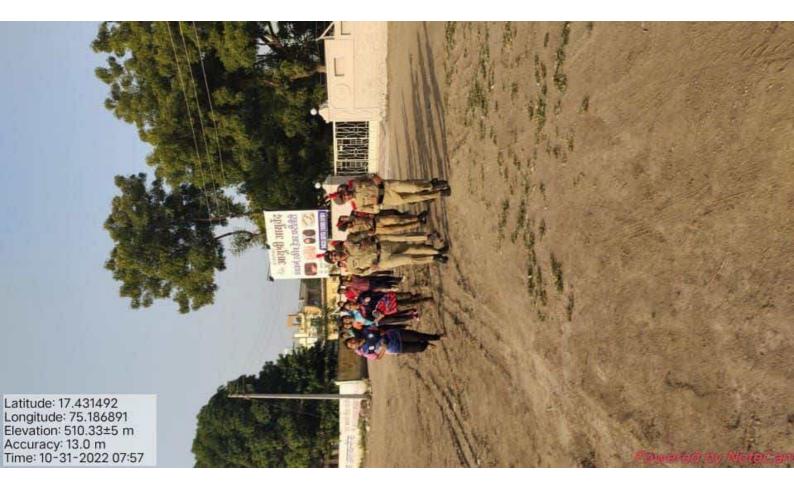

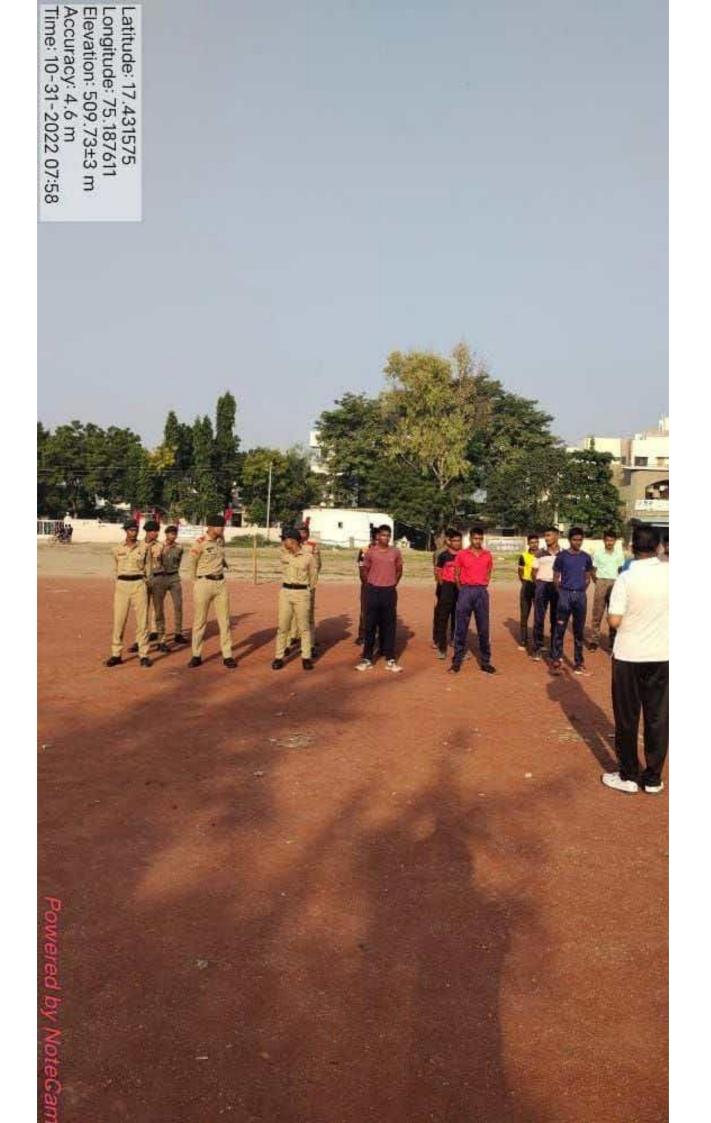

विज्ञान महाविद्यालय सांगोला येथे इंदिरा गांधी. यांचा जन्मदिवस व सरदार वल्लभभाई पटेल. यांचा स्मृतिदिन साजरा करीत असताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य रघुनाथ फुले. प्रा संभाजी शिंदे. ज्येष्ठ प्रा राजेंद्र गायकवाड. विद्यार्थी विद्यार्थिनी उपस्थित असताना 7:41 am

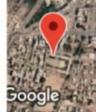

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432721° Long 75.187242° 31/10/22 10:29 AM GMT +05:30 7:37 am

Scanned by CamScanner

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432716° Long 75.187231° 31/10/22 10:35 AM GMT +05:30 7:37 am

Scanned by CamScanner

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432751° Long 75.187244° 31/10/22 10:29 AM GMT +05:30 7:37 am

Scanned by CamScanner

डॉ गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना समिती मार्फत शनिवार दिनांक 12/08/23 रोजी सकाळी हर घर तिरंगा मार्गदर्शन व स्वच्छ भारत अभियान कार्यक्रम संपन्न 4:08 PM

1

Sangola, Maharashtra, India DIVATE COMPLEX, C5JP+RWV, in front of NEW ENGLISH SCHOOL, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432503° Long 75.187199° 12/08/23 09:49 AM GMT +05:30

NV WWW

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432798° Long 75.187377° 12/08/23 09:38 AM GMT +05:30

oogle

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432853° Long 75.187403° 12/08/23 09:36 AM GMT +05:30

DOG

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432798° Long 75.187377° 12/08/23 09:38 AM GMT +05:30

ooal

Sangola, Maharashtra, India C5MQ+388, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432704° Long 75.188194° 12/08/23 09:28 AM GMT +05:30

मगोला

Sangola, Maharashtra, India C5MQ+388, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432706° Long 75.188275° 12/08/23 09:27 AM GMT +05:30

सांगोला तालुका शेतकरी शिक्षण प्रसार

न माध्य

सारहालय, सामाल

डॉ.मणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांमोला.

ज्ज न्यू इंग्लिश स्कूल पूर्व प्राथमिक व प्राथमिक विद्यालय सांगोला

Sangola, Maharashtra, India C5MQ+388, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43272° Long 75.188272° 12/08/23 09:27 AM GMT +05:30

लय सामोल

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Sangola Maharashtra India 2023-08-12(Sat) 09:16(AM)

27°C 81°F

C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India

Sangola Maharashtra India 2023-08-12(Sat) 09:16(AM)

27°C 81°F

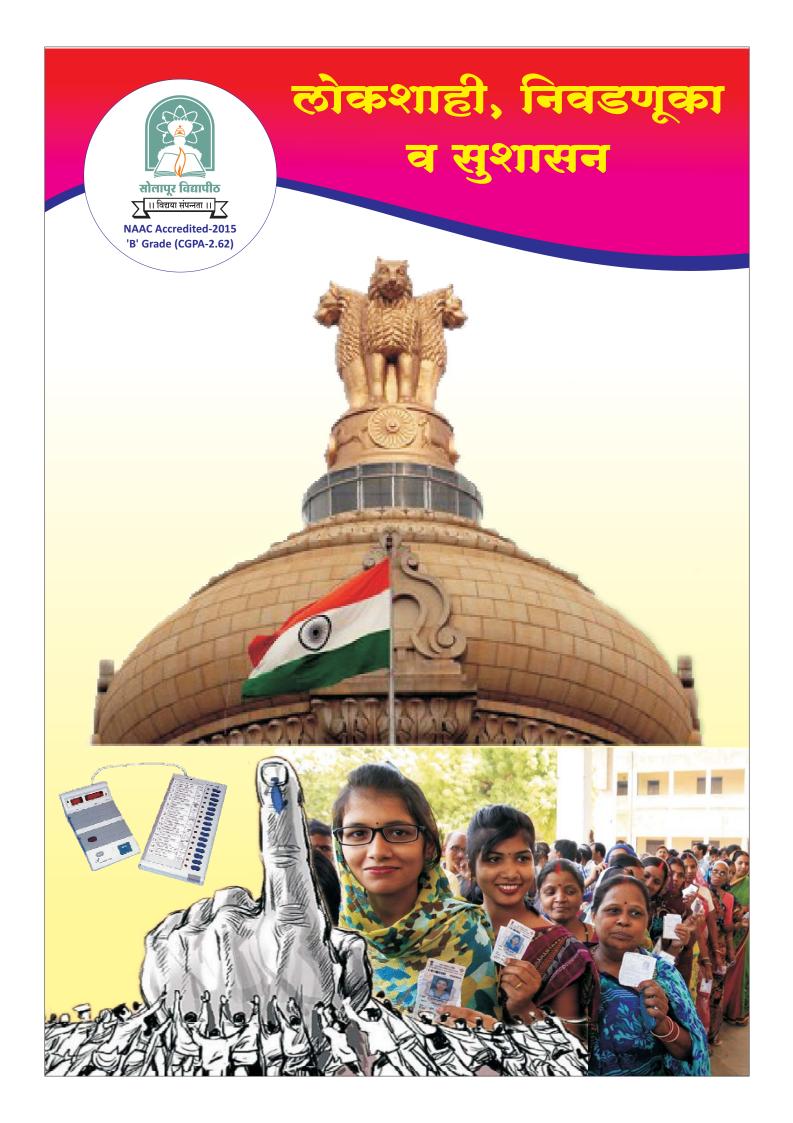

7.1.8 - Describe the Institutional efforts/initiatives in providing an inclusive environment i.e., tolerance and harmony towards cultural, regional, linguistic, communal socioeconomic and other diversities (within 200 words).-2022-23

DOCUMENTS:

Syllabus of Democratic elections and good governance Taught at Second Year Students

लोकशाही, निवडणूका व सुशासन

नियंत्रण ठेवणारी नियमांची व्यवस्था.

<u>प्रत्यक्ष लोकशाही :-</u> यालाच सहभागी लोकशाही असेही म्हणतात. इसवी सन पूर्व तिस-या शतकात ग्रीक देशातील अथेन्स या नगर राज्यात प्रत्यक्ष लोकशाहीची सुरुवात झाली. या लोकशाही प्रकारात नागरिक, नगर राज्याच्या व्यवहारात थेट सहभाग घेऊन शासनाला आपले मत मान्य करायला भाग पाडू शकत होते. या नगर राज्यात स्त्रिया आणि गुलाम सोडले तर प्रत्येक नागरिकाला राजकीय अधिकार होते. प्रत्यक्ष लोकशाही शासन (सरकार) आणि शासित (लोक) किंवा राज्य आणि नागरी समाजातील भेद नष्ट करते.

लोकशाहीचे प्रत्यक्ष आणि प्रातिनिधिक असे दोन प्रकार आहेत.

८. लोकांचा राजकीय जीवनात सहभाग असून देखील जनतेचे हित जोपासणरी शासन व्यवस्था.

७. सार्वजनिक पदे भरण्यासाठी स्पर्धात्मक पद्धतीने जनमत आजमावणारी व्यवस्था.

- ५. बहमताच्या सत्तेवर आधारित निर्णय प्रक्रियेची व्यवस्था.
- ४. सामाजिक विषमता कमी करण्यासाठी कल्याण आणि पुनर्वाटप यावर आधारित व्यवस्था.
- अधिकार पदपरंपरा किंवा विशेषाधिकार यांच्या ऐवजी समान संधी आणि व्यक्तिगत गुणवत्ता यावर आधारित समाज.

६. अल्पसंख्य लोकांचे अधिकार आणि हित यांच्या सुरक्षेसाठी बहुसंख्यांक लोकांच्या अधिकारावर

- राजकारणी किंवा सरकारी अधिका-याची गरज लागत नाही.
- १. ग ारीब आणि वंचित लोकांच्या सत्तेची व्यवस्था. २. असा शासन प्रकार की ज्यामध्ये लोक स्वतः प्रत्यक्षपणे राज्य करतात. यासाठी व्यावसायिक
- व्यापक अर्थाने लोकशाही मध्ये खालील बाबींचा समावेश होतो.

अ. प्रस्तावना :

"लोकांचे, लोकांनी केलेले, लोकांसाठीचे राज्य म्हणजे लोकशाही होय. "

लोकशाही हे मूळ इंग्लिश शब्द डिमॉक्रसी चे मराठी भाषांतर डिमॉक्रसी हा इंग्लिश शब्द डिमॉस आणि क्रॅटोस या ग्रीक शब्दांवरुन तयार झाला. डिमॉस याचा अर्थ सामान्य लोक तर क्रॅटोस म्हणजे सत्ता सामान्य लोकांची सत्ता हा लोकशाहीचा अर्थ आहे. शासनाला लोकांशी जोडणे हा लोकशाहीचा गाभा आहे. हाच गाभा अब्राहम लिंकन यांनी केलेल्या लोकशाहीच्या व्याख्येत व्यक्त झाला आहे. लिंकन यांच्या मते,

लोकशाही

प्रत्यक्ष लोकशाहीची वैशिष्टचे :

- न् ाागरिकांना आपल्या स्वतःच्या भविष्याचे नियंत्रण करण्याचे अधिकार वाढविणारी व्यवस्था कारण हा शुद्ध शासन प्रकार आहे.
- राजकीय दृष्ट्या अत्याधुनिक आणि सुजाण नागरिक घडविते.
- स्वार्थी राजकारण्यांवर अवलंबून न राहता लोकांना स्वतःची मते आणि हित याबाबत व्यक्त होण्याची संधी देणारी व्यवस्था.

<u>प्रातिनिधीक लोकशाही</u> यालाच मर्यादित किंवा अप्रत्यक्ष लोकशाही असे म्हणतात. ठराविक काळानंतर घेतले जाणारे मतदान असा प्रातिनिधिक लोकशाहीचा अर्थ सांगितला जातो. पण व्यापक दृष्ट्या शासनाच्या दैनंदिन व्यवहारात पूर्ण सहभाग असा त्याचा अर्थ आहे. निवडणूक प्रक्रिया ही सरकार आणि लोक यांच्यामध्ये नाते जोडणारी रचना आहे.

प्रातिनिधिक लोकशाहीची वैशिष्ट्ये :-

- लोकशाहीचा हा व्यवहार्य मार्ग आहे.
- टाा प्रकारात सामान्य लोकांवरील निर्णय घेण्याच्या जबाबदारीचे ओझे कमी केले जाते.
   राजकारणात श्रमांची विभागणी करणे शक्य होते.
- २ ॥ प्रकारात शासितांना म्हणजेच लोकांना चांगले शिक्षण, तज्ञांचे ज्ञान, आणि अधिक अनुभव असलेल्या व्यक्तींचे मार्गदर्शन मिळू शकते.

लोकशाहीची तत्वे

- <u>संमतीवर आधारित शासन</u>: लोकशाही हा लोकांच्या संमतीवर आधारित शासन प्रकार आहे. विवेकावर आधारित संमती मिळविण्यासाठी लोकांचे मन परिवर्तन करता येते. यासाठी खुल्या चर्चेचे वातावरण आवश्यक आहे. संमती दोन स्तरांवर मिळविली जाते.
  - अ) विधान सभेतील लोकप्रतिनिधींकडून, जिथे विरोधी पक्षांच्या सदस्यांना आपले मत मांडण्याचा पूर्ण अधिकार असतो.

ब) सार्वजनिक पातळीवर, जिथे लोक आणि नेता यामध्ये थेट संपर्क असतो.

 <u>सार्वजनिक उत्तरदायित्व</u>: लोकप्रतिनिधीने जनतेला उत्तरदायी असले पाहिजे असा याचा अर्थ आहे. वर उल्लेख केल्याप्रमाणे लोकशाही हा लोकांच्या संमतीवर आधारित शासन प्रकार आहे. त्यामुळे शासन लोकांना जबाबदार आणि प्रतिसाद देणारे असले पाहिजे. लोकांच्या ज्या काही

आशा आकांक्षा असतील त्या शासनाने पूर्ण करण्यासाठी किंवा प्रत्यक्षात आणण्यासाठी प्रयत्न केले पाहिजेत. फक्त त्या देशाच्या संविधानात्मक चौकटीत असणे आवश्यक आहे.

३. <u>बहुमताचे राज्य</u>: आधुनिक प्रातिनिधिक लोकशाहीत शासन निवडण्यापासून ते विविध समिती गठीत करण्यासाठी निर्णय घेतले जातात. मंत्रिमंडळ, कार्यकारी मंडळे, आणि इतर समिती मधून बहुमताच्या आधारे प्रश्न सोडविले जातात. कारण हा लोकशाहीचा पद्धतीचा गाभा आहे. एक व्यक्ती एक मत या तत्वाच्या आधारे राजकीय समानता साध्य केली जाते. याचा अर्थ यामध्ये कोणीही विशेष अधिकाराद्वारे विशेष दर्जाची मागणी करणार नाहीत किंवा कोणत्याही वंचित घटकाच्या मागण्या दुर्लक्षित केल्या जाणार नाहीत. तसेच धर्म, वंश, जात, लिंग जन्मठिकाण किंवा संपत्तीची मालकी या मुद्यांच्या आधारे भेदभाव केला जाणार नाही. बहुमताची सत्ता हे तत्व बहुमताच्या शहाणपणावर अवलंबून असते.

<u>चौकट १</u>: जनतेचे सार्वभौमत्वः याचा अर्थ लोकांची सत्ता असा होतो. राज्यसंस्थेला आणि शासनाला अधिकार देणे आणि तो टिकवून ठेवणे हे जनतेच्या संमतीवर अवलंबून असते. जनता आपल्या प्रतिनिधीमार्फत हे कार्य करते. म्हणजेच निवडून आलेल्या प्रतिनिधींकडे नव्हे तर लोकांकडे सर्वोच्च अधिकार असतात.

<u>चौकट २</u>: संविधानाला सर्वोच्च स्थान : नियमांचे पुस्तक या अर्थाने संविधानाला सर्वोच्च स्थान असते, संसदेला नाही. संविधानातून येणार प्रत्येक कायदा हा इतर कायद्यांपेक्षा श्रेष्ठ असतो.

<u>४. संविधानात्मक शासन आणि कायद्याचे राज्य</u>ः संविधानात्मक शासन म्हणजे कायद्याचे शासन. ते कोणत्याही व्यक्तीचे शासन असत नाही. बहुसंख्य लोकांची इच्छा प्रत्यक्ष कृतीत आणण्यासाठी लोकशाहीला प्रक्रिया, पद्धती आणि संस्थाची गुंतागुंतीची यंत्रणा गरजेची असते. जर कोणी कायद्याशी तडजोड केली तर प्रचंड भ्रष्टाचार आणि लोकशाहीचा -हास निश्चित असतो. यामुळे लोकशाही शासनाच्या स्थिरतेसाठी कायदा आणि संविधान यांची प्रस्थापित झालेली परंपरा असणे आवश्यक ठरते.

लोकशाही परिणामे : सामाजिक, आर्थिक, आणि राजकीय लोकशाही

<u>सामाजिक लोकशाही</u>

<u>व्याख्या</u>ः भांडवलशाही आणि समाजवादी प्रक्रियांचा समावेश स्वीकारणारी लोकशाहीवादी कल्याणकारी राज्यसंस्था.

<u>अर्थ</u>: सामाजिक लोकशाही ही राजकीय, सामाजिक आणि आर्थिक विचारसरणी आहे. भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेच्या चौकटीत सामाजिक न्याय स्थापन करण्यासाठी तिचा आर्थिक आणि सामाजिक हस्तक्षेपाला पाठिंबा असतो. हे एक असे धोरणात्मक राज्य असते की ज्यामध्ये प्रातिनिधिक लोकशाही, उत्पादनाचे पुनर्वाटप करण्यासाठी उपाय, सार्वजनिक हितासाठी अर्थव्यवस्थेचे नियमन आणि कल्याणकारी राज्याच्या तरतुदी यांच्याशी बांधिलकी असते, सामाजिक लोकशाही ही भांडवलशाहीने जास्तीत जास्त लोकशाहीयुक्त, समानतेवर आधारित आणि एकनिष्ठ समाज निर्मितीसाठी वाटचाल करावी यासाठी उपयुक्त परिस्थिती तयार करण्याचे उद्दिष्ट बाळगते. उत्तर आणि पश्चिम युरोप मधील महत्वाच्या ठरलेल्या सामाजिक आर्थिक धोरणांशी तिचे नाते आहे. भारतात संविधानाच्या मसुदा समितीचे अध्यक्ष डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांनी सामाजिक लोकशाहीचा आग्रहाने पुरस्कार केला.

सामाजिक लोकशाहीची मूलभूत तत्वे खालीलप्रमाणे आहेत.

<u>१. स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता :</u> ही फ्रेंच राज्यक्रांतीची घोषणा होती. तसेच ही तीन तत्वे आजच्या लोकशाही पक्षांची मूलभूत तत्वे म्हणून ओळखली जातात. एकोणिसाव्या शतकात भांडवलदारांच्या उदयाबरोबर या मूलभूत तत्वांची बांधणी सुरु झाली. विसाव्या शतकाच्या मध्यापर्यंत या तत्वांचा जगभर प्रभाव जाणवू लागला. राज्यसंस्था आणि समाज यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी स्वातंत्र्य, समता आणि बंधुता ही तत्वे प्रमाण मानण्यात येऊ लागली.

<u>२. संयुक्त राष्ट्रांच्या कायद्यांमध्ये प्रतिबिंब :</u> संयुक्त राष्ट्रांच्या १९६६ च्या दोन मानवी हक्क करारानुसार मूलभूत स्वरुपाच्या नागरी, राजकीय, आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्कांना सर्वोच्च मान्यता मिळाली. जगातील जवळपास सर्व देशांनी या हक्कांना मान्यता दिली आहे. जागतिक कायद्याचा पाया असे त्याचे स्वरुप आहे. मूलभूत हक्कांमुळे लोकशाहीची मूलभूत तत्वे औपचारिक कायदेशीर हक्कांमध्ये परिवर्तित झाली आहेत.

<u>३. मूलभूत हक्क</u>: लोकशाही देशांमध्ये मूलभूत हक्कांची संविधानात तरतूद केलेली असते. राज्यसंस्थेमध्ये हे व्यक्तीला दिलेले अधिकार आहेत. भारतामध्ये मूलभूत हक्क संविधानाच्या तिस-या विभागात नमूद केलेले आहेत. या मूलभूत हक्कांवर व्यक्तीने किंवा राज्यसंस्थेने बंधने आणली तर कोणीही नागरिक उच्च न्यायालयात किंवा सर्वोच्च न्यायालयात दाद मागू शकतो.

चौकट ३ : सहा मूलभूत हक्क

- समतेचा अधिकार
- स्वांतत्र्याचा अधिकार
- शोषणा विरुद्धचा अधिकार
- धर्म स्वातंत्र्याचा अधिकार
- शैक्षणिक आणि सांस्कृतिक अधिकार
- घटनात्क उपाय योजनांचा अधिकार

<u>आर्थिक लोकशाही :</u> नागरिक भागधारक असलेली लोकशाही : हे सामाजिक आर्थिक तत्वज्ञान आहे. या मध्ये निर्णय घेण्याची प्रक्रिया एखाद्या मोठया कंपनीच्या - उद्योगाच्या भागधारकांकडून किंवा व्यवस्थापनाकडून नागरिकांकडे हस्तांतरित केली जाते. कामगार, ग्राहक, पुरवठाधार, शेजारी आणि सामान्य लोकांचा यात समावेश असतो. कोणतीही एक व्याख्या किंवा दृष्टीकोन आर्थिक लोकशाहीचे वर्णन करु शकत नाही. आर्थिक लोकशाहीच्या समर्थकांच्या मते आधुनिक आर्थिक संबंध हे त्यासाठी मोजाव्या लागणा-या किंमतीची (नुकसानाची) जबाबदारी घेत नाहीत. (उदा. सामाजिक किंवा पर्यावरण विषयक नुकसान) खाजगी नफ्यापुढे सार्वजनिक स्वास्थ्य दुय्यम मानले जाते. तसेच आर्थिक धोरणाबाबतचे निर्णय घेताना राजकारणाला लोकशाहीकडून मिळालेला हक्क देत नाहीत. या नैतिक समस्यांबरोबरच आर्थिक लोकशाहीकडून व्यवहारी दावेही केले जातात. भांडवलशाही मध्ये सामाविष्ट असलेले मागणी आणि पुरवठा यामधील अंतर कमी करण्याचा प्रयत्न आर्थिक लोकशाही करते.

<u>राजकीय लोकशाही</u> : राजक ीय लोकशाहीच्या द्वारे लोकांना नेतृत्व निवडण्याचा अधिकार आहे. तसेच नेत्यांनी मांडलेली धोरणे आणि पदावरील त्यांचे वागणे याला त्यांना जबाबदार ठरविता येते. संसदेत आपले प्रतिनिधी कोण असतील तसेच राष्ट्रीय आणि स्थानिक पातळीवरील सरकारचे नेतृत्व कोणाकडे असेल हे लोक निश्चित करतात. नियमित, खुल्या मुक्त वातावरणातील निवडणूंकामध्ये विविध राजकीय पक्षातील स्पर्धेतून ही निवड केली जाते. सरकार हे लोकांच्या संमतीवर आधारित असते. लोकशाहीत लोक सार्वभौम असतात. त्यांच्याकडे सर्वोच्च राजकीय अधिकार असतात. सरकारमधील नेतृत्वाला लोकांकडून सत्ता मिळते. नेतृत्वांकडे सत्ता तात्पुरत्या स्वरूपात राहते.

<u>ब. विकेंद्रीकरण :</u>

विकेंद्रीकरण ही एक राजकीय प्रक्रिया आहे. ज्यामध्ये प्रशासकीय सत्ता, सार्वजनिक साधन संपत्ती आणि जबाबदारी केंद्र सरकारकडून स्थानिक तळातील सरकारच्या घटकांकडे हस्तांतरित केली जाते. किंवा

🔷 लोकशाही

अशासकीय संस्था तसेच समुदायावर आधारित संस्थाकडे दिली जाते. १९९३ मध्ये भारत सरकारने घटनात्मक सुधारणांचे कायदे मंजूर केले. या कायद्यांचा उद्देश पंचायत संस्था म्हणजेच भारताच्या ग्रामीण प्रातिनिधिक संस्थाना सक्षम बनविणे आणि त्यांचे लोकशाहीकरण करणे हा होता. ७३ व्या घटना दुरुस्तीनुसार संविधानाने तिस-या पातळीवरील (पहिली पातळी केंद्र सरकार, दुसरी राज्य सरकार) शासनाला म्हणजेच पंचायत राज्य संस्थाना अधिकृत मान्यता दिली. स्थानिक स्वराज्य सत्तेला किंवा पंचायत राज्य व्यवस्थेसाठी आवश्यक कायदेशीर बाबी निर्माण करण्यात आल्या. तेव्हापासून विकेंद्रीकरणाची प्रक्रिया गतिमान झाली आहे. ग्राम स्वराज्याचे उद्दिष्ट साध्य व्हावे या दिशेने प्रयत्न केले जात आहेत.

चौकट ४ : राजकीय, प्रशासकीय आणि आर्थिक विकेंद्रीकरण

राजकीय विकेंद्रीकरणामुळे धोरण निर्मितीची आणि कायदेविषयक सत्ता केंद्र सरकारकडून खालच्या स्तरावरील मंडळे किंवा स्थानिक परिषदांकडे हस्तांतरीत केली जाते. या संस्था लोकशाही पद्धतीने लोकांनी निवडन दिलेल्या असतात.

प्रशासकीय विकेंद्रीकरणामध्ये नियोजन आणि अंमलबजावणीची जबाबदारी स्थानिक नागरी सेवकांकडे सोपविली जाते. हे नागरी सेवक निवडून आलेल्या स्थानिक सरकारच्या अधिकारक्षेत्रात येतात.

आर्थिक विकेंद्रीकरणात महसूल (कर) गोळा करण्याचे आणि (पैसे) खर्च करण्याचे अधिकार मध्यम आणि स्थानिक सरकारकडे दिले जातात. (संदर्भ : जागतिक बँक)

विकेंद्रीकरणाची मुख्य वैशिष्ट्ये :

- सामाजिक हितसंबंधी गटांकडून आणि निवडणुकांच्या माध्यमातून धोरण निर्मात्यांवर (लोकप्रतिनिधींवर) लोकांचे नियंत्रण
- सर्व प्रौढ नागरिकांचे मतदानासाठी संस्थीभवन (उदा. एक व्यक्ती एक मत)
- राज्यसंस्थेकडून राजकीय स्वातंत्र्य
- बहमतांच्या नियमान्सार धोरणासंबंधी निर्णय घेतले जातात.

स्थानिक संस्थाना उत्तरदायी कसे करता येईल ?

या विभागात आपण स्थानिक संस्थाना गरीब आणि राजकीय दृष्ट्या वंचित समूहांसाठी अधिक उत्तरदायी बनविण्यासाठी आवश्यक तीन घटकांचा विचार करणार आहोत.

• राजकीय जीवनाच्या विविध क्षेत्रात म्हणजेच मतदान, प्रचार, सभांना हजेरी, पद मिळविण्यासाठी प्रयत्न करणे (निवडणूक लढविणे), प्रतिनिधींवर दबाव टाकणे, या सर्वांच्या आधारे जागरुक

असणारे नागरिक. अशा जागरुक नागरिकांमुळे सत्तेच्या गैरवापरावर नियंत्रण ठेवून समतोल साधता येतो.

- शासनातील उच्च पदस्थ अधिकां-यांकडून आर्थिक आणि राजकीय पाठिंबा.
- अशा स्पर्धात्मक राजकीय पक्षांचे अस्तित्व की ज्यांची अधिमान्यता काही प्रमाणात तरी गरिबांना मदत करण्याच्या त्यांच्या क्षमतेवर अवलंबून असेल.

क. लोकशाहीपुढील आव्हाने :

भारतीय लोकशाहीपुढे काही मूलभूत आव्हाने आहेत : गरीबी, अशिक्षितपणा, कमी सहभाग, राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण, राजकीय हिंसाचार, भ्रष्टाचार, जमातवाद, प्रादेशिकतावाद इ. याशिवाय राजकीय (अ) सहभागाच्या बाबतीत महिला आणि वंचित समूहांचे प्रश्न अधिक महत्वाचे आहेत.

<u>महिला</u>

पितृसत्ता किंवा पुरुषप्रधानता कुटुंबानंतर राजकारणामध्ये मोठ्या प्रमाणात अस्तित्वात आहे. महिलांना देशात नेहमीच दुय्यम दर्जाचे नागरिक मानले जाते. त्यामुळे त्यांना राजकीय सहभागाच्या संधी फारच कमी असतात. अनेक ठिकाणी महिलांना निवडणुकीत त्यांच्या आवडीचा उमेदवार निवडण्याचा अधिकार नसतो. त्यांना कुटूंबप्रमुख (जो सर्वसाधारण पणे पुरुष असतो) सांगेल त्याच उमेदवाराला मतदान करावे लागते. लोकसभा, राज्यांच्या विधानसभा, स्थानिक स्वराज्य संस्थातील महानगरपालिका, नगर परिषद, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती ते ग्राम पंचायत या विविध निवडणुकात महिलांच्या मतदानाचे प्रमाण फारच कमी असते. स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये महिलांसाठी ३३% जागा आरक्षित असल्या तरी निवडणूक लढविण्याच्या बाबतीत फारच थोड्या महिला पुढाकार घेताना दिसतात. या जागा महिलांसाठी आरक्षित असल्याने राजकारणी लोकांचे कुटुंब किंवा कुटुंबातील पुरुष सदस्य पडद्यामागून नियंत्रण करतात.

वंचित लोकसमूह :

वंचित लोकसमूहांमध्ये दलित, आदिवासी, रोजंदारीवरील कामगार, मच्छिमार, बांधकाम मजूर आणि स्थलांतरित कामगार यांच्याही बाबतीत मतदानाचे प्रमाण फारच कमी दिसून येते. सरकारी यंत्रणा प्रत्येक वेळेस त्यांना मुख्य प्रवाहात आणण्याचा प्रयत्न करु शकत नाही. यासाठी या क्षेत्रात समाजाचे / समुदायाचे प्रयत्न गरजेचे आहेत. हे वंचित समूह नोंदणीकृत मतदार देखील नसतात. यामुळे यातील अनेक लोक निवडणुकीच्या प्रक्रियेबाहेर आणि त्यामुळे लोकशाहीच्या प्रक्रियेबाहेर असतात. यासाठी अशा वंचित लोकसमूहांना देशाच्या राजकीय परिघामध्ये आणणे आवश्यक आहे.

बहुपर्यायी प्रश्न

۶.	अप्रत्यक्ष लोकशाहीला असेही म्हणतात.					
•			ाही क) नकारात्मव		ड) जनी	
ર.	प्रत्यक्ष लोकशाहीची सुरुवात इसवी सन पुर्व तिसऱ्या शतकात येथे झाली.					
·		•	क) अथेन्स			
٦ .			र्गेच्च अधिकार असतात.			
	अ) नेत्यांना	ब) पक्षांना	क) लोकांना		ड) राजांना	
४.	संविधानात्मक शासन म्हणजे शासन.					
	अ) कायद्याचे	ब) पुरुषांचे	क) हुकूमशहांचे		ड) झुंडीचे	
ધ.	५. भारतात डॉ. बी. आर. आंबेडकर यांनी लोकशाहीचा आग्रहाने पुरस्कार केला.					
	अ) राजकीय	ब) सामाजिक	क) मर्यादित		ड) यापैकी नाही	
દ્દ.	६. भारतीय राज्यघटनेत किती मूलभूत हक्कांचा समावेश करण्यात आलेला आहे ?					
	अ) चार	ब) सहा	क) दोन		ड) दहा	
७.	. भारतात स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये महिलांसाठी किती टक्के जागा राखीव आहेत ?					
	अ) ३३%	ब) १५%	क) ७०%		ड) २७%	
८. दलित, आदिवासी, रोजंदारीवरील कामगार, मच्छिमार यांना भारतात समूह मानले जाते.						
	अ) पुढारलेले	ब) वंचित	क) राज्यकर्ते		ड) यापैकी नाही	
९. प्रातिनिधिक लोकशाहीमध्ये प्रक्रिया शासन आणि लोकांना जोडते.						
	अ) न्यायालय	ब) निवडणूक	क) हुकूमशाही		ड) भ्रष्टाचार	
१०. सार्वजनिक उत्तरदायित्व म्हणजे लोकप्रतिनिधीने जनतेला असले पाहिजे.						
	अ) विरोधी	ब) उत्तरदायी	क) बेजबाबदार		ड) यापैकी नाही.	
बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे						
	१. अ	२. क	३. क	४. अ	५. ब	
	६. ब	७. अ	८. ब	१. ब	१०.च	
-	• •					

लोकशाही, निवडणूका व सुशासन

🔷 लोकशाही

निवडणूका

स्थानिक स्वराज्य संस्था करिता निवडणुका

भारत हे जगातील लोकशाही असलेला मोठा देश आहे. आपण ठराविक कालावधीनंतर निवडणूका घेतल्यामुळे हे आपणाला शक्य झाले असे म्हणता येईल.

(अपवाद १९७६ ची आणीबाणी) भारतातील राज्य घटना भारतीय लोकांना आपले प्रतिनिधी आणि शासन निवडण्याचा अधिकार प्रदान करते. हे निवडणूकीच्या माध्यमातून तीन स्तरावर पार पाडले जाते.

- १. राष्ट्रीय पातळीवर
- २. राज्य पातळीवर
- ३. स्थानिक पातळीवर

<u>१. राष्ट्रीय पातळीवर</u>ः स्तरावर लोक ५ वर्षाकरिता त्यांच्या प्रतिनिधींना प्रत्यक्ष मतदानाद्वारे लोकसभेला निवडून देतात. निवडून आलेला प्रतिनिधी हा संसदेचा त्या मतदार संघाचा प्रतिनिधी असतो. लोकसभेचे ५४३ प्रतिनिधी हे लोकाकडून प्रत्यक्ष मतदानाद्वारे निवडले जातात. वेगवेगळ्या पक्षांच्या उमेदरावारांना लोक मत देतात. सर्वाधिक मते मिळविणारा उमेदवार निवडून येतो. राज्यसभेचे प्रतिनिधी लोकसभा व विधानसभा प्रतिनिधीमार्फत अप्रत्यक्षपणे निवडले जातात.

<u>२. राज्यस्तरीय (राज्यपातळी) :</u> राज्यापातळीवर देखील लोकशाही शासन पद्धतीचा स्विकार केला आहे. या पातळीवर त्या राज्यातील लोक प्रत्यक्ष मतदानाद्वारे लोकांची नियुक्ती विधान सभेकरिता करतात. (५ वर्षाकरिता) अशा तऱ्हेने निवडून आलेला प्रतिनिधी हा विधान सभेचा त्या मतदार संघाचा प्रतिनिधी असतो. महाराष्ट्रात २८८ विधानसभेचे सदस्य आहेत. जे महाराष्ट्रीय लोकाकडून प्रत्यक्ष मतदानाने निवडले जातात.

<u>३. स्थानिक पातळी :</u> भारतीय राज्यघटनेने चांगल्या शासनाच्या उद्देशाने १९९० पासून आणखीन एका स्तरासची जोड दिली आहे. ग्रामीण आणि शहरी स्थानिक स्वराज्स संख्याच्या माध्यमातून हे स्तर जोडले आहे. या प्रकरणात आपण शहरी आणि ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, यांच्य विषयी सविस्तर माहिती घेणार आहोत.

<u>स्थानिक पातळीवरील संख्या :</u> आपल्या देशाला लाभलेला भौगोलिक विस्तार त्याच बरोबर सामाजिक व सांस्कृतिक विविधता आपल्या देशाला वैशिष्ट्यूपर्ण बनविते. आपल्या देशातील प्रचंड लोकसंख्या शासनासमोर अनेक प्रश्न निर्माण करते. आपल्या राज्यघटनेतून केंद्र आणि राज्यशासनात अधिकार आणि

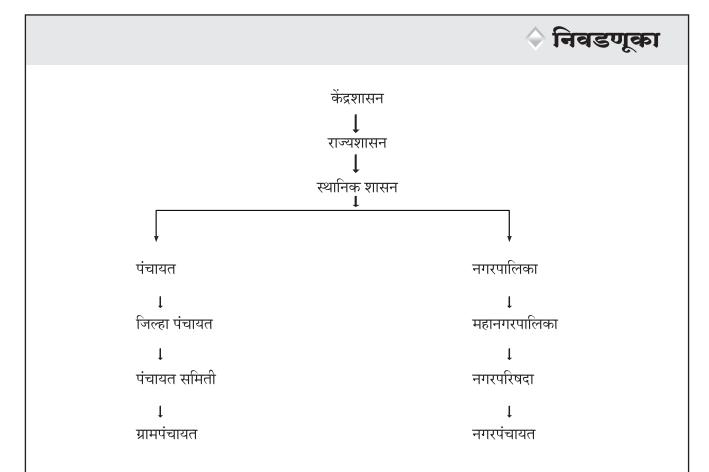
🔷 निवडणूका

कार्याची विभागणी तीन सूचीच्या माध्यमातून घटनेच्या VII व्या भागात मांडले आहे. परंतु बदलत्या काळानुसार व शासनाच्या वाढत्या जबाबदारीमुळे लोकांच्या समीप समवादी शासन व्यवस्थेची आवश्यकता भासू लागली. जेथे लोक स्वतः शासनात भाग घेवू शकतील आणि आपल्या अडचणी सोडविण्यासाठी प्रतिनिधीची निवड करतील. १९९३ साली भारतीय संसदेत एक ऐतिहासिक घटना दुरुस्ती विधेयक पारित झाले. ७३САА व ७४ АА या दुरुस्ती भारतात स्थानिक लोकशाही आणि स्थानिक शासन संस्थेचे पुरस्कार करतात.

७३ व ७४ व्या घटना दुरुस्ती व त्यातील तरतुदी :

७३ व ७४ घटना दुरुस्तीने पंचायत राज पद्धतीचा ग्रामीण भागात तर नगरपालिकांना शहरी भागात घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला. भारताच्या स्थानिक शासनाचा ऐतिहासिक पाश्वंभूमी प्राप्त झाली आहे. पंचातय म्हणजेच व गावातील पात्र प्रौढ व्यक्तीची समिती भारतात प्राचीन काळापासून अस्तित्वात होती. सर चार्लस मेटकाफ गावातील समुदार्यीना खेडे गणराज्य असे संबोधले. परंतु काळाच्या ओघात हे समुदाय लुप्त झाले. परंतु स्वातंत्र्य प्राप्तीनंतर भारत सरकार वेगवेगळ्या समिती तसे बलवंतराव समिती, अशोक मेहता समिती, आणि इतर समितीची नियुक्ती करुन ह्या संख्या पुर्नजिवित करण्याचा प्रयत्न केला. परंतु दुर्देवाने ते अपयशीच ठरले. १९९० मधील उदारीकरणामुळे विकेंद्रीकरणाला चालना मिळाली. आणि शेवटी ७३ व ७४घटना दुरुस्तीने भारतीय संसदेने घडवून आणली. घटनेतील कलम ४० च्या DPSP ची अंमलबजावणीसाठी या दुरुस्तीने झाले. यामुळे यातले XI आणि XIA भाग वाढले, पंचायत राजशी संबंधीत असलेले कलम २४३ ते २४३ "०" शहरी भागातील स्थानिक शासना संबंधित असलेले कलम २४३ P ते २४३ ZG या कलमात व्यापते. व या दुरुस्तीमुळे राज्यघटनेच्या ११ व्या व १२ व्या भागात (परिशिष्ठ) वाढ झाली. ११ व्या परिशिष्टात ग्रामीण प्रशासनाची २९ कार्ये तर १२ व्या परिशिष्ठेत शहरी स्थानिक प्रशासनासाठी १८ कार्य यांचे वर्णन आहे.

वरील दोन दुरुस्तीमुळे आपल्या शासनाच्या संघराज्याच्या चौकटीत तिसऱ्या स्तराची वाढ झाली आणि अशा तऱ्हेने भारत हे तीन स्तरीय लोकशाही संघराज्याचे एकमेव उदाहरण बनले आहे.

१) ग्रामसभा किंवा वार्डसभा (बैठक)

ग्रामसभा ही स्थानिक पातळीवर जाणीवपूर्वक निर्माण केलेली संस्था आहे. पंचायत राज्यव्यवस्थेत ग्रामसभेला महत्वपूर्ण स्थान आहे. काही राज्यात गावातील प्रौढ नागरिकांना ग्रामसभेचे सदस्य मानले आहेत. तर काही राज्यात गावातील केवळ मतदार यादीत नाव असणाऱ्या नागरिकांनाच ग्रामसभेचे सदस्य मानले आहे. प्रत्येक घटक राज्याचे कायदे मंडळ ग्रामसभेचे अधिकार व कार्ये निश्चित करतात.

कलम २४३ (A) नुसार प्रत्येक गावासाठी एक ग्रामसभा असेल १८ वर्षावरील नागरिक मतदार हे ग्रामसभेचे घटक असतात. ग्रामसभा म्हणजे गावातील सर्व मतदाराची सर्वसाधारण सभा होय. प्रत्यक्ष सहभाग वाढतो. त्यामुळे ते प्रतिनिधींना प्रश्न विचारु शकतात. तसेच अंदाजपत्रकाला मान्यता देऊ शकतात. अशा तऱ्हेने हे स्थानिक पातळीवरील एक प्रकारे संसद आहे.

<u>ग्रामसभेच्या बैठका :</u> प्रत्येक आर्थिक वर्षात ग्रामसभेच्या किमान दोन बैठका (सभा) घेतल्यास पाहिजेत अशी तरतुद करण्यात आली आहे.

ग्रामसभेच्या इतर दोन सभा १५ ऑगस्ट व २६ जानेवारी रोजी घेतल्या जातात. तर ग्रामसभेची आर्थिक बैठक सुरवातीनंतर दोन महिन्याच्या आत घेतली जाते. तर दुसरी बैठक नोव्हेंबर महिन्यात घेतली

जाते. बैठक बोलाविण्याची जबाबदारी सरपंच व उपसरपंचावर असते. ग्रामसभेची बैठक न बोलाविण्यास योग्य कारण होते / नाही. या प्रश्नाचा निर्णय जिल्हाधिकारी देतो.

ग्रामसभेच्या अध्यक्षपदी सरपंच असतो.

१. ग<u>्रामसभेची गणपूर्ती (फोरम)</u>: ग्रामसभेच्या गणपूर्तीसाठी मतदाराच्या यादीत सामाविष्ट असलेल्या १५ टक्के किंवा १०० मतदार यापैकी जी संख्या कमी असेल तितकी उपस्थिती आवश्यक मानली जाते. ग्रामपंचायती विरुध्द अविश्वासाचा ठराव दाखल करुन ग्रामसभेच्या एकूण सदस्यांच्या किमान २/३ बहुमताने तो संमत करण्याचे अधिकार ग्रामसभेला देण्यात आलेले आहेत. ग्रामसभेची बैठक घेण्यापूर्वी गावातील लोकांना सभेची नोटीस किमान सात दिवस अगोदर मिळावी.

प्रत्येक आर्थिक वर्षात ग्रामपंचायतीच्या किमान दोन सभा घ्याव्यात.

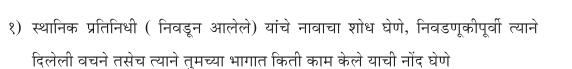
- २. <u>SC/ST व महिलांसाठी आरक्षण :</u> समाजातील सर्व घटकांना लोकसंख्येच्या प्रमाणात प्रतिनिधित्व देण्याच्या हेतूने एस. सी. व एस. टी. साठी आरक्षण आहे. त्याच बरोबर १/३ जागा ह्या स्त्रियांसाठीराखीव ठेवण्यात आलेल्या आहेत. महाराष्ट्र, गुजरात व मध्यप्रदेश मध्ये आज पंचायतराज्यामध्ये स्त्रियांना ५०% आरक्षण देण्यात आलेले आहे.
- ३. <u>राज्यनिर्वाचन आयोग</u>: या घटना दुरुस्तीने राज्य निर्वाचन आयोगाला शहरी व ग्रामीण भागात स्थानिक स्वराज शासनाकरिता निवडणूका घेण्याचे सुचित करते. यामध्ये महानगरपालिका नगरपालिका, पंचायत, ग्रामपंचायत, शहरी पातळीवर जिल्हा परिषद, जिल्हा पंचायती यांचा समावेश होतो.

या घटनादुरुस्तीचे कलम २४३-K आणि २४३ ZA यांचे प्रयोजन केले आहे. यामध्ये निर्वाचन आयोग स्थापन करण्यात आले. ७३ व ७४ व्या घटना दुरुस्तीचा मुख्य उद्देश म्हणजे राज्यनिवडणूक आयोगाला स्वतंत्र दर्जा देणे ज्यामुळे विना अडथळा व स्वच्छ निवडणूका पार पाडले जातील.

स्थानिक पातळीवर निवडणूक प्रक्रियेत नागरिकांची भूमिका

लोकशाही ही एकशासन पद्धत आणि जीवन प्रणाली म्हणून यशस्वी होण्यासाठी लोकांना निवडणूक प्रक्रियेत सक्रिय सहभाग आवश्यक आहे.

खालील सूचित केलेली कृती आपल्याला नागरिक म्हणून प्रक्रियेतील आपली भूमिका समजून घेण्यास मदत करते.

- तुम्ही राहत असलेल्या भागात तुमच्या नावाने मतदार यादीत नोंद करणे, ज्यामुळे तुम्ही केंद्र राज्य तसेच स्थानिक निवडणूकीत मतदान करण्यास पात्र होता. पत्ता बदलल्यास नोंदणी व त्याप्रमाणे बदलावे, मतदारनोंदणी आता ऑनलाईन देखील करता येते.
- ३) ग्रामपंचायत, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका यांना भेटी द्या.
- ४) ग्रामसभा किंवा वार्ड सभेला उपस्थित रहा.
- ५) शहरी आणि ग्रामीण स्थानिक संख्याचे कामे तपासून पहा.
- ६) तुमच्या भागातील समस्या आव्हाने, अडचणी शोधून काढा. त्यांचा अजेंडा काय होता ? त्या पक्षाची विचारसरणी काय आहे ? त्याचे निवडणूक चिन्ह कोणते ? स्थानिक प्रश्न सोडविण्यासाठी ते प्रश्न कितपत योग्य आहे ?

लोकशाही, निवडणूका व सुशासन

🔷 निवडणूका

🔷 लोकशाही				
बहुपर्यायी प्रश्न				
१. भारतीय लोक राष्ट्रीय पातळीवर त्यांचे प्रतिनिधी प्रत्यक्षपणे निवडतात.				
अ) लोकसभेसाठी ब) राज्यसभेसाठी क) विधानसभेसाठी ड) विधानपरिषदेसाठी				
२. लोकांकडून प्रत्यक्षपणे निवडल्या जाणाऱ्या लोकसभेत सदस्य असतात.				
अ) २५० ब) ५४३ क) ५०० ड) ७५०				
३. राज्यसभेचे सदस्य निवडले जातात.				
अ) प्रत्यक्षपणे ब) अप्रत्यक्षपणे क) खासगीपणे ड) यापैकी नाही				
४. महाराष्ट्राच्या विधानसभेत सदस्य आहेत.				
अ) ५४३ ब) २४४ क) २८८ ड) २५०				
५ ही भारतीय संसदेची स्थानिक पातळीवरील प्रतिकृती आहे.				
अ) लोकसभा ब) विधानपरिषद क) ग्रामसभा ड) राज्यसभा				
६. भारतीय राज्यघटनेच्या ७३ व्या घटनादुरुस्तीद्वारे ग्रामीण भागातील पंचायती राज्य व्यवस्थेला				
मान्यता मिळाली.				
अ) कायदेशीर ब) नैतिक क) ऐतिहासिक ड) भौगोलिक				
७. ७३ व्या आणि ७४ व्या घटनादुरुस्ती कायद्याद्वारे आपल्या संघराज्य चौकटीत तिस-या				
स्तरावरचे शासन निर्माण करण्यात आले, त्याला शासन म्हणतात.				
अ) केंद्रीय ब) राज्य क) राष्ट्रीय ड) स्थानिक				
८. महाराष्ट्राच्या पंचायत राज्य संस्थामध्ये जागा महिला उमेदवारांसाठी राखीव आहेत.				
अ) ५०% ब) ३०% क) ३३% ड) यापैकी नाही				
९. ग्रामीण आणि शहरी स्थानिक शासनामध्ये अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातींसाठी				
आरक्षित ठेवलेल्या जागा त्यांच्या लोकसंख्येच्या असतात.				
अ) ३३% ब) ५०% क) प्रमाणात ड) २५%				
१०. महानगरपालिका ही स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा भाग आहे.				
अ) शहरी ब) ग्रामीण क) दोन्ही ड) केंद्रीय				
बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे				
२. अ २. ब ३. ब ४. क ५. क				
६. अ ७. ड ८. अ ९. क १०. अ				
लोकशाही, निवडणूका व सुशासन 14				

सुशासन (Good Governance)

प्रस्तावना :-

सुशासन म्हणजे ज्या शासनाची रचना व कार्यपध्दती ही जबाबदार, पारदर्शक, प्रतिसादात्मक, कायद्याचे राज्य, समता वंचितांचे सबलीकरण आणि व्यापक लोकसहभाग यावर आधारित असते. जेव्हा शासनाची धोरण निर्मिती आणि अंमलबजावणीच्या प्रक्रियेत वरील तत्वांचा समावेश असतो त्यालाच सुशासन असे म्हणता येईल.

सुशासनाचा अर्थ :-

जागतिक बँकेने १९८९ साली प्रकाशित केलेल्या सहारा-आफ्रिकी उपखंडावरील आपल्या दस्तऐवजात (अहवालात) सुशासनाची संकल्पना प्रथम मांडली. या अहवालातून सुशासनाची चार मूलभूत वैशिष्ट्ये मांडण्यात आली.

- १) सार्वजनिक क्षेत्राचे व्यवस्थापन (Public Sector Management)
- २) शासनाचे उत्तरदायित्व (Accountability of Government)
- ३) विकासाचे कायदेशीर प्रारुप (Legal Framwork for Development)
- ४) माहिती व पारदर्शकता (Information & Transparency)

भारतासारख्या लोकशाही राज्यात शासकीय व्यवस्था लोकशाही तत्वावर आधारीत आहे. शासनामध्ये लोकसहभागाचे कायदेशिररित्या निर्धारण आवश्यक आहे.

गव्हर्नन्स या संज्ञेत शासन (Government), खाजगी क्षेत्र (Private Sector), बिगर शासकीय क्षेत्र (NGO), आणि नागरी समाज (Civil Society) यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे.

सुशासन संकल्पनेचा उदय :-

१९८० च्या दशकात उत्तम कारभार प्रक्रिया/सुशासन (Good Governance) ही संकल्पना उदयास आली. हा काळ पश्चिमी जगतात नवउदारमतवादी (Neo-liberal) राज्याचा काळ होता. या विचाराने 'राज्यसंस्थेचे कल्याणकारी रुप' अनेक कारणांमुळे नाकारले. सार्वजनिक क्षेत्रातील अकार्यक्षमता, भ्रष्टाचार, दफ्तर दिरंगाई, अधिकारांचे अतिरिक्त केंद्रिकरण, ताठर भूमिका, राजकीय हस्तक्षेप इत्यादी दोषांनी युक्त असते. त्याऐवजी 'खाजगी क्षेत्रास मुक्त वाव दिल्यास समाजाचा विकास जलद गतीने होईल' असा युक्तीवाद करण्यात आला. राज्याच्या सक्रिय भूमिकेऐवजी स्पर्धेच्या तत्वावर आधारित बाजारयंत्रणा म्हणजेच खाजगी क्षेत्रास समर्थन दिले पाहिजे, ज्यामुळे लोकांच्या निवडीस योग्य

लोकशाही, निवडणूका व सुशासन

🔷 सुशासन

🔶 सुशासन

वाव मिळू शकेल. थोडक्यात नियंत्रित अर्थव्यवस्थेऐवजी उदारमतवादी, मुक्त अर्थव्यवस्थेचा स्विकार केला गेला.

पश्चिमात्य देशात राज्यविषयक बदललेल्या या भूमिकेचा स्वीकार अविकसित, विकसनशील, तिसऱ्या जगाला देखील करावा लागला. १९८० च्या दशकात अर्थव्यवस्थेतील संरचनात्मक समस्या सोडविण्यात शासनास आलेले अपयश यामुळे तिसऱ्या जगातील बहुतांश राष्ट्रांना 'परकीय चलना' च्या पेचास (Foreign Exchange Crisis) सामोरे जावे लागले. त्यातून मार्ग काढण्यासाठी ही राष्ट्रे जागतिक बँक तसेच आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीकडे गेली. पश्चिमी राष्ट्रांचा प्रभाव असणाऱ्या या आंतरराष्ट्रीय वित्तसंस्थांनी मात्र 'आर्थिक पुर्नरचना कार्यक्रम' (SAP- Structural Adjustment Programme) स्वीकारण्याच्या अटीवरच या राष्ट्रांना वित्तीय सहाय्य देण्याचे मान्य केले. परिणामी तिसऱ्या जगाला उदारीकरणाच्या प्रक्रियेचा स्वीकार करावा लागला. उदारीकरण, खाजगीकरण आणि जागतिकीकरण या प्रक्रियेचा परिपाक म्हणून चांगली कारभार प्रक्रिया/सुशासन (Good Governance) या संकल्पनेचा उदय झाला. या संकल्पनेच्या उदयाची पुढील कारणे सांगता येतील.

१) सोव्हिएत रशियाचे पतन व साम्यवादी राजवटींची पीछेहाट.

२) विकास प्रशासनास आलेले अपयश.

३) तिसऱ्या जगातील राष्ट्रांमध्ये निर्माण झालेला परकीय चलन पेच.

'जागतिक बँकेने' १९९२ मध्ये प्रसिध्द केलेल्या कारभार प्रक्रिया/शासन-प्रशासन प्रक्रिया आणि विकास [Governance & Development] या दस्तऐवजात सुशासनाची संकल्पना अधिक स्पष्ट केली.

<u>जागतिक बँकेच्या दस्तऐवजात सुशासनासंबंधीच्या पूर्व अटी आवश्यक बाबी अधोरेखित केल्या</u> <u>आहेत त्या पुढीलप्रमाणे :-</u>

१) शासन ही एक निरंतर [Continuous] चालणारी प्रक्रिया आहे.

२) शासनास अपेक्षित दिशा [Direction] देता येणे शक्य आहे.

- ३) शासनकाळाच्या ओघात आपोआप 'सुशासन' बनत नाही. तर त्यासाठी जाणीव-पूर्वक [Efforts] प्रयत्न करावे लागतात.
- ४) राज्यकर्ते आपसुकपणे सुशासनाची निर्मिती करणार नाहीत, त्यामुळे नागरिकांनीच सुशासनाची मागणी
   केली पाहिजे. त्यासाठी प्रसंगी शासनावर दबावही आणला पाहिजे.
- नागरिकांची ही क्षमता साक्षरता प्रसार व वाढ, शिक्षण प्रसार, रोजगारांच्या संधीतील वाढ इत्यादी घटकांमुळे वाढवता येते, वृध्दींगत करता येते.

- ६) शासनाने नागरिकांच्या या मागण्यास योग्य प्रतिसाद दिला पाहिजे.
- ७) सुशासन प्रस्थापित करण्याच्या अथवा प्रत्यक्षात आणण्याचा प्रक्रियेत कर्जदार, निधी पुरवठा करणाऱ्या वित्तीय संस्था व इतर बाह्य अभिकर्ते [Outsidractors Actors] संसाधने व संकल्पनांच्या पातळीवर सहाय्य करु शकत असले तरी हा बदल/परिवर्तन चिरंतन [Sustainable] ठरविण्यासाठी त्या-त्या समाजामध्ये खोलवर रुजणे आवश्यक आहे. (बाह्यशक्तींनी थोपण्यापेक्षा) उपरोक्त पार्श्वभूमीच्या संदर्भात 'विकास व सुशासन' हे विकास प्रशासनाचे नवे परिप्रेक्ष्य (Paradigm) म्हणून पुढे आले. त्याची वैशिष्ट्ये आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्थांनी निर्धारित केलेली होती.

राष्ट्रकुल परिषद व सुशासन (१९९१)

१९९१ च्या हरारे राष्ट्रकुल परिषदेने केलेल्या जाहीरनाम्यात सुशासन, लोकशाही, मानवी हक्क व कायद्याचे अधिराज्य या संकल्पना रुजविण्यासाठी एक क्रांती आराखडा तयार करण्यात आला. त्यातून राष्ट्रकुल परिषदेतील राष्ट्रांची सुशासन संबंधीची दृष्टी व बांधिलकी व्यक्त होते.

- १) सार्वजनिक मूल्यांचा योग्य सन्मान.
- २) स्त्री-समता
- ३) सार्वत्रिक शिक्षण
- ४) चिरंतन विकासास प्रोत्साहन
- ५) दारिद्र्य निर्मूलन
- ६) समाजातील सर्व घटकांना विकासाचे लाभ उपलब्ध करुन देणे.
- ७) पर्यावरण संरक्षण.
- ८) राष्ट्रसंकुल परिषदेतील लहान/छोट्या सदस्य राष्ट्रांना त्यांच्या विशिष्ट आर्थिक व सुरक्षेसंबंधी समस्या सोडविण्यात सहाय्य करणे.

सुशासनाच्या संकल्पनेत पुढील घटकांचा समावेश होतो.

१) आर्थिक उदारीकरण	-	खाजगी क्षेत्रास वाव
२) राजकीय अनेक सत्तावाद	-	विकेंद्रीकरण, सत्तेची अनेक केंद्रे,
		लोक सहभाग
३) सामाजिक विकास	-	मानवी हक्क, कायद्याचे अधिराज्य, स्वतंत्र
		व स्वायत्त न्यायव्यवस्था व मुक्त प्रसार माध्यमे

 ४) प्रशासकीय उत्तरदायित्व
 पारदर्शकता, कार्यक्षमता, परिणामकारकता
 ५) सार्वजनिक क्षेत्रातील
 सुधारणा कार्यक्रम
 बदलाचे नियोजन

सुशासन : जुन्या व नव्या व्यवस्थापन मूल्यांचा समन्वय

'गव्हर्नन्स' ही एक मूल्य तटस्थ प्रक्रिया असून 'गुड गव्हर्नन्स' म्हणजे गुणात्मक, मूल्यात्मक प्रक्रिया होय. लोकशाही चौकटीत कार्यक्षम व प्रभावी प्रशासनाची हमी देणे म्हणजे सुशासन होय. यात लोकांच्या जीवनमानाचा दर्जा उंचावण्यासाठी उद्देशपूर्ण व विकासात्मक प्रशासनाचा स्वीकार करणे अभिप्रेत आहे. व्यवस्थेची कार्यक्षमता, अधिमान्यता व विश्वासार्हता वाढविण्यासाठी कारभाराबाबत नव्या मूल्यांची स्वीकार करणे महत्वाचे ठरते. प्रशासनातील सकारात्मक गुणधर्म प्रस्थापित करुन, प्रभावी करुन नकारात्मक बाबींचे उच्चाटन केले जाते. थोडक्यात या संकल्पनेद्वारे लोकाभिमुखता, लोकसहभाग आणि मूल्यात्मकता या कार्यक्षम अधिमान्य व विश्वासार्ह कारभारव्यवस्थेच्या वैशिष्ट्यांचा निर्देश केला जातो.

ट

<u>व्ताख्याः-</u>

पई पानंदिकर :- आपल्या नागरिकांना शांततामय, शिस्तबध्द, योग्य प्रगमनशील व सहभागात्मक जीवन जगता यावे यासाठी राष्ट्र-राज्याने प्रयत्नशील असणे म्हणजे सुशासनाच्या अवलंब करणे होय.

विवेक चोप्रा :- 'समाजाची मूलतत्वे अधोरेि खत करुन ती प्रत्यक्षात आणण्यासाठी निरंतर प्रयत्न करणे.'

सुशासनाची संकल्पना कायद्याची अधिराज्य [Rule of Law] मानवी हक्क, सहभागात्मक लोकशाही आणि लोकशाहीकरण या संकल्पनांवर भर देते. त्यामुळे जुन्या लोकप्रशासनातील तांत्रिक व्यवस्थापनात्मक दृष्टिकोन मागे पडला आहे. महत्वाचे म्हणजे सुशासनाची संकल्पना राजकीय सिध्दांतातील लोकशाही, मानवी हक्क, लोकांचा सहभाग, पारदर्शकता, उत्तरदायित्व या मूल्यांचा लोकव्यवस्थापनाशी मेळ घालण्याचा प्रयत्न करते. मूल्यांचा म्हणजे लोकप्रशासनातील व्यवस्थापकीय दृष्टिकोन व मूल्यात्मक दृष्टिकोन यांचे संतुलन / मिश्रण / सुवर्णमध्य सुशासनात आढळतो. त्यामुळे सुशासनाची संकल्पना लोकप्रशासनातील दोन कळीच्या मुद्यांचा अर्थपुर्ण मेळ घालण्याचा प्रयत्न करते. १) निर्धारित उदिष्ट साध्य करण्यासाठी संघटनेचे व्यवस्थापन कसे करावे ?

संघटनेचे चलनवलन/संघटनेचा कारभार पाहतांना लोकप्रशासनाने काही मूल्यांचे भान ठेवले पाहिजे.
 चांगले व्यवस्थापन करतानाच संघटनेच्या विकास कार्यक्रमांचा समाजातील सर्व घटकांना लाभ झाला

सुशासन

पाहिजे. त्या कार्यक्रमात लोकांचा सहभाग वाढला पाहिजे. त्यात पारदर्शकता आली पाहिजे. या बाबींचीही काळजी घेतली जाते.

सुशासनाच्या संकल्पनेतूनच खालील ३ महत्वाचे घटक नव्याने पुढे आले आहेत.

१) नागरी समाजाची सक्रिय भूमिका-

सुशासनाने नागरी समाजाची संकल्पना पुढे आणली आहे. 'नागरी समाज स्वयंसेवी, स्वयंचलित, स्वावलंबी समान मूल्यव्यवस्थेने बांधलेल्या लोकांचा संघटित समूह असतो. सुशासनाच्या संकल्पनेने स्थानिक पातळीवरील सामूहिक स्वरुपाच्या समस्यांची उकल करण्याच्या प्रक्रियेत 'नागरी समाजाची' महत्वपूर्ण भूमिका प्रतिपादन केली आहे. चैतन्यशील नागरी समाजाने आता राज्यसंस्थेवर अवलंबून न राहता समस्यांच्या सोडवणुकीसाठी स्थानिक पातळीवर सक्रिय भूमिका घ्यावी. त्यामुळेच अलीकडच्या काळात सामाजिक-आर्थिक विकासातील एखाद्या समाजात स्वयंसेवी अनौपचारिक स्वायत्त संस्था-संघटनांचे जाळे किती प्रमाणात आहे, यावरच त्या समाजात्त स्वयंसेवी अनौपचारिक स्वायत्त संस्था-संघटनांचे जाळे किती प्रमाणात आहे, यावरच त्या समाजात्ते मूल्यमापन केले जाते. 'रॉबर्ट पूतनाम' या विचारवंताने नागरी समाजातील या संस्थात्मक जाळ्यालाच 'सामाजिक भांडवल' असे संबोधले आहे. म्हणजे आता राज्यसंस्थेच्या भूमिकेपेक्षा त्या समाजातील नागरी समाज कितपत जागृत चैतन्यशील व कार्यक्षम आहे. यावरच त्या समाजाचा विकास निर्धारित होणार आहे. म्हणून या स्थानिक पातळीवर बिगर राज्यीय, बिगर शासकीय व अनौपचारिक पातळीवरील संस्थात्मक व मूल्यात्मक बांधणीला महत्व दिले जात आहे. थोडक्यात नागरी समाजाची विकास कार्यातील भूमिका महत्वाची व आवश्यक मानली जात आहे.

<u>२)</u> लोकसहभाग :-

विविध विकास प्रकल्पात नोकरशहा व राज्यकर्ते यांच्याखेरीज इतर लोकांचा सहभाग यात अभिप्रेत आहे. हा लोकसहभाग विविध पातळ्यांवरील असू शकतो. प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्ष स्वरुपाचा असू शकतो. अशा प्रकारे नागरिकांच्या प्रशासकीय कार्यासंबंधीच्या प्रत्येक कृतीस सहभाग मानता येईल.

३) बिगर शासकीय संस्थांची भूमिका :-

बिगर शासकीय संस्था सामाजिक कार्यकर्ते शासनाच्या विकास कार्यात सहाय्यभूत भूमिका बजावू शकतात. लोक व शासन यांच्यातील दुव्याचे कार्य पार पाडू शकतात. स्थानिक पातळीवर लोकांचा सहभाग वृध्दिंगत करुन त्यांचे सक्षमीकरण करण्याकामी महत्वाची भूमिका बजावू शकतात. त्यामुळे शासन अनेक योजना बिगर शासकीय संस्थांकडे सोपवताना दिसून येत आहे.

लोकमत जागृत करणे, विकास कामात लोकसहभाग वाढवणे, सामुदायिक विकास कार्यक्रम राबवणे अशा बाबतीत NGOs महत्वाचे माध्यम म्हणून कार्य पाहू शकतात. थोडक्यात सुशासनात अभिप्रेत व आवश्यक मानलेला लोकसहभागाचा घटक NGO द्वारे शक्य व सुलभ होऊ शकतो.

सुशासनाची वैशिष्ट्ये :-

<u>१) सहभाग :-</u>

सुशासनाचे प्रमुख वैशिष्ट्य म्हणजे समाजातील प्रत्येक घटकाचा असणारा समान सहभाग. याव्दारे प्रत्येकाला निर्णय प्रक्रियेमध्ये सुध्दा सहभाग असतो. हा सहभाग थेट किंवा कायदेशीर संस्थांच्या किंवा त्यांच्या प्रतिनिधींच्यामार्फत असू शकतो. हा सहभाग माहितीपूर्व, सुनियोजीत व संघटित असावा याचा अर्थ एका बाजूला संघटन व अभिव्यक्तीचे स्वातंत्र्य व दुसऱ्या बाजूला संघटित नागरी समाज असा आहे. समाजातील सर्व घटकांना निर्भिड व भेदरहित वातावरणात निर्णय प्रक्रियेत मत व्यक्त करण्याची परवानगी/स्वातंत्र्य असावे.

२) कायद्याचे अधिराज्य :-

सुशासनात निपक्षपातीपणे लागू केलेली योग्य कायदेशीर चौकट गरजेची असते. यामध्ये मानवी हक्कांचे विशेषतः, अल्पसंख्यांक समूहाच्या हक्कांचे, पूर्ण संरक्षण होणे गरजेचे आहे. निःपक्षपाती कायद्याच्या अंमलबजावणीत/सक्तीमध्ये स्वतंत्र्य न्यायव्यवस्था व भ्रष्टाचाररहित व निष्पक्ष पोलीस यंत्रणा अपेक्षित आहे. गरीब व गरजू लोक जे कायदेशीर सल्लागारांना शुल्क देवू शकत नाहीत त्यांना मोफत कायदेशीर मदत पुरविण्याचाही यात अंतर्भाव होतो. यामध्ये न्यायव्यवस्था व कायदा यातील सुधारणा व कायदा शिक्षण व प्रशिक्षण यावर भर दिला जातो.

३) पारदर्शकता :-

पारदर्शकता म्हणजे घेतलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणी ही अशा पध्दतीने व्हावी की त्याव्दारे सर्व नियम व अटींचे योग्य पालन व्हावे. यामध्ये अशा नियम व अटींचा ज्यांच्यावर थेट परिणाम होणार आहे त्यांना पूर्ण माहिती मोफत व सहजपणे उपलब्ध व्हावी. यामध्ये पुरेशी व सहज समजण्यायोग्य पध्दतीने व माध्यमाने माहिती पुरविली जावी.

४) प्रतिसादात्मकता :-

सुशासनामध्ये सर्व भागधारकांना सर्व संख्या व प्रक्रियांनी विशिष्ट कालमर्यादेत सेवा पुरविण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. प्रतिसादात्मकतेमुळे सरकारी संस्थांना जनमानसात कायदेशीरपणा प्राप्त होईल. ज्यामुळे मोठ्या प्रमाणात त्यांना स्विकृती प्राप्त होवून सुशासनाची परिणामकारकता वाढेल.

५) एकमत केंद्रीत :-

प्राप्त समाजात अनेक कार्य घटक व विविध दृष्टिकोन असू शकतात. सुशासनामध्ये या सर्व घटकांमध्ये एकमत निर्माण करणे अपेक्षित आहे. जेणेकरुन संपूर्ण समाजाच्या हितासाठी योग्य निर्णय घेणे सोईचे होते. यामध्ये विस्तृत व दूरगामी परिणामकारक दृष्टिकोनाची जे शाश्वत मानवी विकासासाठी व हा विकास कशा पध्दतीने साध्य करावा यासाठी गरज आहे.

६) निःपक्षपातीपणा व सर्वसमावेशकता :-

समाजातील प्रत्येक घटकाला आपण या समाजाचाच एक भाग आहोत याची जाणीव असण्यातच समाजाचे हित अवलंबून आहे. त्यांना मुख्य प्रवाहातून आपण वेगळे आहोत ही भावना वाटू नये. यामध्ये सर्व गटांना विशेषतः सर्वाधिक असुरक्षित गटांना, त्यांचे हित साधण्याच्या व त्या अबाधित राखण्याच्या संधी उपलब्ध व्हाव्यात.

७) परिणामकारकता आणि कार्यक्षमता :-

सुशासन म्हणजे उपलब्ध संसाधनांची योग्य विल्हेवाट लावून संस्था व प्रक्रियांना समाजोपयोगी गोष्टींची निर्मिती करावी. सुशासनामध्ये कार्यक्षमतेचा सिध्दांत म्हणजे नैर्सागक संसाधनांचा शाश्वत विनियोग व पर्यावरणाचे संरक्षण होय.

<u>८) जबाबदारी :-</u>

सुशासनाची प्रमुख गरज ही जबाबदारी आहे. फक्त सरकारी संस्थाच नव्हे, तर खाजगी क्षेत्रे व नागरी संस्थांनी सुध्दा सार्वजनिक व संस्थात्मक भागधारकांना जबाबदार असावे. पारदर्शकता व कायद्याचे नियमन याशिवाय जबाबदारी लादली जावू शकत नाही.

सरकार, शासन आणि सुशासन :-

शासन या शब्दामध्ये प्रक्रिया व परिणाम या दोन्हींचा विस्तृत अर्थाने समावेश होतो. ज्यामध्ये सरकार या अर्थाचा व्यापकतेने समावेश होतो. सरकारचा अर्थ राजकीय समाजाची व्यवस्था व संस्थात्मक संरचना यांच्याशी निगडित आहे व शासन म्हणजे संघटना व लोकांचा विकासासाठी धोरणात्मक निर्णय घेणे होय.

शासन हा शब्द सहयोगी भागीदारांचे जाळे ज्यामध्ये धोरणात्मक निर्णय व अंमलबजावणी यांच्याशी निगडीत आहे. सुशासन ही वरील क्रिया ही कार्यक्षमच नव्हे तर अधिक जबाबदार, लोकशाही व लोकांच्या गरजांना प्रतिसादात्मक करण्याचा प्रयत्न करते.

सुशासन हे लोकशाही सरकारच्या औपचारिक संस्थांच्या पलीकडे जावून इतर केंद्रिय समस्यांना जसे, प्रतिनिधी विधिमंडळ, गैर-भेदभावपूर्ण कायदे; कार्यक्षम, निःपक्ष आणि जलद न्यायव्यवस्था; पारदर्शक सार्वजनिक संस्था; मानवी हक्कांचे वैश्विक संरक्षण; सार्वजनिक अधिकाऱ्यांची निर्णयाप्रत जबाबदारी; संसाधनांचे हस्तांतरण आणि स्थानिकीकरणाचा निर्णय इत्यादींना संबोधते.

सुशासनाची संकल्पना राबविण्यातील आव्हाने :-

- १) सुशासन म्हणजे काय ? ही बाब निर्धारित करणे.
- २) सक्षम सार्वजनिक क्षेत्राच्या निर्मितीसाठी आवश्यक तत्वांची आखणी व अंमलबजावणी करणे.
- ३) संघटनेच्या कार्य पध्दतीची प्रमाणके तयार करणे व त्यांचे उपयोजन करणे.
- ४) ही मूल्ये नोकरशाहीमध्ये रुजविणे.
- ५) सद्य स्थितीत सुशासनात अपेक्षित घटकांच्या अग्रक्रमाची यादी दिलेली असते. त्यातील कोणते घटक अग्रक्रमाने घ्यावयाचे हे कोण व कसे ठरविणार ?
- ६) सुशासनात अभिप्रेत असलेल्या पारदर्शकता, उत्तरदायित्व यासारख्या तत्वांचे मोजमाप कसे करावयाचे ? त्याचे निकष कोणते ?

टीकात्मक परीक्षण

- १) सुशासनाच्या मुखवट्याआडून काही शक्तीशाली गट व हितसंबंध आपले वर्चस्व प्रस्थापित करु इच्छित आहेते.
- २) सुशासनाच्या संकल्पेमुळे ज्यांना लाभ मिळणार नाही अशा गटांकडून विरोध होण्याचा संभाव्यता
   म्हणजे काही घटक त्यास विरोध करण्याची संभाव्य भिती.

- ३) त्यामुळे अनेक स्वयंघोषित संस्था सुशासनात महत्वाची भूमिका बजावण्याचे दावे करीत आहेत. त्यामध्ये परकीय राष्ट्रातील हितसंबंधाचे राजकारण गुंतलेले असू शकते, हा धोका.
- ४) प्रस्थापित राज्यकर्ता वर्ग व नोकरशाहकडून यास विरोध होण्याचा धोका.
- ५) जागतिक बँक यामार्फत नवउदारमतवादी कार्यक्रम लादत आहे.
- ६) तिसऱ्या जगातील देशांसाठी हानीकारक.

लोकप्रशासनाच्या संदर्भात सुशासनाचे महत्व अथवा

लोकप्रशासनास सुशासनाच्या संकल्पनेने दिलेले योगदान-

- १) संस्थात्मक क्षेत्राच्या अभ्यासाबरोबरच अनौपचारिक, बिगर-शासकीय व स्वयंसेवी क्षेत्राचा अभ्यासही समाविष्ट केला गेला. या संकल्पनेने पारंपारिक लोकप्रशासनात अधिसत्तेच्या औपचारिक, कायदेशीर संरचनावर दिलेला भर कमी करुन अनौपचारिक संरचनेचाही अभ्यास समाविष्ट केला. म्हणजे लोकप्रशासनास औपचारिक, विधिवत चौकटीतून/बंधनातून मुक्त केले.
- प्रामाणिकपणे लोकशाहीकरणाची प्रक्रिया सधन (रुजविणारी) करणारी संकल्पना आहे. त्यामुळे लोक प्रशासन अधिक खुले, पादर्शक व जबाबदार होण्यास सहाय्यभूत ठरणार आहे.

सुशासनाचे भारतातील पुढाकार

लोकांनी शासन व्यवहारात सहभागी होऊन आपल्या क्षमतांप्रमाणे राष्ट्र आणि समुदाय सेवेत योगदान देण्यासाठी लोकांना प्रोत्साहित करण्यावर या संकल्पनेचा मुख्य भर आहे.

१९९७ साली प्रशासकीय सुधारणा आणि लोक सेवा विभागाने अधिकारी, तज्ञ, स्वयंसेवी संस्था, नागरिकांचे गट, प्रसार माध्यमे इत्यादींकडून आलेल्या प्रतिसाद आणि प्रतिक्रियांवर आधारीत परिणामकारक आणि प्रतिसादात्मक प्रशासन यावर कृती योजना निर्माण केली. २४ मे १९९७ रोजी मुख्यमंत्र्याच्या परिषदेत कृती योजनेतील पुढील तीन क्षेत्रांवर सविस्तर चर्चा झाली.

- १) प्रशासनाला जबाबदार आणि नागरिकी- मैत्रीपूर्ण बनविणे.
- २) पारदर्शकता आणि माहितीचा अधिकार याची हमी देणे.
- ३) सनदी सेवांना दोषमुक्त आणि अभिप्रेरित करण्याकरीता पावले उचलणे इत्यादी.

🔷 सुशासन

१० व्या पंचवार्षिक योजनेतील पुढाकार

कृती योजनेची उद्दिष्ट्ये पूर्ण करण्यासाठी सुशासन अत्यंत महत्वाचे असल्याचे १० व्या योजनेत नमूद करण्यात आले. याशिवाय सत्तेचे विकेंद्रीकरण आणि नागरिकांचे सक्षमीकरण राज्य आणि बिगरराज्य यंत्रणाव्दारे लोकांचा प्रभावी सहभागी शासनाची विविध अभिकरणे आणि कार्यक्रमांमध्ये सुसंगता आणि एकवाक्यता असणे, सनदी सेवा सुधारणा, पारदर्शकता, शासकीय योजना आणि राज्यांना वित्तीय सहाय्य करण्याच्या पध्दतीने विकेंद्रीकरण हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसामान्यांसाठी न्यायिक व्यवस्था खऱ्या अर्थाने खुली असणे, भूमी प्रशासनात सुधारणा आणि दृढीकरण आणि शासनव्यवहारासाठी तंत्रज्ञानाच्या शक्तीचा वापर इत्यादी अन्य बाबीही अधोरेखित करण्यात आल्या.

- १) अखिल भारतीय सेवा नियमांमध्ये दुरुस्ती करण्यात आली. राज्य आणि केंद्र सरकारने काही विशेष सेवांसाठी (पदांसाठी) ठराविक निश्चित कार्यकाळाची अधिसूचना जारी केली. यामुळे जबाबदारपणा वाढण्यास सहाय्य होईल.
- २) नवीन वस्तू व सेवा कर प्रणाली Goods & Service Tax [GST] सुरु करण्यात आली. यामुळे कर व्यवस्थेचे सुलभीकरण होऊन कर संरचनेत प्रमुख सुधारणा होण्यास सकारात्मक प्रतिसाद लाभला.
- ३) निवडणूक निधी सुधारणा जारी करण्यात आली. यामुळे पारदर्शकता आणि रास्तपणा यांना चालना मिळाली. निधीदात्यांना कर लाभांश मिळाला आणि सार्वजनिक पदासाठी निवडणूक लढविणाऱ्या उमेदवारांची पार्श्वभूमी उघड होण्यास सहाय्य मिळाले.
- ४) प्रमुख २७ क्षेत्रांसाठी ई-प्रशासन योजना स्वीकारण्यात आली आणि सेवेचा दर्जा सुधारणे आणि माहितीचे डीजिटाझेशन [Digitization] करण्यासाठी तिचा आराखडा तयार करण्यात आला.
- ५) National Rural Employment Guarantee [NREGA], National Rural Health Mission [NRHM] आणि इतर उपायांद्वारे सहभाग प्रधान शासनाच्या पुढाकार घेणाऱ्या योजना सुरु करण्यात आल्या.
- ६) केंद्र सरकारने स्वयंसेवी संघटनांबाबत आपले धोरण जाहिर केले आहे. सहभाग प्रधान व्यवस्थेला चालना देण्यात स्वयंसेवी क्षेत्रांचे स्थान महत्वाचे असल्याचे यात प्रतिबिंबीत करण्यात आले आहे.
- ७) आपत्ती व्यवस्थापनाच्या क्षेत्राचे महत्व लक्षात घेऊन National Disaster Management Authority [NDMA] ची स्थापना करण्यात आली. आपत्तीला अधिक कार्यक्षमपणे सामोरे जाण्यासाठी आवश्यक 'पूर्वतयारी पुढाकार' घेण्यासाठी ही यंत्रणा स्थापन केली.

सुशासन

११ व्या पंचवार्षिक योजनेतील पुढाकार :-

सुशासनाच्या प्रस्थापनेकरीता ११ व्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये अधोरेखित करण्यात आलेली व्यूहनीति पुढीलप्रमाणे :-

- १) पंचायतराज संस्थांचे विकेंद्रिकरण आणि सक्षमीकरण.
- केंद्रशासन पुरस्कृत योजनांच्या कामगिरीचे चिकित्सक मूल्यमापन आणि त्रुटी दूर करणे व या योजनांचा आराखडा बदलणे.
- ३) जिल्हा नियोजनाचा विकास आणि बळकटीकरण.
- ४) स्वयंसेवी संघटनांसह समुदाय आधारित संघटनांचा सहभाग आणि सुसंवाद.
- ५) आदानांवरुन प्रदानांकडे स्थित्यंतर आणि अंतिमतः फलितावर भर.
- ६) पर्यवेक्षण आणि मूल्यमापन यंत्रणेला बळकटी देणे.
- ७) उत्तम सेवा पुरविण्याकरीता ई-शासनाला चालना देणे.
- ८) भ्रष्टाचार कमी करण्याकरीता उपाययोजना.
- ९) सनदी सेवांच्या सुधारणांमुळे नियंत्रकाच्या उत्तरदायित्वाला आणि त्यांच्या स्वायत्ततेला बळकटी प्राप्त करुन देणे.
- १०) पोलीस आणि न्यायमंडळामध्ये सुधारणा करुन कायद्याचे अधिराज्य दृढ करणे.

या योजनेनुसार, विशेषतः ग्रामीण भागासाठी, मुली, अल्पसंख्यांक, अनुसुचित जाती, अनुसुचित जमाती, मागासवर्ग आणि दारिद्रच रेषेखालील कुटुंबे यांच्यासाठी गुणवत्तापूर्ण आरोग्य सुविधा आणि शिक्षण देण्यास प्राधान्य दिले. स्वच्छ आणि चांगल्या गुणवत्तेचे पाणी, स्वच्छता सुविधा, गृहबांधणी आणि वीजपुरवठा याही महत्वाच्या बाबी आहेत. या सेवा स्थानिक पातळीवर पुरविल्या जातात आणि संबंधित अधिकाऱ्यांना सक्षमीकरण व जबाबदारपणा यासाठी आवाहन केले जाते.

जलद निर्णय, न्याय निवाडा यासाठी फौजदारी आणि नागरी न्यायिक व्यवस्थेला बळकटी देण्यासाठी कायद्याच्या राज्याचे प्रभावी प्रशासन अंमलात आणणो. ही योजना मोठ्या प्रमाणात गुंतवणुकीचा विस्तार करणाऱ्या आणि रोजगाराच्या नवीन संधी निर्माण करणाऱ्या गती प्रवण खाजगी उद्योग क्षेत्रावर अवलंबून आहे. अंतिमत: सर्वव्यापी आणि शासनाच्या गुणवत्तेबाबतच्या तक्रारींचा उगम असणाऱ्या भ्रष्टाचाराच्या समस्येला पायबंद करणे आवश्यक आहे.

<u>१) भ्रष्टाचार :-</u>

काही आंतरराष्ट्रीय संस्थांनी भ्रष्टाचाराबाबत भारताला मोठ्या श्रेणीतील निर्देशांक दिलेली आहे. उदा. पारदर्शक आंतरराष्ट्रीय निर्देशांकाने २००६ मध्ये भारताला ७० वे स्थान दिले. आज लोक सेवेतील भ्रष्टाचाराने भयानक स्वरुप धारण केले आहे. मागील काही दशकांपासून तिचे प्रमाण, वृध्दि आणि विस्तार मोठ्या प्रमाणात वाढला आहे. या क्षेत्रात दोन आघाड्यांवर कृती करणे आवश्यक आहे. एक, दोषींबाबत दंडात्मक दृष्टिकोण आणि त्यांच्या शिक्षेला बळकटी देणे. दुसरे, भ्रष्टाचाराला अत्यल्प बळी पडणाऱ्या अशा व्यवस्थेचा विकास करणे. सर्व स्तरावर मोठ्या प्रमाणात पारदर्शकता आणणे त्याचबरोबर दक्ष नागरी समाज आणि प्रसार माध्यमे यामुळे गुणात्मक बदल संभवू शकतो.

२) सनदी सेवा सुधारणा :-

प्रामाणिक सनदी सेवकांना सुरक्षा पुरविण्यासाठी गांभीर्यपूर्वक प्रयत्न केले जावेत. राजकीय हस्तक्षेप आणि राजकारण्यांकडून होणाऱ्या सत्तेच्या दुरुपयोगापासून सनदी सेवकांचे संरक्षण करण्यासाठी (अ) नियुक्ती आणि बढतीबाबत तटस्थ आणि पारदर्शक निकष आणि कार्यपध्दतीचा अंमल (ब) वरिष्ठ पद धारण करणाऱ्या सनदी सेवकांसाठी 'कार्यकाल' (सेवाकाल) निश्चित करणे. (क) कार्यकाळ, बदली आणि बढती यांच्या पर्यवेक्षणामध्ये लोकसेवा आयोग/प्रशासकीय न्यायाधिकरणे यांना महत्वपूर्ण भूमिका असावी (ड) लोकसेवा आयोगाशी पूर्व सल्लामसलत केल्याशिवाय कोणत्याही सनदी सेवकाला निलंबित कले जाऊ नये. (इ) शासन व्यवहारांच्या नियमांचे, विशेषतः लेखी स्वरुपातील आदेशांचे आणि अभिलेख यांचे, काटेकोरपणे पालन केले जावे आणि (ई) गैर प्रकार उघडकीस आणणाऱ्या सनदी सेवकांना संरक्षण पुरविणे. सार्वजनिक जीवनामध्ये विश्वसनीयतेचे वातावरण विकसित करण्याचा प्रश्न सध्या ऐरणीवर आहे.

११ व्या योजनेमध्ये पोलीस आणि न्यायालयीन व्यवस्थेमध्ये क्षमता बांधणी ही योजना निधीसाठी अधिमान्यता कृती म्हणून स्वीकारली आहे.

कामगिरी पर्यवेक्षण आणि मूल्यमापन व्यवस्था

Project monitoring and Evaluation System [PMES]

केंद्रिय मंत्रालये आणि विभागांमधील कामकाज अधिक परिणाम अभिमुख (फलिताभिमुख) होण्याकरिता PMES स्थापन करण्यात येणार आहे. याचाच एक भाग म्हणून प्रत्येक विभाग 'परिणाम आकृतिबंध दस्तऐवज [RFD]' सादर करेल त्यामध्ये संबंधित मंत्रालयाने स्थापित केलेल्या प्राधान्य क्रमांचा समावेश असेल. सहा महिन्यानंतर शासन कामगिरी वरील समिती Code of Good Practice [COGP] प्रत्येक मंत्रालय/विभागाच्या कामकाज आणि फलितांचे पुनरावलोकन करेल आणि तात्कालिन परिस्थिती विचारात घेऊन उद्दिष्टांची पुर्नमांडणी करेल. वर्षाच्या अखेरीस सर्व मंत्रालये/विभाग पुनरावलोकनानंतर नमूद केलेल्या आकृतिबंधामध्ये उपलब्धींचा अहवाल तयार करतील.

सुशासनाचे सनदी सेवेतील पुढाकार

सनदी सेवा हा सुशासनाचा अत्यंत महत्वाचा भाग आहे. परिणाम सनदी सेवेतील सुधारणा हा देखील सुशासनाचा अत्यंत महत्वपूर्ण भाग आहे. या संदर्भात काही सुधारणा पुढीलप्रमाणे :-

- १) माहिती अधिकार
- २) ई-शासन, राष्ट्रीय ज्ञान आयोग
- भी.सी. होटा समितीने शासनामध्ये स्थित्यंतर (Transform) घडवून आणण्याकरीता माहिती आणि संसुचन तंत्रज्ञानाच्या [ICT] वापरावर अधिक भर दिला.
- ४) लोकप्रशासनाच्या क्षेत्रातील सर्वोत्कृष्ठ कामगिरीकरीता पंतप्रधानांचे पुरस्कार
- ५) सातव्या वेतन आयोगाव्दारे वेतनामध्ये वाढ
- ६) आधार किंवा UID [Unique Identification Authority of India]
- ७) निवडणूक आयोगामार्फत अनेक विध निवडणूक सुधारणा
- ८) खर्च सुधारणा आयोग :- या आयोगाने आधुनिक आणि व्यावसायिक शासन व्यवहाराकरीता [Governance] शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या संख्येत लक्षणीय घट करण्यावर भर दिला. त्याचबरोबर शासनाच्या वाढत जाणाऱ्या वेतन बिलामध्ये घट करण्यावरही जोर दिला.
- ९) प्रशासकीय सुधारणा आणि सार्वजनिक तक्रार निवारण विभागाने 'शासनव्यवहाराची संहिता [Code of Governance]' या अंतर्गत सुशासनाचा एक आकृतिबंध प्रस्तावित केला. या संहितेमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होतो.

- अ) सेवा पुरवठा सुधारणे.
- ब) दुर्बल घटकांसाठी आणि मागास प्रदेशांकरीता कार्यक्रम विकसित करणे.
- क) तंत्रज्ञान आणि व्यवस्था सुधारणे.
- ड) वित्तीय व्यवस्थापन आणि स्वच्छ व पारदर्शक अर्थसंकल्पीय प्रक्रिया.
- इ) उत्तरदायित्व आणि पारदर्शकता.
- ई) लोकसेवा नीतितत्वे आणि भ्रष्टाचार विरोध.
- फ) सुधारणांना चालना इ.

वीरप्पा मोईली यांच्या अध्यक्षतेखाली दुसऱ्या प्रशासकीय सुधारणा आयोगाने (२००४, अहवाल पहिला) 'माहितीचा अधिकार' सुशासनाची गुरुकिल्ली असल्याचे म्हटले आहे.

अशा प्रकारे सुशासनाची व्याख्या, अर्थ व अन्य संबंधीत मुद्दे अभ्यासले असता असे दिसून येते को, शासन हे सुशासन होण्यासाठी लोकसहभाग हा अत्यंत महत्वाचा घटक आहे. मानवी मूल्ये व उत्तम कारभार चालविण्याकरीता नागरीकांनी सजग राहून आपल्या व देशाच्या हिताकरीता सतत कार्यक्षम राहिले पाहिजे.

🔷 सुशासन				
बहुपर्यायी प्रश्न				
११. सुशासन या संकेल्पनेचा उदय साली झाला.				
अ) १९८९ ब) १९९५ क) २००० ड) २००५				
१२. राज्यकारभारात पारदर्शकता, कार्यक्षमता आणि गतिशीलता निर्माण करण्यासाठी ही				
प्रक्रिया आवश्यक असते.				
अ) सुसंवाद ब) सुशासन क) केंद्रीकरण ड) विकेंद्रीकरण				
१३. केंद्र सरकाने साली माहितीची अधिकार हा कायदा मंजूर केला.				
अ) २००२ ब) २००५ क) २००७ ड) २००९				
१४.शासन के सुशासन होण्यासाठी हा अत्यंत महत्वाचा घटक आहे.				
अ) लोकसहभागब) केंद्रीकरण क) खाजगीकरण ड) यापैकी नाही				
१५.महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार गॅरंटी अधिनियम (मनरेगा) हि योजना साली				
सुरु करण्यात आली.				
अ) २००१ ब) २००३ क) २००५ ड) यापैकी नाही				
१६ साली बालकांसाठी शिक्षणाची मोफत व सक्तीची तरतूद कायदा भारतीय संसदेने मंजूर				
केला.				
अ) २००२ ब) २००५ क) २००७ ड) २००९				
१७.ई-गव्हर्नन्सच्या प्रक्रियेमुळे प्रगट होते.				
अ) सुशासन ब) खाजगीकरण क) केंद्रीकरण ड) यापैकी नाही.				
१८.विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने राज्यशासन चालवणे यास असे म्हणतात.				
अ) ई- गव्हर्नन्स ब) खाजगी प्रशासन क) वैज्ञानिक प्रशासन ड) यापैकी नाही				
१९. मनरेगा या योजनेनुसार ची हमी देण्यात आली.				
अ) शिक्षणाची ब) रोजगाराची क) मतदानाची ड) यापैकी नाही				
२०.भ्रष्टाचार निर्मुलनासाठी आयोगाची स्थापना केली.				
अ) केंद्रीय सतर्कता आयोग ब) निर्वाचन आयोग क) मनरेगा ड) वित्त आयोग				
बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे				
३. अ २. ब ३. ब ४. अ ५. क				
६.ड७.अ८.अ९.ब१०.अ				

7.1.8 - Describe the Institutional efforts/initiatives in providing an inclusive environment i.e., tolerance and harmony towards cultural, regional, linguistic, communal socioeconomic and other diversities (within 200 words).-2022-23

DOCUMENTS:

FOREST CONSERVATION DAY - 2023, WORLD NATURE CONSERVATION DAY - 2023, INTERNATIONAL TIGER DAY - 2023 03 Aug, 2023 Dr. Ganapatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola

Environmental awareness and Sustainability, Department of Botany, Marathi Vidnyan Parishad, Sangola Vibhag, Indian Women Scientist Association 🔈 Jointly organizes 🐟

FOREST CONSERVATION DAY - 2023, WORLD NATURE CONSERVATION DAY - 2023, **INTERNATIONAL TIGER DAY - 2023**

🌣 Chief Guest 🖙 Mr. Jadhavar Tukaram (RFO, Sangola) * Chief Speaker® Dr. Rajendra Suryavanshi (HoD, Botany DGDMS) Chairman @ Dr. S. M. Mulani (Principal, DGDM. Sangola)

Date: 03/08/2023

Dr. Ganapatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Environmental Awareness and Sustainability, Department of Botany, Indian Women Scientist Association, & IQAC Marathi Vidnyan Parishad, Sangola Vibhag,

Jointly organized

FOREST CONSERVATION DAY - 2023, WORLD NATURE CONSERVATION DAY - 2023, INTERNATIONAL TIGER DAY - 2023

03 Aug, 2023

| Program Schedule |

Inauguration

1. Introduction: Dr. Seema Gaikwad: Convener IWSA, Kolhapur (3 min.)

- 2. Felicitation:
  - i. Mr. Jadhavar Tukaram (RFO, Sangola)
  - ii. Dr. Suryavanshi R. S. (HOD, Botany V. M. Sangola)
  - iii. Dr. S. M. Mulani (Principal, DGDM. Sangola)
- 3. Speech:
  - i. Chief Speaker- Dr. Suryavanshi R. S.
  - ii. Chief Guest Mr. Jadhavar Tukaram
  - iii. President Principal Dr. Mulani S.M.
- 4. Vote of Thanks: Dr. Adlinge N. P. (2 min.)
- 5. Anchoring: Dr. Ghadage K. B.

Convener, IWSA, Kolhapur (Dr. Gaikwad S. A.)

Chairman, ur EAS, GODMS Dr.G. S. A.) DepotofEstany Sa Dr.Ganpatrao (DSERM, Rengola vidyal Sangola Ta/Ks Presidenst, No Papu (Dr. Suryavanshi R. S

Principal

r.Gappanao Debuta Sangola Tai. Sangola Dist. Solapur Valaya, 'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

DR. GANPATRAO DESHMUKH MAHAVIDYALAYA SANGOL*i*

.) Contemporation of the second secon

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

Date: Date: 03208.2023

To,

Ref. No.

Mr. Tukaram Jadhavar, Range Forest Officer, Sangola Range Dist Solapur

Subject: Appreciation for a chief guest for Forest, Nature, Tiger Conservation Day 2023.

Respected Sir,

Concerned with the above subject, we are very much thankful for accepting our invitation as a chief guest in "Observation of Forest, Nature, Tiger Conservation Day 2023" organized by Environmental awareness and Sustainability, Department of Botany, Marathi Vidnyan Parishad, Sangola Vibhag, Indian Women Scientist Association & IQAC of our college on 3rd Aug. 2003 at 9.45 a.m.

We appreciate your presence and motivational speech. Seeking for cooperation in future.

Thanking you,

Dept. of Botany Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur Yours Sincerely,

Principal Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Ref. No.

Date : Date: 03208.2023

To,

Mr. Tukaram Jadhavar, Range Forest Officer, Sangola Range Dist Solapur

Subject: Appreciation for a chief guest for Forest, Nature, Tiger Conservation Day 2023.

Respected Sir,

Concerned with the above subject, we are very much thankful for accepting our invitation as a chief guest in "Observation of Forest, Nature, Tiger Conservation Day 2023" organized by Environmental awareness and Sustainability, Department of Botany, Marathi Vidnyan Parishad, Sangola Vibhag, Indian Women Scientist Association & IQAC of our college on 3rd Aug. 2003 at 9.45 a.m.

We appreciate your presence and motivational speech. Seeking for cooperation in future.

Thanking you,

Dept. of Botany Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Yours Sincerely Principal

Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

03/08/23 10:54 AM GMT +05:30

ale

जागतिक निसर्ग संवर्धन दिन साजरा

सांगोला (प्रतिनिधी):-मनुष्याच्या जन्मापासून ते त्याच्या अंतापर्यंत असे जीवनभर ऑक्सिजनची गरज असते. एका व्यक्तीला २४ तासामध्ये १५ किलोची ऑक्सिजन आवश्यकता असते. आणि हा १५ किलो ऑक्सिजन तयार होण्यासाठी पाच ते सात फूट गोलाई (घेर) असलेले झाड तयार करते. यावरून झाडाचे महत्त्व किती आहे हे अधोरेखीत होते. वेगवेगळ्या वनस्पतींचा समूह म्हणजे वन, वनांचे प्रकार, वन संवर्धनाची गरज, वन संवर्धनाविषयी असणारे कायदे, वनविभागाची कार्य, वनविभागामध्ये काम करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना असणाऱ्या विविध पदांच्या, स्पर्धा परीक्षेतन उपलब्ध संधी इत्यादी विषयांना स्पर्श करत वन परिक्षेत्र अधिकारी सांगोला श्री तुकाराम जाधवर यांनी विद्यार्थ्यांना सखोल मार्गदर्शन केले.

ते डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय येथे प्रमुख पाहुणे म्हणून

बो लत हो ते. महाविद्यालयात पर्यावरण संवर्धन जनजागृती समिती, वनस्पतीशास्त्र विभाग, अंतर्गत गुणवत्ता समिती, डॉ गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला, इंडियन वुमन सायंटिस्ट असोसिएशन कोल्हापूर शाखा, मराठी विज्ञान परिषद सांगोला विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने वनसंवर्धन दिन, निसर्गसंवर्धन दिन, व्याघ्र दिन याचे औचित्य साधून दि.३ ऑगस्ट २०२३ रोजी महाविद्यालयात कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सिकंदर मुलाणी उपस्थित होते.

अध्यक्षस्थानावरून बोलताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सिकंदर मुलाणी यानी आयुष्यात झाडांचे महत्त्व विषद करून ऑक्सिजन ची गरज कोरोना काळामध्ये सर्व जगाला समजली आहे, आणि तो ऑक्सिजन फुकट देणाऱ्या वर्षांची लागवड आणि जोपासना करणे आपले कर्तव्य आहे असा विचार मांडला.

प्रस्ताविक इंडियन वुमन सायंटिस्ट असोसिएशन च्या मुख्य निमंत्रक डॉ. सीमा गायकवाड यांनी केली. वनस्पतीशास्त्र विभागाचे विभाग प्रमुख डॉ. राजेंद्र सूर्यवंशी यांनी पर्यावरण संवर्धन व जनजागृती समिती तसेच विविध संस्थांच्या सहयोगाच्या माध्यमातून पर्यावरणपूरक कृतीशील कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येणार असल्याचे सांगितले. अध्यापक मारुती हाके यांनी आभार व्यक्त केले. श्री. प्रकाश जांगळे, श्री. दशरथ रणदिवे यांनी कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी सहकार्य केले. सदर कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयातील कला व शास्त्र शाखेतील पहिल्या वर्गाचे विद्यार्थी बहसंख्येने उपस्थित होते.

जागतिक निसर्ग संवर्धन दिन साजरा

कार्य, वनविभागामध्ये काम करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना असणाऱ्या विविध पदांच्या, स्पर्धा परीक्षेतून उपलब्ध संधी इत्यादी विषयांना स्पर्श करत वन परिक्षेत्र अधिकारी सांगोला श्री तुकाराम जाधवर साहेब यांनी विद्यार्थ्यांना सखोल मार्गदर्शन केले. ते डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय येथे प्रमुख पाहणे म्हणून बोलत होते. महाविद्यालयात पर्यावरण संवर्धन जनजागृती समिती, वनस्पतीशास्त्र विभाग, अंतर्गत गुणवत्ता समिती, डॉ गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला, इंडियन वूमन सायंटिस्ट असोसिएशन कोल्हापूर शाखा, मराठी विज्ञान परिषद सांगोला विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने वनसंवर्धन दिन, निसर्गसंवर्धन दिन, व्याघ्र दिन याचे औचित्य साधून ३ ऑगस्ट २०२३ रोजी महाविद्यालयात कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर कार्यक्र मासाठी

महाविद्यालयाचे **पान न. २ वर..**

č

ì

C

सांगोला / वृत्तवेध :

मनुष्याच्या जन्मापासून ते त्याच्या अंतापर्यंत असे जीवनभर ऑक्सिजनची गरज असते. एका व्यक्तीला २४ तासामध्ये १५ किलोची ऑक्सिजन आवश्यकता असते. आणि हा १५ किलो ऑक्सिजन तयार होण्यासाठी पाच ते सात फूट गोलाई (घेर) असलेले झाड तयार करते. यावरून झाडाचे महत्त्व किती आहे हे अधोरेखीत होते. वेगवेगळ्या वनस्पतींचा समूह म्हणजे वन, वनांचे प्रकार, वन संवर्धनाची गरज, वन संवर्धनाविषयी असणारे कायदे, वनविभागाची

epaper.dainiktarunbharat.com 04 Aug 2023 - Page 12

जागतिक निसर्ग संवर्धन दिन साजरा

सांगोला, दि. ३ ऑगस्ट- मनुष्याच्या जन्मापासून ते त्याच्या अंतापर्यंत असे जीवनभर ऑक्सिजनची गरज असते. एका व्यक्तीला २४ तासामध्ये १५ किलोची ऑक्सिजन आवश्यकता असते. आणि हा १५ किलो ऑक्सिजन तयार होण्यासाठी पाच ते सात फूट गोलाई (घेर) असलेले झाड तयार करते. यावरून झाडाचे महत्त्व किती आहे हे अधोरेखीत होते असे मत सांगोला वन परिक्षेत्र अधिकारी तुकाराम जाधवर यांनी व्यक्त केले.ते डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय येथे प्रमुख पाहणे म्हणून बोलत होते.पर्यावरण संवर्धन जनजागृती समिती,वनस्पतीशास्त्र विभाग,अंतर्गत गुणवत्ता समिती, डॉ.गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला, इंडियन वुमन सायंटिस्ट असोसिएशन कोल्हापूर शाखा,मराठी विज्ञान परिषद सांगोला विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने वनसंवर्धन दिन, निसर्ग संवर्धन दिन, व्याघ्र दिन याचे औचित्य साधून गुरुवार दि.३ ऑगस्ट रोजी महाविद्यालयात कार्यक्रम ाचे आयोजन करण्यात आले होते. अध्यक्षस्थानावरून बोलताना प्राचार्य डॉ.सिकंदर मुलाणी यांनी आयुष्यात झाडांचे महत्त्व विषद करून ऑक्सिजन ची गरज कोरोना काळामध्ये सर्व जगाला समजली आहे, आणि तो ऑक्सिजन फुकट देणाऱ्या वर्षांची लागवड आणि जोपासना करणे आपले कर्तव्य आहे असे मनोगत व्यक्त केले.

'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

DR. GANPATRAO DESHMUKH MAHAVIDYALAYA SANGOL

(Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.) Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra) (Affiliated to P.A. H. Solapur University)

.) Constrained by NAAC

mith A

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

Date :

1

120

with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola

The Code of Conduct for the College Students

1) We the student of the college should have awareness or a pillars of bright India in Future.

2) To respect the constitution of India, Ideas in the constitutions, Flag of nation and National Anthem.

3) To play our duty with the college students and staff with equality. 4) To obey our teaching and non teaching staff.

5) To avoid extreme attraction of anything

6) As a student we must play our role in college laboratory, Playground,Library and office to maintain its systematic rules.

7) To keep the campus of college clean and beautiful.

8) To have awareness of our misbehavior that should not affect others.

9) Not to smoke and chew tobacco and create awareness among other also.

10) Be punctual to remain present 10 minutes before the start of any college activity.

11) Students should have awareness that every property is our own property. To create any harm to this property can lead to our own destroyment.

Dr. S.S. Dhasade Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal.Sangola Dist. Solapur

Principal Dr.Ganpetrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Scanned with OKEN Scanner

Ref. No.

Date: /

12) To keep clean and beautiful every nook and corner of college.

13) To keep left while walking on road.

14) To be attentive about our behavior that leads our progress with equality, freedom, Justice and brotherhood.

15) Not to scratch and damage to notice board in college campus. 16) Water is our life, to make use of it very carefully.

17) Do not harm nature directly or indirectly.

18) To participate and enjoy all the activities in the college.

19) To take care and help the students who are physically disabled and economically backward

20) Do not harm the tress in the campus.

21) to avoid the misuse of all the electric gadgets in the college campus.

22) To behave in the campus irrespective of cast, religion and creed.

23) To make proper use of music instruments in the college.

24) To keep clean toilets and washrooms.

25) To have awareness that our freedom has limitations.

26) To be punctual in the course of different trips.

Dr. S.S. Dhabade Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya,

Dr.Ganpetrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Scanned with OKEN Scanner

Ref. No.

Date : 1 /20

wh M

- 27) To be Patients.
- 28) To participate in the national Festivals.
- 29) To obey and follow the instructions given by the college time to time.

Notice:-

- To break the code of conduct is punishable.
- The authorities to change the code of conduct are reserved by the college.

Dr. S.S. Dhasado

Coordinator, ICAC Br. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Principal Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

DR. GANPATRAO DESHMUKH MAHAVIDYALAYA SANGOLA

(Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.) Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra) (Affiliated to P.A. H. Solapur University)

 Prashtra)
 Control Off. (02187) 220508
 Mob. No. 9850792244
 Email : vidnyanms@yahoo.co.in Website : www.vmssangola.org
 (Third Cycle Accredited by NAAC

Principal : **Dr. S.M.Mulani** M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

Date :

1

/20

Sangola

with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal, Sangola

Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola

The Code of Conduct for the Teachers

1) Always be punctual in attending to duties in the school.

2) Always teach the curriculum after making thorough preparation for the lessons to be taught.

3) Treat all students with love and affection and be just and impartial to all irrespective of caste, creed, sex, status, religion, language and place of birth.

4) Guide the students in their physical, social, intellectual, emotional, moral and spiritual development. 5) Provide information regularly to parents regarding the attainments and shortfalls of the wards.

6) Respect Indian culture and develop positive attitudes towards it among Students.

7) Treat other members the profession in the same manner as he/she himself/herself wishes to be treated.

8) Participate in programmes of professional growth like in-service education and training, seminars, symposia workshops, conferences, self study etc. 9) Cooperate with the head of the institution and colleagues in and outside the institution in both curricular and co-curricular activities.

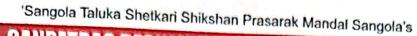
10) Take membership of professional organizations treating it as a professional Responsibility.

Dr. S.S. Dhasade Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Selapur

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

(Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.)

Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra) (Affiliated to P.A. H. Solapur University)

Constants
 Constants

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

Date :

1

with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

11) Always function within the framework of the Constitution of the organization concerned.

12) Develop mutual respect and trust through his professional activities and outputs.

13) Teachers should complete the syllabus in time. Teachers shall produce good results in the subjects handled by them and are accountable for the same.

14) Home assignments for each course are to be given to the students before one month of University Examination and collected from the students in time.

15) Teachers are expected to be present in the college campus at least 10 minutes before the college beginning the time. 16) Teachers should remain in the campus till the end of the college hours.

17) Prior written permission is required from the principal/ at least a day in advance availing CL or OD.

18) Not more than 25% of staff members in a department will be allowed to go on OD/CL/RH on a pai cular day. 19) All must report for duty on the reopening day and last working day of each semester.

20) Staff members are encouraged to take up Research projects.

21) Teachers are from barred from using cell phones while taking the classes.

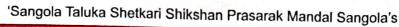
22) Teachers are expected to volunteer to take up an extra classes for students of certificate, diploma and other carrier oriented programs.

Dr. S.S. Dhalsade Coordinator, IQAC Dr. Genpetrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal.Sangola Dist. Solapur

Principal

Dr.Ganpetrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Principal : Dr. S.M.Mulani M.A.Ph.D. (Geography)

(Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

Date :

1

/20

shmukh

Sangola 41330

Ref. No.

23) In case of emergency, please remain present on the spot to solve the present problem

24) Do not damage the college property and let it not be damaged by others in your presence.

25) Teachers should be away from politics.

26) Please park your vehicles at proper place.

27) All the faculty members should use ICT. Bill

Dr. S.S. Dhasa

Coordinator, IQAC Dr. Ganpetrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Principal

Dr.Ganpetrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

14 -- 07/07/2018 NOVALAYA, Dist स्टानी मशावेदालयातील उत्तान्तरिस 28-111 code of conduct 01200 erobial 11:00 मार्जता 2018 Cooplact airer SIEGANAM n.T. Fala Dr. यालील तरी 2-14001 उनार TOT उपप्रेयेत रएव Delle Acting Principal de of conduct. Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur Members T patil . B. P. Mr. Kolawale. H.D. 2 Haow केडकीस्त्र मोरीते विखय खलीन समाहा रतकिता रेतीवतांत anget पारीकामेल AT ODIZIH F कर्व High NZICA conduct for Teache of Code optor 2 code of conduct tes students मुख्यदा ग्रमाट 3 E conduct for Audent Code मरतविद्यालयाम्हम् ANTHE 18 2211 OROZIZ-118 - tazien(218)-त्योणमान संबद्धा Cinmal उग्राचीर्भत करणे

1+0/40 = 11 0. 24 DATE the + GHO L Code of coodust for Teacher 5 100- Teaching जन्म मार्ट्य त्याख्याल आयोग्नित कृत्वो कर्ण्यास्ताही 18tation 90701 परवान्धीके रंजनवेक aurige 3180421-21 51 ् विह्ल Trai The house MARTINE C 12 100 Science Vianyan Mairaudyala Harty-33 Tal. Sangola Erar Se Noman 1999 R. S. Harris C.H. Slocoslad. The RILLANDYN IVA 1026/m at all West and the optimit is interesting of 100 tought t and first the and the for 1 dep and walk white washing? With he with The state Elsin G n William 1. Un man a contractional a align 1- state The state of the s Allen . 4-22 13-2913 111 (met how - The state of the The share have and the second states and the second Service a

T . Di कार्यप्रती जनस्वाल . कीक्ताधीक_ न्द्र-208-19 HEU अन्याद्रमहिता यामित्री जी 07/04/18 न्मीपला साली, सम्ह योडकीया -analy m 291कीलम्हा, MPSTE ताछीत रत्ने क्रीयतांत पानुन तो कायम 1 करण्यात जनाला - सकी मच्चे Brazilarion code of cooduct to 21 Teacher Heggi naiz Obari Hellercumanat Hoad around 21m website - yloc code of good wet for student 3 74341 website at upload abround 31177; व्तक्रीमण्ट्ये - BZORINATION gale of conduct for 5 Student Gurant Polato - कार्व्यारनार यान्ये ख्याख्याम सीस्प्रतीक hall Adv. अग्रिमि करक्यात आले होते - 2122 HEY cade of conduct atiltati doing and doing Charman Dr. Filan, T.J. 37317 - 20 EH, opening altrary Dr. S.S. Dhasade - gleidyl Brild ZAREN DE PAHI BAD. Mor Kolawalen 108 danector Sundaling व्यमास्थितरील्य स्मेफ्ला gotal gost JUN 3 Code of conduct for Treacher Stight operation gains on stand Heiden ionsta HEIDEMan JAAC 2000 2000 - 2000 - 200 2000 The Immed next

terCi DATE 1222 an with g 1.11 Ou 1 Altim forman Condust 10 nHilpp 1-1-512-(- Malty the acmbes :-Dre. patil. B.D. 17 mr. Kolavak, H.D. HRoll 2] d -S トとうれ 9 these is 100 Pr in The TV X Thanks 11 17 5 31 in viarite · voa 121 with the HEMLETRES The fr 1 121HIHAR HEAR 1 ASA CO Calif. ag J al 1-1 1-1-r-go the it to be 15 18 19111 20 here las · Sein R. Awest A mart with piles e 21 the end of VI - 1 - ty-1. 00 Ge X WARD ANT THE PARTY OF a line to - Ander No. C. 27.25 41月1日11月1 Asta Thinks Page An and see find and the second second

THUNDYALAYA Solapur 乏 . ; 04 08 04 2019 toman मिरोवेद्यालया MIERA ent GERAT रतिष 00200 P 0 0 000 09 11:00 0111 2 75 68 2019 **ब्तमित** rode of 00 duc ERE SIL De. troi. 5. T un fait 4001 सार 21012 चेकेत 2122215 3412en राहाव ac Acting Principal Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola 00 10 Tal. Sangola Dist. Solapur members g(V) Patil. B.D. ĩ H.D. 2 Mr. Kolavale. HOLOI and the state 421 Zarinte \$12VH any CA **MIRINS** All Hall m 2 OPTO HAJ21 - 12 toe 2 cond ot Teache 00 N2112 करु 3 of ode Conduct g 3 HER 20212/13 OP 9 Grat CHIVOUN 00 र्वत्वेक 31226/21 रवानगीन dia -Ideria 2 5

Scanned with CamScanner

Di-NW NALA), " 3teating रहितार्हीक दा मन्य 2219-20 advor -स्तय् 2 सहकारी कार्यप्रत stealth andimition व्यक्तिया क्लीव्रांत वान्युन Julito COILH 1 PULLOSOD आत - 278 मिहन उन्न्नार्स्ताले code of conduce 2 Teader Hager 1212 92901 HEIDENA 9×02-11 2 Alload SAIM c lebsit हरून्यूप्रमाने of Corp plator जीम्द्रतीर prostz ala यान्य 021129210 द्वायोजिन - chrozih र्तारवूभीकू hall मलम HEQUANN STIL सिंह कार्य प्रमारतायां य ein. conduct 2-17th Code J. film, struct Derdel Dr. त कृष्ट्रसाल Dr. S.S. Thasade ===== Dr. Rutil. B.P. आगित KolarDale · H.D. 45 mo andatin Eld. अपस्थित 5 Heilderhert to Code JKJ GI conduct उन्नार्ग JAPT ran वा (पर्युन केम) Altoal

1010 1 - ich (XXI) and a specifi Du 1.24 9159 ondust 11.1194-的现代的现代 レート行ち magar - frankting The all the m/c 下山王王 in the state Pé 111 1 120. 4 member NO alite Dr. Patt . B.D. 1 alient Mr. KokiDale. H.D. HODU 1 pa 2 1100 realti artie HEIHCK 15 G 14 to what to a print in 100 Adapt" U.D. Jet: and the P. . F. or in portion 1 martin Pert france 17 1 Climber 4.24 1- Same C 11 Conceptant 15/11 · 4 41 the fact is the (P) ad all all have 1-1 st 1. Burto +0 had - S really 同时分合 - 18 M B) AN Par + Bat AND THE ST 1320 tite 5/

Dis Dis 11 12 2019 त्राहत्र् 1011 Aleride IIA zint 31/2/2 1201 anthatid 28नता Code Conduct 2690 12/19 DE Liter 11:000 121 टाटयमन 5112 60 नाह 270 apt う 2122211211 Nat राराव 3912011 `` Acting Principal harmac Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola conduct. Tal. Sangola Dist. Solapur Ce members !-3 all Patil. B.D. $\Box$ Dr. H.D. Kolawole, HOLOLI R Mrs. Caro - TOHYMAN IS - TOT -कितमाः 90021 tin antarin उसकीमा TT and पश्चिमामान 1 करेट BILLA मन्द्रदा Students 2] aduct for de ARTIC

मिर्यान्य of conduct students -for 3 pde 00202/14/18 तार)वृंशालपामच्ये Figul वर्षामध्य Instal 270216 आयोजित विद्याख्याचित्रि 0020 3184PRELIE conduct of u code a plots Ideriaz 0201 CR al entin's two tel of your われるは Acting Principal Vionyan Mahavioyalaya Bangola 10,01 gala Dist. So pur 4 3 E.a. Marag 50 44 stocultary 11/01/11 at-12 goods (NY Constration . hilling hy how At well 的历史主任 5.0 1.100 10/2012 IP NU Music . timber 11-5-47

A LAND STORE STORE

andy A Breath सीक्ताधिक ्यूर्च अधिताणिक ज्यूषे २०13-20 तिष्ये आत्यारस्ती किरा क्लीसीन्दी कडक ति 11/12/19 सोफी क्लेफन काली - 242 किर्माता कर्मपूर्वी अख्वात लाम्नीन्ध्रालिः मामेम अत्रिमा स्तीत्वतांत यान्द्रन ता I कार्यत करण्यात आली about 32manil ale of conduct 2 Fag she ents HEGGI NEWZ ODGOT HEILD SUMPLIFEIT Websize ar apload कर्णात आला कर्म्यात इन्होंसेल्ये छरक्याप्रमाने code क न्यस्ती हिमरिष 3 for strudent anthin 021120210 Adv. रताक्ष्यतीक होटेल मान्ये उनायतेजित करण्यात अमि हति. इतद् कार्यस्थिमान्ताकी मधावियात्म्याल ade et conduct 2718772 Advance Dr. T. J. Falan 3710 - 27222 Dr. B.D. Patil Mrs. Kolawale. H.D. The Are Heildenman Robin Star Elgelin Interesting Sullian Arnes कार्यक्त व्यामी तरी त्या स्ति सामा 4) code of conduct to students TROM FRENCERIMENTAL Code of conduct TROM Chairman Smile JOAC Scriptific chairman Smile JOAC Scriptific chairman Scriptific attan 20186921 स्थितुर ठेलेला उनाहे.

reit ID RELAX mel m lip mi c Parteral D ngg 11-3 conduct. ot mprison 11-10200 Sil 11 Strp 自由内にかっ (the start In Howelling 120 ben] Patil. B. D 1thistic 13 Mr. Kolawale. H. D. - Holow 2 ١ 15-11-61-81-20 3/000 1011-54 11-520 10 S. 1000 1124the 2114-101 trabution 1 said . Uba chifas surve mest frati E 15-Sto 10,00 ISTHER MAN PLAY . 610 MAC 体系上 好 1- aptilling antip h 2627 talland? Tie in them 20111-20 indias 1 2000 - Parisit. Mas entration + Q1 100 1 ALL HE SALLE DILLAT hard him abour pelle With the 1 T-081992 1 to after frick into har for Part HA + biese Abo Ca 12 These inder the here Acres 759/21 I sale office THE REAL PROPERTY OF 11-21-11-2 AL COST (he seit

NIDYALAK Dist Solapu S 105 10 2021 There as Zeloll dis. almanta 28771 动 8 800 0 2 MATZ 121 4 10:00 R.P Fula liner 124 JARI tra And and andia 272 60 5112 ਦ 270 मेंग्रे 3 2019 2-12221-1 alan Acting Principal nas Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur members! 1 Patil, B.D. Dro. 1·D. raou Kolowak 2] 1 Mr. 2012/10/10 artis 27 03 क्तोल्वतात पारीमार्ग ang a 2तंद्वी ना 1100 ŋ ODELH CONC 04341 Feacher conduct for 52 ot ade (12112 970 मन्द्रपा Stud B NS te ret 9201 ORIZ

VALAV 3810 11220102 STUD tradente of conduct for gode Heildenmiller 4 adoctionst RIP 1017 10212212-1 Standrey 21 JA HEU 31121197 करन CETERIM tto hotello FIRST 201.01 Conduct fo Feache of de 5 staff Hei ्रम्भार pon teas pa1 आयोग्मेत 40701 2217021101 proukarist Karnahle, रेन्च के 3 Selence 1 6) 0 920 gaznaz ingingi Vidayan Manavid Playa. Sangola 7 Catilitas 200 . C.H. Staling MOTH NYX ~KP310 Mr W200, Actually わわる 1 100 con straid 17 ったんたっ Fillell QU Red Children 3/20 0.000 21.273 140012 (Alerto * Sharp? 211 40:

ভাহবাল क्लिमित्री ह्य Traize About न बीजी 24/10/2021 about - इतीयतंत वानुह Opiz goosing 3mm Jarther Heggin and States ा अन्नेमह्ये ascorte-SIA Trader 22-21-01- 67210 THE STREET BALL Charmen Dr. F. F. J. T. F. J. Are trolangule . H.D. Ziternizhe Hender deal saver

the rala 10 bil Same The Principal charman. conduct. trib atto 12/22/11/16 Therefore any 16/16 the set prembers : -S FINIST m ī Dr. Paril. B.D. Mr. Kolawale. H.D. - HOLDUL. 2 th bars 1011-6171 wildowed Take LALS 1933 (H) hat it to rer O F121112112 1-51-5 ALL SAL Spins his alic STREPTOR majoratt by WHATER 12130 aboptifi A: 25 That? 1160 Tostist is fil 02 tralle 20-200kt a HAP MAR har fire ou a THE STREET Do. Paril. 6.2. May Mulai Carle Mr. D. A here a mibilizingispills 4.20 My and Ard FLANDSKAP FLATTICE 1 m Lance 10102 - Tool-27

AND YALAK Solanu 11 27 विठकी 20 TENDER 201 SAINT 2 CC 27 202 alvin 11:00 হা STERENTA 1112 214001 315 2110 C 12peri-ZUZE 270 ठोकत (n) Acting Brincipal 20 Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur 000 C 0: Patil. B.D. Dø Mr. Kolawake, H.D. Now 2 ant and the Ida21 JURINE ander पारीक 279/21 TATION 1 Obre OPRIFI appoint the students 84741 27 00 AH12 Student Ī 92 HERRER -2-1181 net PAPE -0

ALAPO, 18:23 DATE 100000 नाट्रो करने 5 KC त्थारक्यान उनच्चह्यांन्या Ratob राज्यक u C paro arian - ilinh 11-5 1 March 17 12 1 toka . Alle 1 - April Marine 122 124 1 HILLS - father and Acting Principal Videyan Rohavia, alqis, Sangota closna? lat Uh 1 Mater , C. 15 a fit top prove -150 ay the t ¥ hinks 51000 (Dither and the id ago The port 1 2 Speetz - Assert CILSIO - 10 m 1) 1 halastal Mar Carst XP The second of the 4 4 M + This was the total the the Tomatel V-Sector 10+ Trana The Hard Balt

STANDYALAKA Dist Solapur antight अत्वाल खीष्ताहीक वर्ष ता क्लीरीरीची 2021-22 HER अनेन्द्र हिता 000 1 27/110/21 and entron 2011 - 2012 dephi andyat Mary Moren Mosne व्यक्तिना द्रतीतितंत वात्मन Filant ALEONA HEIDE आका-- स्क्रीसम्प्र Emergenter code of conduct 2 Students dosaft (Hegan) M2112 100 Heidenmannet website 002001 abzortha stimi road - Browneller angtreat fer students जाउता NOT ODZOZIKIO) Antrap (100) मार्थ्य 221102118 ert रत्रू - आले टोर्ट . - ANDANIZ opzozia Holdzumant Parkt मिलान - Selder Strand Dr. B.A.f Starte BULLENT Do. S.S. Dasale, 2715921 Do. files. T.J. 3mld Antaba chairman. DE Partal B. D 212 DE Partal B. D 212 019 Eddizing APP 10 ST Way 19 peatenbart analigh anot optidabri SAIA Principa diman code of Carolist

TALAPA manalal = 1621 14. 12. 21 S 100011 et uppline members !! 1 patil · B.D. Dr. Kolawake. H.D. - HOLDW D mo 105-112 on it- wait 1012 · PW that has wind 14. 2 1= toplate " Cartetto to porto C Top bul in the in all all propio 21-2-26 terte 2.2011 1 million 1× an or . 1the ble maile 12 2.242 haus 1011->11.50 019 MT to chipastiti-LILOUND. ALL THE 1 202 0510as 12 hildsap 1-1K-1822 1-40-1-7- 1-chall stall toth N. Kor 1-000 409 Ted 1 TP BIENC 00 129 1 11-1 Der al de c SCT 1 10 CHER Cash right NOUDA-> HAR ATTAN 100 Allerialer + +12 Stora · ATA 35 St - 10 3/2 Litz No. - 40 2 1 1.1 Fort -110 * 12 - Z s k-m 「「「「「 'del' 41 15 Jania The Tores Si

NIDYALAYA Dist Solapin 1 . 10 10 2022. 107 Crabbell AZONE 31TAILE मरामाड्यामडामीन 6134 द्धनता CODR Conduct रसक्स 10/7/22 01890 1 वाजता LANA 10:00 TELL Thou Frile Drs. R.f HER SILIN 27 तरी 201 mint ZAD 21222051 900 उपार्रकीत YILA fell Vidnyan Mahavidyataya, Sangola aiman Tal. Sangola Dist. Solapur of conduct. code 3 members !-Dre. patil . B.D. -FI Mr. Kolavoole: H.D. 2] HOCOLUL Dant Martin वैडकीय्नमोर्श्वाता-022 2787-V - रतीव्यांत वार्डाम्मार्गर्क and T and GOTAL . de of conduct for teacher drocht 2 मिखदा ? FH41 of goodwart for students boats 31 · ODROT 17-112

Scanned with CamScanner

100 4 4 NIGS 01 of coadust fo Stu Code - करण्यादनाह मिति दिस्टिम सह 12 SIMEINES FIG 21/2 2182120101 02-1102-115 उनाष्ट्रो The 20201 vider to htello 00 901 El code of condust Eacher OP 105 Teaching HER interes Stan NON 021102118 Bright 92021K 201 0 00201 श्वान EREPIREN 20000 0116 5 Optol 0 6 sicence Tal. Sangel 1210 1.145 Patri - A. D. aT-1+ Sol M 120 is his bill to 1 of 1/2 Jun p 11210 The adona. Judar .5 2000 102619 The 13 P.C.

Scanned with CamScanner

ALAINOYALALA 101 कार्य 310-10 स्रीद किय 23 202 2-18 अनिर्दि हिती 1-107122 सम्र 9184 प्रती Steams 2012/12/101 मागाल 2-10-1-इतामतात arger कामम 0proent आत्म ANDREN 2 82marto code of Car 9200 मिरनुदा a212 fo AFILATIUMATURA website 4/000 al 90202112 SIM 22-<u>न्व्याप्रसाल</u>े ञ्ल्लीमञ्चे ver of 3 9202112-113 S व्योक्ता ZIN 311211011 920211 fielde 2 mara कार्यक्रमासांधे 2122 Angut 2mizi Dr. K.A. फेटान्माल Altocizy SHI gelant द्धतीर्तन आत्यस्भि Do.S.S. Dhasade 371101 274221 chalman Do. Kola Dala. mg. ·H·D· Par 6 HELDE AZIAM 5 ZAG 2 उपमिष्टी FREZ 2 dialicy संपन्न दनान्त व्ययाख्यासील्या opintaph Elle Acting Rrincipal Vidnyan Mahavidyalaya, Sangola armas Tal. Sangola Dist. Solapur coaduct

CI SUL PIS Members 1 -Dr. papil. B.D. 0 mo. kolavogle, H.D. - Hold 2 11-0 Verlic Frinkt it put in r'a 10/1875/1 SILSO 191 13 242206 ichte. Jy ir 5. 1-21-61-1 10115 BILLES AND C 2.00 1bbl/-HALFE! tribuit -P 1-11-> FS.314 -CE. 12-10 610 511-511 144-184-Sine. THE POLE TY MAY OF THADIDIE Martine D 140 17414 Hanto Shellor al, pil to ist Ad. 6VE 1-11-91 1 and and 1. 11 Walk Brent Street La altre it in 121 -1111-L HANK Acting a ging and Vidnyan Kanevicysi iya. Sangela C. O'MS - 10.0

Principal : Dr. S.M.Mulani

M.A.Ph.D. (Geography)

Ref. No.

'Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal Sangola's

DR. GANPATRAO DESHMUKH MAHAVIDYALAYA SANGOI

(Arts & Science, E.C.S. & B.C.A.) Tal. Sangola Dist. Solapur Pin. 413 307 (Maharashtra) (Affiliated to P.A. H. Solapur University) Off. (02187) 220508 Mob. No. 9850792244 Email : vidnyanms@yahoo.co.in Website : www.vmssangola.org

(Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

Date :

Sangola Taluka Shetkari Shikshan Prasarak Mandal, Sangola's Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola

The Code of Conduct for the Teachers

1) Always be punctual in attending to duties in the school.

2) Always teach the curriculum after making thorough preparation for the lessons to be taught.

3) Treat all students with love and affection and be just and impartial to all irrespective of caste, creed, sex, status, religion, language and place of birth.

4) Guide the students in their physical, social, intellectual, emotional, moral and spiritual development.

5) Provide information regularly to parents regarding the attainments and Short falls of the wards.

6) Respect Indian culture and develop positive attitudes towards it among Students.

7) Treat other members of the profession in the same manner as he/she himself/herself wishes to be treated.

8) Participate in programmes of professional growth like in-service education and training, seminars, symposia workshops, conferences, self study etc.

Dr. S.S. Dhasad

Coordinator, IQAC Dr. Gerpetrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal.Sangola Dist. Selapur Principal

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Ref. No.

Date :

1

9) Cooperate with the head of the institution and colleagues in and outside the institution in both curricular and co-curricular activities.

10) Take membership of professional organizations treating it as a professional Responsibility.

11) Always function within the framework of the Constitution of the organization concerned.

12) Develop mutual respect and trust through his professional activities and outputs.

13) Teachers should complete the syllabus in time. Teachers shall produce good results in the subjects handled by them and are accountable for the same.

14) Home assignments for each course are to be given to the students before one month of University Examination and collected from the students in time.

15) Teachers are expected to be present in the college campus at least 10 minutes before the college beginning the time.

16) Teachers should remain in the campus till the end of the college hours.

17) Prior written permission is required from the principal/ at least a day in advance availing CL or OD.

18) Not more than 25% of staff members in a department will be allowed to go on OD/CL/RH on a particular day.

19) All must report for duty on the reopening day and last working day of each semester.

Dr. S.S. Dhasa

Coordinator, IOAC Dr. Genpetrao Deshmukh Makavidyalaya, Sangola Tal.Sangola Dist. Selapur

A.C.mang

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Ref. No.

Date :

1

20) Staff members are encouraged to take up Research projects.

21) Teachers are from barred from using cell phones while taking the classes.

22) Teachers are expected to volunteer to take up extra classes for students of certificate, diploma and other carrier oriented programs.

23) In case of emergency, please remain present on the spot to solve the present problem.

24) Do not damage the college property and let it not be damaged by others in your presence. X

25) Teachers should be away from politics.

26) Please park your vehicles at proper place.

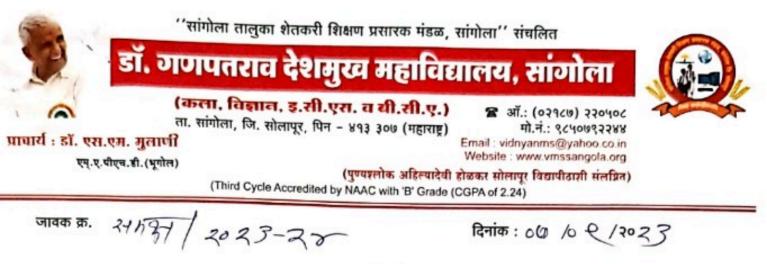
27) All the faculty members should use ICT.

Dr. S.S. Dhasade Coordinator, IQAC Dr. Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya, Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

Dr.Ganpatrao Deshmukh Mahavidyalaya Sangola Tal. Sangola Dist. Solapur

निमंत्रण पत्र

प्रति,

मा. ॲड. अयुब पटेल सांगोला

विषय :- "कोड ऑफ कंडक्ट फॉर स्टुडंट " या विषयावर व्याख्यानासाठी उपस्थित रहाणेबाबत विनंती...

महोदय,

वरील विषयास अनुसरुन आमचे महाविद्यालयात शुक्रवार दि. ०८.०९.२०२३ रोजी सकाळी ११.०० वाजता "कोड ऑफ कंडक्ट फॉर स्टुडंट " या विषयावर व्याख्यान देऊन आमचे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करावे, ही विनंती आहे.

कळावे,

आपला विश्वास्

OIC

डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला ता.सांगोला जि.सोलापूर

एप.ए.पीएफ.डी. (भूगोल)

Website : www.vmssangola.org (पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाणी संलग्नित)

(Third Cycle Accredited by NAAC with 'B' Grade (CGPA of 2.24)

21531/2023-20 আৰক ক্ল.

Brito: 0 < / 0 - R/20 23

आभार पत्र

प्रति,

मा. अँड. अयुव पटेल सांगोला

यांना ...

महोदय,

आमचे महाविद्यालयात शुक्रवार दि. ०८.०९.२०२३ रोजी "कोड ऑफ कंडक्ट फॉर स्टुइंट " या विषयावर आमचे विद्यार्थ्यांना मौलिक मार्गदर्शन केल्यावद्दल, महाविद्यालयाच्यावतीने आपले हार्दिक आभार।.

डॉ. णणपतराव देशमुख भहाविद्यालय सांगोला ता.सांगोला जि.सोलापूर

0/(

Coly frees' ne 19/2023

1.1

7.1.8 - Describe the Institutional efforts/initiatives in providing an inclusive environment i.e., tolerance and harmony towards cultural, regional, linguistic, communal socioeconomic and other diversities (within 200 words).-2022-23

DOCUMENTS:

- 1) ENVIRONMENTAL DAY CELEBRATION 05-06-23
- 2) UNIVERSITY ANNIVERSARY DAY CELEBRATION
- 3) MERI MATI MERA DESH UPKRAM
- 4) VEERON KA SAMMAN AND TREE PLANTATION
- **5) INDEPENDANCE DAY CELEBRATION**

Department of NCC

Name of Activity:

World's Environment Day (

Date:

05-06-2023

विज्ञात महाविधालय, सागाला

- जागातक प्रयाप व विव २०३२
- ुप्रमुख पहुंगः आ समाव कावक स्वानायनः में त्रवत राख्यक्रमह संघर्भनामा वंजीक
- , प्रमुख उपरिक्षती :- St अपन -ना ज दिकेन्द्र मनामी (प्रदेशन नहा औगे)ए
- जाम्बर हताखरख त रबसीसी विशास

200ale

GPS Map Camera Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43254° Long 75.187627° 05/06/23 10:17 AM GMT +05:30

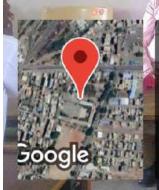
GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India C5JP+VW5, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432539° Long 75.187574° 05/06/23 10:04 AM GMT +05:30

विज्ञात महाविद्यालय सामाला

- ्राम् ता एगे प्र सतेम कोवके (संगोहा मर संगेला)
- गुमूल उपरिती डी जयना जानकपाड र काल
- अध्यक्ष जा वा जा ती में दिलाग

🛯 GPS Map Camera

oogle

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432793° Long 75.187579° 05/06/23 10:08 AM GMT +05:30

a विज्ञान महाविद्यालय सांगोल

जानि(दिक पर्यायर्प गिणान्सरस्य ४ प्रमुख पहिने:- प्रा अंतेम वोग्रतेः (वोगीना मरा संगणिण) • प्रमुख व्यसीग्री:- ही आग इग्रेयव्याह संगणिनामा वेगोला) • अज्यास:- प्रा ही सिर्वज्व मुहाणी (बिरान मून चीनोरा) • कोनान:- जार्गना स्थ व एन सी सी विभाग

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India shop no 01 mahatma fule chowk, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.433024° Long 75.187676° 05/06/23 10:06 AM GMT +05:30

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India 2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432576° Long 75.187612° 05/06/23 10:12 AM GMT +05:30

SPS Map Camera

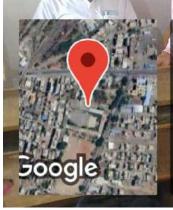
Sangola, Maharashtra, India shop no 01 mahatma fule chowk, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.43307° Long 75.187664° 05/06/23 10:04 AM GMT +05:30

Google

विज्ञान महाविद्याख्य ऱ्यामोल नाञातक पर्यावरण ढिन-१४३६

- * प्रमुख पर्द्रोः प्रा स्तेम कंप्रके (संग्रीमा गर्ट संग्रील)
- A STELLET STORE C 34

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432792° Long 75.187535° 05/06/23 10:05 AM GMT +05:30

Department of NCC

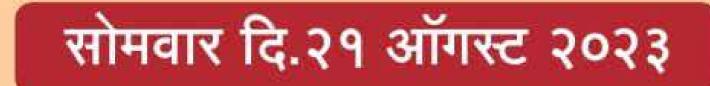
Name of Activity:

Meri Mati Mera Desh: Veeron Ka Samman and Tree Plantation at Manegaon

Date:

14-08-2023

डॉ.गणपतराव देशमुख महाविद्यालयातील एन.सी.सी.कॅडेट मार्फत शूरविराचा सन्मान

त्यांचे स्मरणार्थ वृक्षारोपण केले. सदरचा उपक्रम मानेगाव येथील ग्रामस्थांनी, आजी-माजी सैनिक संघटना,प्राथमिक शाळा मुख्याध्यापक आणि विद्यालयाचे प्राचार्य यांनी आयोजित केला होता.या सन्मान सोहळा प्रसंगी महाविद्यालयीन सर्व एनसीसी कॅडेट्स, श्री स्वप्नील शिंदे, एनसीसी ऑफिसर डॉ. जगन्नाथ ठोंबरे आणि मेजर आबासाहेब इंगवले हे उपस्थित होते. तसेच मानेगाव पंचक्रोशीतील सर्व ग्रामस्थ, सरपंच, तलाठी आणि आजी माजी पदाधिकारी उपस्थित होते.

सांगोला (प्रतिनिधी):- डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला येथील एन. सी. सी. विभागातील कॅडेटस नी शहीद अमृत शिंदे यांचा सन्मान त्यांच्या मूळ गावी मानेगाव येथे केला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी स्वतंत्र्याच्या अमृत महोत्सव समारोपप्रसंगी मेरी माती मेरा देश या अंतर्गत शूरवीरांचा सन्मान करण्याचे आवाहन केले होते.

डॉ गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला येथील एन. सी. सी. विभागातील विद्यार्थ्यांनी मानेगाव येथे शूरवीर शहीद अमृत शिंदे यांना पुष्पचक्र अर्पण करून

Sangola, Maharashtra, India C5MP+6XF, Station Rd, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432903° Long 75.187118° 14/08/23 08:51 AM GMT +05:30

👰 GPS Map Camera

Department of NCC

Name of Activity:

Meri Mati Mera Desh Activity: Pledge

Date:

10-08-2023

मांणदूत एक्सप्रेस

डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय, सांगोला येथे मेरी माटी मेरा देश कार्यक्रम संपन्न

नमन व पंचप्राण शपथ

विद्यार्थ्यांना दिली. अध्यक्ष

मनोगतामध्ये एन.सी.सी.

ऑफिसर डॉ. जगन्नाथ ठोंबरे यांनी

मेरी माटी मेरा देश या अभियानाचे

थोडक्यात महत्व सांगितले आणि

त्यांनी अशी अपेक्षा व्यक्त केली की प्रत्येकांनी देशसेवा करावी शेवटी कार्यक्रमाचे आभार श्री. अशोक वाकडे सर यांनी मानले. सदर कार्यक्रमास मोठया संख्येने राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेना विभागाचे

विद्यार्थी विद्यार्थीनी व पालक, माजी सैनिक आणि समाजातील प्रतिष्ठीत व्यक्ती उपस्थित होते. सदर कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी श्री.धनंजय गायकवाड यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

सांगोला – डॉ. गणपतराव देशमुख महाविद्यालय, सांगोला अंतर्गत राष्ट्रीय सेवा योजना व राष्ट्रीय छात्र सेना यांच्या संयुक्त विद्यमाने स्वातंत्र्याच्या अमृतमहोत्सवाचे औचित्य साधून मेरी माटी मेरा देश हा उपक्रम दि. १० ऑगस्ट २०२३ रोजी संपन्न झाला. सुरुवातीला कार्यक्रमाचे प्रमुख पाहुणे प्राचार्य डॉ. मुलाणी सर यांनी देशप्रेम, विरों का बलिदान, देशाची एकता, वृक्ष लागवड इत्यादी विषयी मार्गदर्शन केले.

त्यानंतर प्रकल्प अधिकारी डॉ.

GPS Map Camera

Sangola, Maharashtra, India C5JQ+R67, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India Lat 17.432292° Long 75.187784° 10/08/23 08:52 AM GMT +05:30

Google

कला, विज्ञान वी, एससी(ई.सी.एस), वी.सी.ए.,एव.२२२सी

Department of NCC

Name of Activity:

Independence day Celebration at the hands of Dr. Aniket Deshmukh

Date:

15-08-2023

Department of NCC

Name of Activity:

Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur: Anniversary Day Celebration

Date:

01-08-2023

सांगोला (प्रतिनिधी):--डॉ.गणपतराव देशमुख महाविद्यालय, सांगोला येथे पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापुर

विद्यापीठ सोलापूर चा १९ वा वर्धापन दिन संपन्न झाला. पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ सोलापूर ची स्थापना १ ऑगस्ट २००४ रोजी तत्कालीन

डॉ.गणपतराव देशमुख महाविद्यालय सांगोला येथे विद्यापीठाचा वर्धापन दिन साजरा

राज्यपाल मोहम्मद फजल यांनी केली. विद्यापीठाचे मूळ नाव सोलापूर विद्यापीठ असे असून ६ मार्च २०१९ रोजी नामविस्तार पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर असा करण्यात आला.

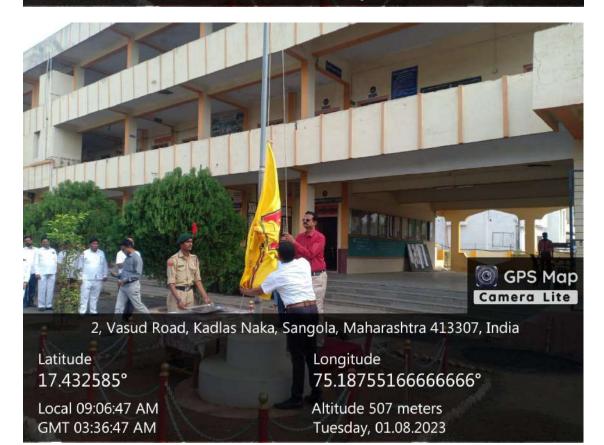
विद्यापीठाचा १९ वा वर्धापन दिन प्राचार्य डॉ. सिकंदर मुलाणी यांच्या हस्ते विद्यापीठाचा ध्वज फडकवून साजरा करण्यात आला.

महाविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच विद्यार्थी आणि इतर घटकांना विद्यापीठाच्या वर्धापन दिनाच्या प्राचार्य मार्फत शुभेच्छा देण्यात आल्या. सदरचा उपक्रम यशस्वीरित्या पार पाडण्यासाठी डॉ. ठोंबरे जे. व्ही. एन.सी.सी ऑफिसर, श्री पवार व्ही. एम. क्रीडा संचालक, डॉ. घाडगे के.बी. एन.एस.एस. प्रोग्राम ऑफिसर, सर्व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थ्यांनी परिश्रम घेतले.

2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.432606666666667° Local 09:06:50 AM GMT 03:36:50 AM Longitude 75.18752333333333° Altitude 507 meters Tuesday, 01.08.2023

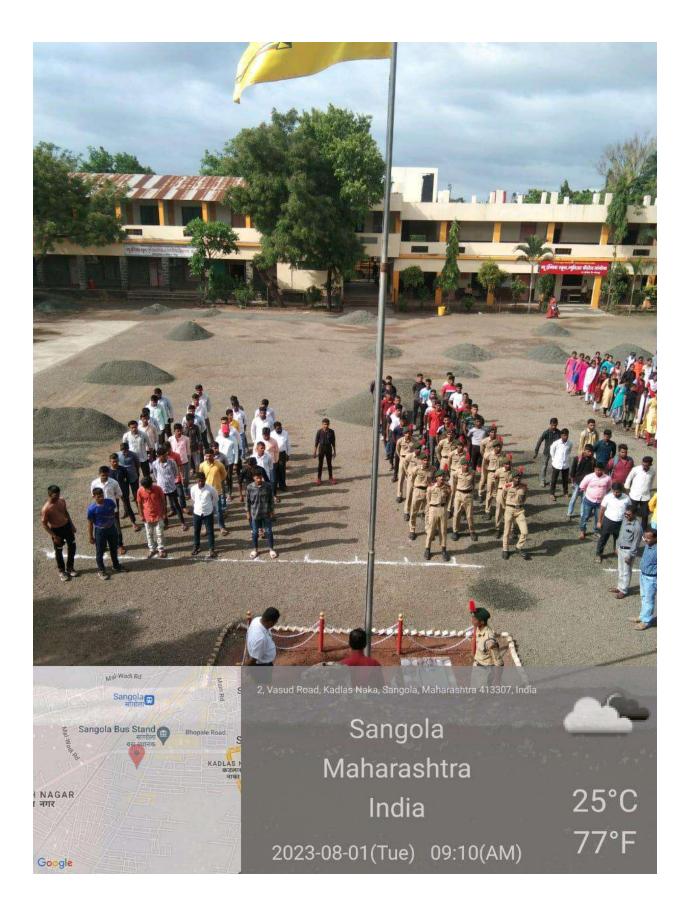

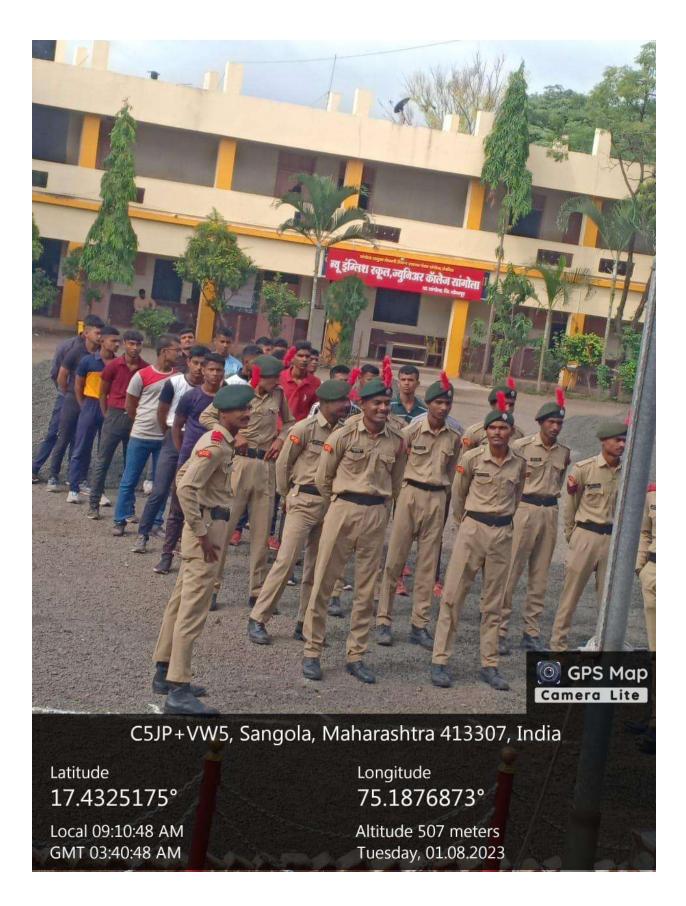

2, Vasud Road, Kadlas Naka, Sangola, Maharashtra 413307, India

Latitude 17.4325783333333332° Local 09:06:43 AM GMT 03:36:43 AM Longitude 75.18754333333332° Altitude 507 meters Tuesday, 01.08.2023

3.4.3. - Number of extension and outreach Programs conducted in collaboration with industry, community and Non- Government Organizations through NSS/ NCC/ Red Cross/ YRC etc during the year-2022-23

7.1.8 - Describe the Institutional efforts/initiatives in providing an inclusive environment i.e., tolerance and harmony towards cultural, regional, linguistic, communal socioeconomic and other diversities (within 200 words).-2022-23

DOCUMENTS:

NCC ACTIVITY -2022-23

Department of NCC

Name of Activity:

Gold medal in firing ATC Camp, Kole

Date:

May-2023

Our NCC Cadet Sharad Pawar win Gold medal in firing

ATC Camp to be held at Kole Tal -Sangola

May 2023 (from left one)

Department of NCC

Name of Activity:

Celebration of Republic Day

Date:

26-01-2022

Dr. J. V. Thombare CTO Department of NCC

Department of NCC

Name of Activity:

Visit Of Col Vikram Jadhav AO of 38 Mah Bn

NCC Solapur in our college.Sep.2022

Date:

Sept. 2022

Dr. J. V. Thombare CTO Department of NCC

Department of NCC

Name of Activity:

Enrollment Practice: 2022-23

Date:

25-09-2022

Dr. J. V. Thombare CTO Department of NCC

3

Department of NCC

Name of Activity:

Har ghar TIRANGA rally

Date:

12-08-2022

Dr. J. V. Thombare CTO Department of NCC

3

Department of NCC

Name of Activity:

International Yoga Day-2022 celebration

Date:

21-06-2022

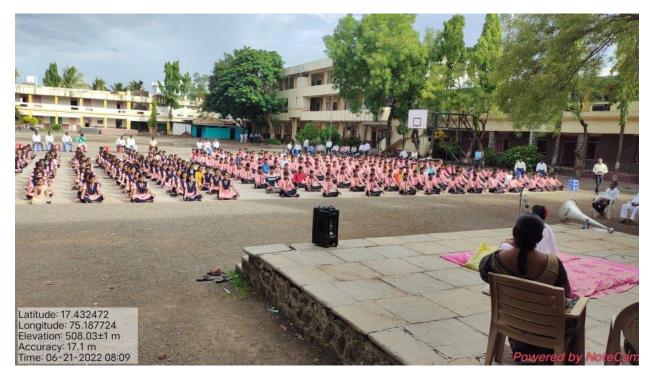

2 407

Latitude: 17.432518 Longitude: 75.187772 Elevation: 512.13±2 m Accuracy: 26.3 m Time: 06-21-2022 07:17

Department of NCC

Name of Activity:

PUNIT SANKALP

Date:

04-11-2022

Tele: 020 29528884 36mahbnpune@amail.com 36 Maharashtra Bn NCC Agriculture College Campus Shivaji Nagar Pune - 411 005.

19 Dec 2022

122/G/TRG/SSA/2022

All Units 2 Mah Bn NCC, Pune 2 Mah Girls Bn NCC, Pune 3 Mah Naval Unit, Pune 3 Mah Air Sqn NCC, Pune 1 Mah Sig Coy NCC, Pune 38 Mah Bn NCC, Solapur 9 Mah Bn NCC, Solapur

PUNEET SANKLAP CERTIFICATES

 Punnet Sagar Pledge has been formulated to imbibe a sense of responsibility in the cadets towards their role in our fight against plastic use.

 All Units are requested to ensure that the maximum cadets and staff should be motivated to take this pledge and contribute the society.

3. The link for the pledge is as under-

https://pledge.mygov.in/puneet-sankalp/

 In view of the above, all units are required to forward the report of pledge certificate is given format by 25 Dec 2022 without fail.

Ser No	Name of Unit	Name of Institution	Total enrolled Cadets	Total No of cadets registered on a/m link	Remarks
					Softcopies of certificates(Institution wise)fwd to this unit by mail.

This is for your info and further necessary action please.

(Himanshu)

(Himanshu) Lt Col Adm Officer

Cofy to_ NCC Group Headquarter, Pune - for no fl.

Department of NCC

Name of Activity:

Run for Unity

Date:

31-10-2022

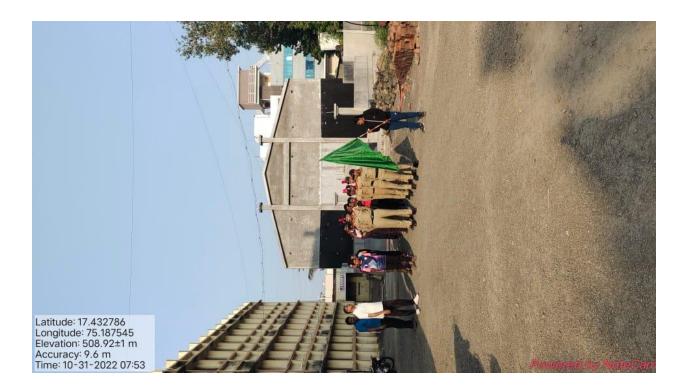

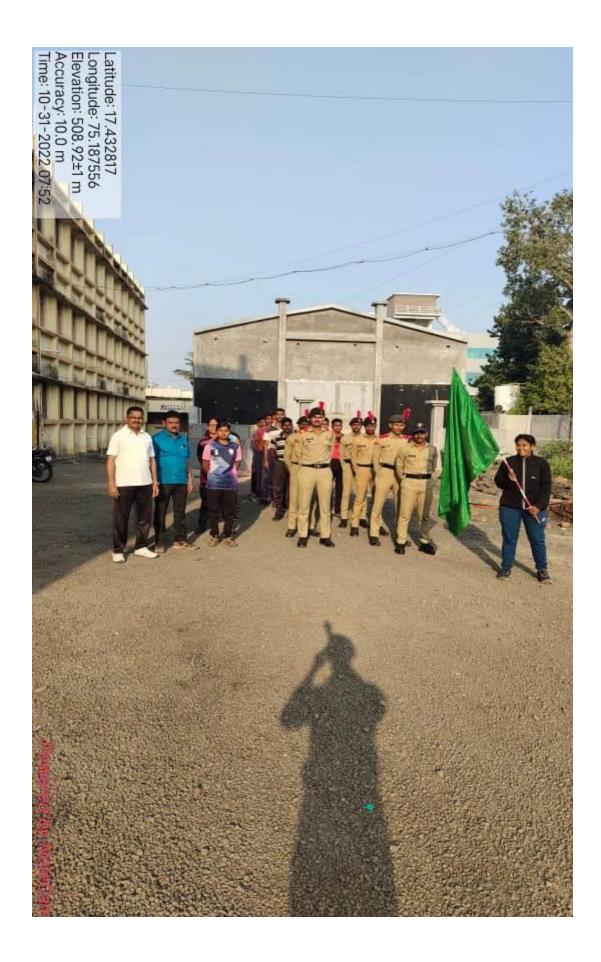

Department of NCC

Name of Activity:

Veer Shahid Santosh Gaikwad Antim Sanskar at Kadlas

Date:

14-09-2022

Department of NCC

Name of Activity:

Swachchhata Abhiyan-2022-23

Date:

27-11-2022

